A decorative rectangular border with ornate floral and scrollwork patterns in black ink, framing the text.

KAUFMANN
DÁVID
KÖNYVTÁRA

B. 534.

1138142

מצבת קודש

הוא

זכרון צדיקים

ספר זכרון לכל גדולי ישראל אדרי התורה הצפונים בבית החיים הישן
סה עיר לבוב, ובהם רבים מצאצאי יונה הנביא, עם הערות
נפלאות ע"פ ספרי שו"ת הנותנות אור נונה על תולדות הנאונים ההם
זחין ערכם, ועמרות לראש הספר, מכוא מן הרב מהרא"ם סאהר
נ"י, אמרות מהורות מהרב סוה" דוד האסאפורט נ"י, דברים
נחמדים מהרב סוה" נבריא אל פאלק נ"י באטשטרדם, ומאמר יקר
מפני מן הרב הנאון מהר"ר יעקב יושעש נ"י

ללא לחור ע"י הרב החריף מוה"ר נבריא אל בן הגאון הגדול
הלדיק מוה"ר נפתלי הירץ זלטה"ה ראב"ד ומיץ פה לבוב יע"ח.

חוברת שלישית

הכנסות מספר למעשה הצדקה למסוף סמוכי ספוני קודש עלננת האומים
אשר ערם מקוים בלחן

Mazeweth Kodesh

Lemberg 1865.

Druck und Verlag des S. S. Angel, Gwin & Comp.

מוזכרת עולם

לנפש השר הצדיק ראש הנדיבים ונזיר כל עושי טוב וחסד בישראל, מזה
דוד ששון צארה ניע בעיר באמבייא, אשר לקח אותו ארקים בליל
ש"ק פ' נח ששה לחדש מרחשון תרכ"ה.

ויהי לה לי לשם ששון לתהלה ולתפארת
(ירמ' ל"ג ט').

בחוברת השנייה הקמותי לזכר הגביר היקר ר' שלמה זאראץ
האשהשילד כ"ע, כי חוק לי תח יד וטס לגדולי דורנו הנלקחים תחתנו
השמיניה, צין אדירי ישראל שכבר נתנו, את חוקי זה אשמורה גם עתה והסני
כותב פה זכרון צפפר את עם הגביר הישיש נשיא אלקים מזה דוד ששון
אשר נולד זאראץ צבל ולרגל ונסחרו העתיק אהלו לעיר הגדולה צאנזיץ זאראץ
הודו ונזרחת, ויצרך ה' אותו צבל, רכשוו עלה לאלפי רצצה (ניליאנן) צלי
חקר, שמו ילא צבל הארץ לגאון ולתפארת, ולכיים ומושלים אדירים אחרו
אחרו להצרה, טרים וסגני הנדיכות השכינו לפתחו ועפר רגליו לחכו, צניו
וצנותיו גם הם כמוהו גדלו והלליחו והיו לצרכה צקרב הארץ, וכולו אומר
כבוד, וצבל אלה לא גצה לצו, וככל אשר הרצה עלות על צמתי הכבוד
והגדולה, כן הוסיף היות תמים צמעשו, ונעטרוו עד זקנה ושיצה לא חבל
להשכים ולהעריצ יום יום לצית ה' כחורה וכמלה, שער כל פקודי תורת חיים
צבל נפשו ונאודו, צנה צעירו ציהכ"ג גדולה ונפוארה אשר אין כמוה ליופי,
וצסס מגן דוד נקראת, יסד ונכספו צית מודע ת"ת ושכר החזנים
והנלמדים נתן ונכיסו, הרצה נדצות לצבור ולחידידים לצלי ספורות, גם צעיר
פונא הרחוקה י"צ טעות ונצאנזיץ ונה ישצו האפרתים וחורי הארץ ציני
הקיץ, גם טס צנה ציהכ"כ וצית חוליס גדול וצית החיים לנתי עולם, הן
כל אלה אפס קלה לדקותיו.

הגדול הלזה גוע פתאום צעיר פונא, וכאשר צאה השמועה הרעה
הזאת לנדחי ישראל צכל ארלות ומוצותם, כולם יחד לצשו אצל, ויגדל
הנוספד צנאנזיץ עד תאל.

אך צזאת נכתה, כי צניו הגבירים גם הם אוחזים ונעטפ אציהם צדיהם,
וכמוהו גם הם ישרים ונדיבים, ונעוו לצרע יעקב ונחסה לכל דורע ישע.
סתי נפש הלדיק הזה הסוכן צמתר עליון, שמש וונגן לאלאיו היקרים,
לנען יאריכו ימים צכבוד ועושר ויעשו חיל צישראל עד עולם.

מכתב עוז ויקר סהדותא

מכבוד אדמו"ר הרב הגאון האמיתי רשכבה"ג
המפורסם בספריו היקרים מופת הדור והדרו בקש"ת
מוהר"ר יוסף שאול הלוי נאטאנזאהן נ"י
האבר"ק לבוב והגליל

עת הלכתי קצרות טדה צוכים פה עירנו כה הראני הרב
המופלב מוהר"ר גבריאל כ"י צהרז הגאון המריף הלדיק המפורסם
מוהר"ר נפתלי הירץ זלטה"ה ראצ"ד דפה"ק צהו"ה אשר כל יקר
רחה עינו, וכאשר חפץ נעמוני שפוני הקדושים אשר צארץ, והנה
הראה חלקים אותו אשר מלא לחלחי האדם הגדול צענקים יונה הנציח
זלטה"ה אשר הגלה עם הגולה ונפולו על פני תצל, הנה חכמים רבים
מהם אשר התהלכו כאשר מלאו לנו ויגורו צאשר יגורו ויצולו אל
ארץ גליליא ויטצו פה עירנו, ורבים אשר נרשמו למספחותם ומלחמי
יונה הנציח, ורבים אשר כתוצ צקס נוינה, ועוד הוסיפו להראות יחוס
ומספחתם, וירשמו צדוות דגים להיות לזאת על הדג אשר יונה מלא
צו מנוח, צעת אשר כגזר מן החיים וילך צאכיה לחוף הים. והנה
מה יקר הדבר הזה פלחי פלאות, מי האמין לשמועתנו, אשר פה עירנו
הרחק מאדם העיר אשר הנציח הי צה, להיות ככדיו ולחלחי פה
ומסכנס צארץ החיים. והנה מדי דצרי זכור אזכור אשר הראני מלצה
אחת וילדי העצרים אשר התפאר הנציח הלז עצרי חכני נרסם הגאון
מהר"ל, והרצ ר' גבריאל כאשר קרא צמלצה אור לי כי נרסם פה
הגאון מוהר"ר ליצ רופא וחכי אמרתי צחפזי כי זהו זקנו של הגאון
צעל עטרת זקנים, אמנס כעת ראיתי אשר היה שמו הגאון מוהר"ר לוי
וע"כ מלוה לתקן זאת כי העט"ז כתצ סזקנו היו שמו מו"ה ליצ רופא,
כאשר מוזכיר צהקדמתו גם צהלכות שופר סי תקפ"ה, והנה כאשר
זכה הרצ הכ"ל למלוה מוקום ומסכן ככדי הנציח יונה אשר זכינו לכסון
כבודם צעירנו וע"כ מה מאד תיקר זאת צעיני המסכילים, וע"כ המלוה
להיות לו לעוזר ולחומך לעען יוכל לצוא למחח חפץ הכונה, וחטת
הבאזכים הלדיקים הקדושים יעמוד ליעין הסונך והסועד.

אלה דצרי הכותב צנחילה אור ליום ד' כ"ח תשרי לסדר וצנחילה אליו
שינה שנתו כתרן ישועה העיר יוסף שאול הלוי נאטאנזאהן
הלדיק לבוב והגליל.

מבוא

על אודות יקר תפארת קבר גדולי ישראל והתועלת היוצאת מאבני זכרון לקורות בני יהודה, כבר הרבתי לדבר שלש פעמים בס' מצבת קדש, ועתה תעלוזנה כליותי מאד בראותי כי מלכך הראיות אשר הרבתי, נצבת ראיה חדשה חיה וקיימת לנגדנו, הלא היא החוברת הזאת הזאת הערוכה פה לעינינו, בה עינינו הרואות דבר חדש גדול מאד, אשר אלו מצא אותו אחד חכמי העמים העוברים במצות המלכים על פני מרחבי תבל לתור את הארץ ולהשוף שפוני סמוני קדש, הרימו סופרי העתים כשופר קולם, קונטרסי ילדי יום השמיני תהלתו לכלי חוק, ומכנף הארץ זמירות הרעו לכבודו.

הדבר הנפלא הזה הוא מציאת יוצאי הלצי איש האלקים הנביא יונה בן אמתי, אשר מלבד ספרו הנקרא בשמו וזכרון נבואתו בס' מלכים ב' (יד ביה) לא הזכירו חזיל ולא סופרו הדורות בכל הזמן הרב מיום היותו, אם הניח בניס אחריו ומה הי' משפטם, ועתה כאשר חפש הרב הגדול מוה' גבריאל נ"י ננזי נסתרות במעבה שדה הקבורה, עלתה בידו הסגולה היקרה הזאת אשר בעצמו השתומם על המראה ולא האמין למחזה עיניו, אך אחרי הצליח ה' פעלו למצוא מצבות רבות כאלה המתיחסות לבנע חוזה שדי הלזה, נודע לו כי אמת ברה וזכה נפלה בגורלו.

בזה אנו רואים שהיית משפחות העם הקדוש ויד ה' המובה עלינו, כי בכל הזמן הדורות הרבים, שני אלף וחמש מאות שנה, אשר גויים אדירים ולאומים אין מספר נשטפו בזרם העת ואבר זכרם, בית אב הלזה אשר זרע קדש מחצבתו נשאר בעצם תומו, לוּעַג לַמְשֻׁבְּרֵי הַזֶּמֶן וּשְׂאֵוֹן לֵבִים, וְאֲבֵנֵי נֹזֵחַ הַמַּתְנוּסְסוֹת עַל אֲדַמַּת יְשׁוּבֵי עַפְרַיִם יִתְּנֵנוּ עֲדֵיהֶם לְדוֹר אַחֲרוֹן, לְאָמֵר, אֵלֵהּ בְּנֵי קִדּוּשׁ הָיְ אֲשֶׁר הִכֵּה נִינוּה הַגְּדוּלָּה בְּשׁוֹט לְשׁוֹנֵנוּ, וְהַשִּׁיב רַבִּים מֵעַן, בּוֹלֵם יַחַד נַסְעֵי נַעֲמָנִים, תִּפְאַרֶת לְצַוֵּר זֶה יֵלֵדֵם, סֶרְבִּיצֵי תוֹרָה בֵּיעַקֵב, וּמִשְׁמִיעֵי דְבַר ה' בְּבֵית יִשְׂרָאֵל.

המראה הגדולה והנפלאה הזאת תאלפנו דעת מה יקר החפוש במצפוני קברי אבותינו ומה מובה המלאכה הזאת לשוחרי תעלומות ימות עולם.

גם עשה לנו הרב המיל בחוברת הזאת מסעמים טובים מאד אשר לא היו כמוהם בחוברות הראשונות, הלא הם הערות רבות מתוכמות הגותנות לנו קורות חדשות בתולדות רבותינו אשר לא ידענום עד כה, ומלבד הנועם אשר בהן, תורניה אותנו לדעת מצב ומשפט אחינו בארץ

חזקה מבואר

הוא ותהלוכות הגדולים בימים ההם, ולכי נכון כמות כי תהיינה מקור
נאמן לכותבי ד"ה לפני ישראל בימים יבואו, ובששון ישאבו ממעיניהן.

ולכל יהיו דברי הרבים בלי כל חדש, אשים פה לפניכם באור
מקרא הנוגע גם הוא לענין קברי צדיקים, וירא ראשית לו כי שם חלקת
מחוקק ספון זיתא ראשי עם ונוי (דברים ל"ג ב"א). על קדקד התעת
המוסכמת שהכונה במלות חלקת מחוקק ספון על קברו של משה,
כבר הכו הז"ל בקשויותם כי הלא משה מת בחלקו של ראובן (סוטה י"ג
א'), והשיבו ע"פ דרש, אולם אין מקרא יוצא מדי פשוטו, גם בבאור
מלת וית אצמו המפרשים מן המסלה, כי פירשוהו ויבא מל' אתא
בארמית, ובמח"כ לפי דעתם היו צ"ל ויאת כפון העירותו מצפון וזאת
(ישעי' מ"א כ"ה) או ויאת תבטו עדיך תאתה (מיכה ו' ח') וע"ז
גדחקו בבאור המקרא ונלחצו לאכזר שחסרה מלת עם אחרי ויתא

אולם לדעתו אין כל זכר במקרא הזה מן קבר משה, אך באור
מלות חלקת מחוקק ספון, הוא חלק המחוקק הנסתר, הוא אלקי יעקב,
ומלת ויתא שרשה תוה מל' תאות גבעות עולם (בראשית מ"ט כ"ו)
תתאו לבא חמת (במדבר ל"ד ח'), מלת ראשי ענינה חלקים כמו
זהיה לארבעה ראשים (בראשית ב"ג). ובנות המקרא הוא להצדיק
מעשה נד אשר בחר לנחלה לו אדמת חול, ואמר וירא ראשית לו
נד בחר לו חלקו ראשונה לפני אחיו מחוץ לארץ הקדושה, כי שם
חלקת מחוקק ספון, וכי יקרה בעיניו מאד האדמה הזאת יען בחלקה לו
מיד המחוקק בעצמו, ותחת אשר שאר השבטים לקחו חלקם ע"פ גורל
(ומרעה בענות צדקו לא רצה ליחס לעצמו שם מחוקק, לכן הוסיף מלת
ספון להורות על צור ישראל הנסתר בחביון עיון), ויתא ראשי עם,
המחוקק בעצמו הנבילה החומי השבט הזה, ובוה צדקת ה' עשה נד,
ואף אם נסדר בארצו משאר אחיו, חקותיו ומשפטיו עם ישראל ולאגודה
אחת הוא עם זרע יעקב.

לנוני ירא מחשון תרכ"ו. א. מענדיל מאהרץ הא
הוא שם הארץ של ארץ ישראל הנסתר, וזהו שם הארץ הנסתר
הוא שם הארץ של ארץ ישראל הנסתר, וזהו שם הארץ הנסתר
הוא שם הארץ של ארץ ישראל הנסתר, וזהו שם הארץ הנסתר

אמרות שהורות

מן הרב החכם הוולף הופמאכר כלל כעומן ונגזע גדולי
לכופי יסראל, וזוהי דוד הכהן ראפפורט נ"י.

לפנים בישראל עת בן צפור מלך מואב, ראה כי לא בחרב ובחנית
יוכל לנרש את עם ישראל מארצו, קרא אל הקוסם בן בעור כי יכה את
העם בשבט פיו להרף ולגדף מערכות ישראל, לקלל אותם, ולהכחידם
מן הארץ, אך לחנם שלח פיו ברעה, ולשוא הצמיד לשונו מרמה,
כי לשונו נהפכה ללשון מדברת גדולות, על עם אלהי יעקב, ויהפוך את
הקללה לברכה, עת ראה את ישראל שוכן לשבטיו, ובין אמרותיו יצהירו
אמרות אלה: מה טובו אהליך יעקב משכנותיך ישראל, ודברים אלה אקרא
גם אני בשער המחברת הזאת, מה טובו אהליך יעקב, שם כבית מועד
לכל חי, משכנותיך ישראל בשדה בוכים, אחרי עבוד זה אלפים שנה
מעת דבר אותם נביא עם אחר כי רוח ד' דבר בו ומלתו על לשונו,
רוח ד' היה אשר דבר אז, אם נראה שנות אלפים הלפו, ועורנו עם
יעקב עם לבדד היו בעמים לא התבולל, ועם שונים לא התערב, וכמו
שפתו קדושה היא, ועוד לא הללה תפארתה, כן העם אשר ידבר בה
קדוש גם הוא ועוד לא הלל, כי עם ישראל ושפתו, תאומים המה יחד,
זחבלם ונורלם אחויו יד המה, כי אם נשים עין על השפה עבריה מראשיתה
עד עתה, אז נראה כי קדושה היא, כי לא כשפות אחרות בת העבריה
היא לא לאם לאם מהלאתה רחצה, לא עלתה כמעלות מעת לעת, עדי
היתה לשפה מהורה ויקרה, כאשר היא בהשפנת אחרות, אשר בעת
לדתן, היו עלגות וכבדות, ורק ברבות השנים, המהרו והחליפו שמלותיהן,
ושאלה שפה משכנתה ומאת רעותה מכמות ונאומים, אשר בלתן היתה
כבדת פה, ודור לדור יטהר ויצרף אותה מכל סיני, לכן כל שפה תכסה
בושה אם תביט אל ימי עלומיה אל עת מולדתה, במרם גדלה והתרוממה
להיות שעשועים אל עמה, לא כן שפה עבריה היא ממקום קדש תהלהך,
במלח לא המלחה והחתל לא החתלה, עדי היתה לשפה נבחרת בפי עמה,
כי לא שוכני בתי חומר צרפו אותה במצרף ויסירו את הכדיל ממנה,
ויגדלוה וירוממוה לעשותה לשון מדברת גדולות, אך אלהים הלביש אותה
את עדיה אשר עליה עד עתה, וכמו השפה כן עם ישראל, גם הוא
יבדל מעמים אחרים, ברוחו במעמדו הרוחני, כי מעת ישב במח תחת
שבט מלכותו עד עת התוה אלהים תו על מצחו נע ונד תהי בארץ,
דרכו בקדש, ותפארתו תורתו, הרבות דעת, ולהוסיף לקח, כי לא כשאר
העמים נאה נאה עם ישראל על אוצרות ומשכיות חלד, לא נכה לבו
לרשת משכנות לא לו, להוריש גוים גדולים ועצומים עם חנית וקשת,

אמרות מהורות

אך מאת ה' לנו עד רדתו בגולה נכסף נכסף אחר חכמה ודעת, די
אלהיו עמו ותרועת ההשכלה בו, כי איה איפה עור עם אשר
יצאו ממנו חכמים גדולים אנשי שם בפרוע פרעות בקרבו כעם ישראל,
כי מה נפלא הוא לראות אם עם יושב בהשקט ושאנן באין סחרוד
ומפריע ושוקט הוא על שמריו, אם ימצאו אנשים בקרבו אשר הגות
לבם תבונה, ויד ושם להם בחכמה ומדע, אך לא כן עם עם אשר
הלך מדחי אל דחי וחתחתים על כל מדרך כף רגלו. אם הוא יראה
נפלאות גדולות ונצורות על שדי החכמה והמדע, יראה לבני תמותה כי
האדם בן אלהים ורוח קדוש בקרבו אשר ינהגו על מות, ישארו על אברתו
על סלם החכמה אם גם תחת רגליו שאול ושחת, אל עם כזה קדוש
יאמר. ולכן מה יקר לכל איש ישראל, עת יקרא את קורות עמו, יביט
וישתאה, איך כל דור ודור הוליד חכמים גדולים ומפוארים, חדשים
לבקרים, אשר יציץ נזר התורה והתושיה על ראשם. אך קורות עמנו
מאד מכוסים בעלמה, ונעלמו מעין כל חי, מדי קורות עמים אחרים,
עמוים כשלמה אורה, כי סופריהם היו שלווים ושקטים, על כן לא פג
סעסם וריחם לא נמר, כל המוצאות אותם כתבו על לוח אתם, ודור
לדור יביע אמר, מה ה' אתו, וזמן לזמן יחזה את קורותיו, באר הישב,
לכן נגולו לפנייהם, את כל תולדותם, אך עמי הה! מעת לקח מטה גולה
בירו, התהלך מנוי אל גוי וממלכה אל עם אחר, וישבע גדודים כל
הימים, יחת לקול עלה נדף, ודורשיו וסופריו מהם, הוסתו עבור תואנות
ועלילות רשע אשר התעוללו והתגוללו עליהם מתי בליעל, והנשארים נסו
לנפשם, ויעזבו מפס ונשיהם, ומי יודע איה איפה מצאו קבר, לכן
חוקרי תולדות ישראל אך בער המטים אל החיים יבואו, וממעכה אדמה
יוציאו לאור תעלומה, ולכן כפלים לתושיה פעל הרב הגדול מוהר"ר
גבריאל סוהאססאוו ג"י בהוציאו לאור את מחברות מצבת
קדש, מכתבות אנשי שם אשר חיו פה עירנו לפני רבות מאות בשנים,
אשר כזה נודע לנו שמות החכמים ונשיאי אלהים בתוכנו, פה עיר לבוב,
וגם לתועלת גדולה היא אל סופרי קורות עמנו בכלל, עת יבוא לכתוב
קורות היהודים בפולין בגאליציא, ואם כי יקרות ונכבדות שתי המחברות
מצבת קדש אשר כבר יצאו לאור, מן השתים הכי נכבדת המחברת
הגוכחת מצבת קדש השלישית, כי הרב המוציא לאור יעביר לפנינו נאונים
גדולים שרי התורה אשר יתיחסו למשפחת יונה הנביא, אם כי שך בענן
לנו לדעת איך אחרי עבור זה אלפים שנה, עוד נשארו אנשים אשר
ידעו כי המה משארית הפלטה מנוע בן אמת, בכל זאת מאד הפלא
ופלא היא, בעיני כל אוהב עמו, לא לבד בעיני המשכילים אך גם בעיני
כל גדולי ישראל, ומכתבות המצבות האלו יהי לעינים לעת מצוא לסופרי

אמרות מהורות

דברי הימים לחקור ולדרוש אודותם, ולהוציא לאור תעלומה, ועל היר
נביא די בפרט, ועל כל המתחסים למשפחתו בכלל, איך ספר יוחסין
זה נשאר בידם, פתרי המהומות והמכונות אשר עברו על עם ישראל,
אך אם מאד יקרה היא המחברת הזאת, אודות המשפחה הזאת, עוד
בזה לה משפט הנכונה על המחברות ההלכו לפניו, כי כל האנשים אשר
נקראו פה את שמם כלם אירי התורה הם, גדולי הדור אשר האירו פני
תבל בחכמתם ותורתם, ולא לבד עשה לנו הרב המוציא לאור, בזה
אשר יגע ועמל מבקר עד ערב, להוציא את המצבות ממעבה אדמה למהר
אותם ולעשות חסד עם המתים הקדושים אשר בארץ המה, אך כפלים
חוב היא על כל איש ישראל, להודות להמוציא לאור מקרב לבו, עבור
ההערות אשר לקח אותם לבאר לנו על כל איש מאנשי השם עם מי הניצו
שו"ת, ואיה נזכר את שמם בשו"ת, ויקרים המה מאד לכל אוהב תורה
רחים ומוקיר רבנן וגדולי ישראל, ולא אוכל להלאות את הקורא, להעביר
לפניו ולהכפיל עוד הפעם בדברי אודות הנאונים הנזכרים פה, כי ימצא
הקורא הכל מסודר באר הישב בהערות על מקומו, ורק זאת נוכל לאמר,
כי מכתובות המצבות, נוכל גם אנחנו לדעת די ומדי כי הקדושים האלו
הזהירו כזהו הרקיע בתורתם, כי בעת הזאת כאשר אנו רואים על פני
המצבות, עוד ישנה האמת על כסאה, וכל אשר כתוב על המצבה,
דברי אמת הם אין בהם נפתל ועקש, לא כאשר נראה היום לדאבון נפשנו,
כי השקר פרש הרטו גם על העולם האמת, וכל איש יכתוב על המצבה
כחפץ נפשו, באין רואה ובאין משניה, ותהי האמת נעדרת ונצדק נוכל
קרוא עם הנביא הסיר המצנפת והרים העטרה זאת לא זאת הגביה השפיל
והשפל הגבה, כי כל אשר מעל האיש בחייו, אחריו מותו קדוש יאמר לו,
לא כן העת אשר תעביר לפנינו המחברת הזאת, נר אלהים עוד יאיר,
ומלכים בה ימלוכו, מאן מלכי רבנן, זכותם יעמוד לנו ולכל ישראל.

ועתה עם ישראל מה אנכי שואל מעמך, הכון לקראת המחברת
הזאת ויעיר כל אחד איש את אחיו ואיש את קרובו לקנות המחברת הזו,
למען יוכל המוציא לאור, להוציא לאור עוד שאר הנאונים, השוכנים
פה עירנו לעשות חסד עם המתים ועם החיים, כחפץ אוהב התורה,
ודורש שלום עמו עם ישראל.

לנו יא מרחשון תרכ"ו

דוד בן ל"ח הרב החכם המנוח מוה'

יעקב שמואל הכהן ז"ל ראספורט

דברי המוציא לאור

בברכים כורעות וכפיים פרוצות השמימה, הנכי נותן תודה
אלקי יסעי שעזרתי עד הלום להוליא החוצרת השלישית הזאת לעיני
גבי עמי, זה גליתי עתה דבר חדש וגדול אשר לנכס ולפלא הוא
ועיני כל חבתי לז, וגם אני צעמתי לא פללתי מעודי, הלא הוא
זליאת ככרי יונה הנציא אשר נעלמו מעין כל חי עד כה.
מן חונס לא הרצתי פה כוסחאות וולצות, אולם תחת זה הרצתי
ועעמיים, הם הערות רצות ע"פ ספרי סו"ת הנוחנות לכן תולדות
גבאונים שהצאתי וירחיצי אחרי יוסר וקורות נפלאות על חלופי ישראל
אחרים אשר בדורותם, כולם יחד נכוחים למוצין ומוציאים גם תועלת
רבה לדברי חוק ומשפט הכוגעים לעירנו, גם ערכתי לפניהם ספורים
רבים אשר היו לי בקבלה מפי אדמו"ר הגאון זללה"ה וגוונ עעס ודעת
נקרצם. ואקוה כי דברי יהיו לרנן לכס ואמרותי יערצו לחכסם.
הנה צעלתי זכר בצר מורס ועעס הלזה על רעיוני, אמרתי לשום
זיהה מעקסים צספרי למויסור.

על האקרא ויקס יונה לצרות תרשיטה, מלפני ה', תרגם יונתן זקס
ונה לנערק לימא ונן קדם דלחנני צטמא דה'. הרצתה המלות צתרגום הזה
ריכה צאור ודבר חדש אמר לנו יונתן אשר אינו צנקרא. גם מלת מלפני
נעלמה נפלאה צעינינו כי מלפני היה לו לחמור כאשר כבר העיר על זה
האלשיך. גם הקשו רש"י ורד"ק וכי מלפני ה' הוא צורת הלא צאור אנה
זפניך אצרה, והשיבו שאתר אלך לחו"ל שאין השכינה שורה שם, כי ה'
צמאן צשליחות זאת צאמרו הגויים קרובי תשובה הם ואחייב את ישראל ע"ש,
צילקוט ציתר צאור, פעם אחד נחנצל להשיב ערי ישראל ועמדו דבריו כו'
פעם שנית שלחו על ירושלים להחריבה כיון שעשו תשובה נחם הקצ"ה על הרעה
וקראו אותו נציא שקר, פעם שלישית שלחו אל נינוה להחריבה דן יונה צינו
צין עלמו ואמר יודע אני שהגויים קרובי תשובה הם ויעשו תשובה ולא די
ציראל קוראים אותו נציא שקר אלא חף או"ל יהיו קורין אותו נציא שקר,
אצרה למקום שאין כבודו שם ע"כ. אולם דנריהם תיזוהים כי איך ערב את
צו למורת פי ה' ולכבוש נבואתו אשר חיונ מיתה על זה כדן המשנה סוף
צ' הנחנקין, אך לדעתי תאמר אחר אשר לפני זה צילקוט הוא וענה על
קושייתי זאת, זה שאמר ח"ר נתן לא הלך יונה הלא לצד עמנו צים שני
צאוני והטיילוני אל הים וכן אתה מנלא צאצות ונציאים שנתנו נפסס על
ציראל ע"כ. והכונה שהי' יונה יודע צעלמו צמייב מיתה יען הוא כרצו
נבואתו

הקדמה

בנאותו , חכן גמר בדעתו לנסוק את כפשו למיתת לכל יחייבו ישראל על יד
זאין צוה חסא צשניל שיזכה חזירך , כי אדון הנביאים הי' לו למשל אשר ר
להשמיים א"ע מלכת בשליחות הקב"ה , בחשבו שלא יאמינו צו ישראל , כא
העיר ע"ז הרצ לחד משנה פ"ח מהל' יסודי התורה . וזאת היא כוכת התר
צמלות מן קדם דלתנצי צממא דה' צאר מלת ונלפני על ידי הזמן הקודם
והלדיק את סרוב יונה שגאון ללכת בדבר ה' יען כבר התנצח צממו
ירושלים שתחרב ולא נתקיימה נבואתו , לכן קבל על עצמו למות לכל יח
את ישראל כנ"ל . וצוה מלת ונלפני צמקרא נכונה עמד וסרה תמי
האלשיך .

והנני רואה להעיר עוד דבר אחד על הילקוט שם וז"ל אמר ר' יונה
יונה צן אונתי ונעולי רגלים היה וע"י שנכנס לשמות צממח צית השוא
שרתה עליו שכינה ע"כ , וכל אשר אין עסק לו צרמוזים ישאל מאין ש
המדרש את הדברים האלה ומי גלה לו רז זה ? הן אונת כי אין השכינה שו
אלא מתוך שנתה של נורה , אכן מי זה ייגד לנו כי רק שנתת צית השוא
ברנה לו לשכינה , היד שנתת נורה תקלר ? אך צשינו עין פקוחה על נא
הילקוט שהצאנו למעלה , נראה אמונת אונן הדברים האלה . כי הנה צמל
הג"ל אמר שצרח לחו"ל לכל תשרה עליו שכינה , ולכאורה הוא תמוה
אם כבר שרתה עליו שכינה צארץ הקדושה אין ונפלט לו והשראת השכי
גם צמוץ לארץ , כנ"ש רז"ל גבי יחזקאל על נהר כבר מה שהי' כבר הי'
ואם כאמר שהיה צעלצ ויגון לכל יחייב את ישראל ואין השכינה שורה מ
עצמות , אי"כ לא הי' לריך לצרות כלל , לכן מוכרח לאמור דיונה לא
להשראת שכינה רק ע"י שנתת צית השואנה ששם הי' שנתה גדולה עמד ונ
לא הי' זוכה לשריית השכינה , לכן צרח לחו"ל לנען יפטור עצמו מעלי' ל
ולא תשרה עוד עליו השכינה לעולם , ועמה ראו נא מה נאד השכיל המ
צדקיו הנעימים , ועולי רגלים הי' , כי התו' ריש פסחים
ר"י צן צתירא ששלחו לו את צנליצין ונלודתך פרוסה צירושלים , כתנו
דר"י עצמו שלא עלה לרגל וי"ל דזקן היה או יש לומר דצמוץ לארץ הי' עכ
ואלה הם דברי הילקוט ונעולי רגלים הי' וא"כ לא הי' עוד זקן וחלו
צארץ הי' מוכרח לעלות לרגל והשראת השכינה לא סרה מנונו , לכן הו
לצרות לחוץ לארץ לנען תקור ונעליו גלוי שכינה . וצוה משולצים דברי היל
יחד כשרשרות זה צעשה עצות .

והנה עד הנה דברנו לפי דעת הילקוט צשם מדרש יונה דזה הי' כנ
שלישית ליונה , אך לפי דעת הרד"ק דזה הי' נבואה ראשונה ליונה א
למרץ קושיא הג"ל צדרך אשר על דברי המדרש הג"ל שהניא רש"י שאמר
אשר

הקדמה

אזרח לחוץ לארץ מקום שאין השכינה שורה שם בחוץ, דקשה דזה הי' טיף
קדם שנאמרה לו גוף הנצוהה אבל הכא דכבר באמרה לו גוף הנצוהה מה
שיאמר מה מועיל לו חוץ לארץ שלא ישרה השכינה עליו הרי הנצוהה שנאמרה
לו לריך להגיד. ועוד הקשיתו לעיל הרי כתיב (ביחזקאל ח) הי' דבר ה' על
כזה כבר ופירש"י אמרו רבותינו הי' כבר לפי שאין השכינה שורה בחוץ לארץ
אלא ע"י ששרתה עליו תחילה בארץ (והוא במרא ע"ק דף כה) איכ יונה דכבר
כאמרה לו נצוהה בארץ יכולה השכינה לשרות עליו אף בחוץ לארץ ועוד קשה
לומר דיונה רלם לכבוש את נצוהתו. והנראה לענ"ד דהנה איתא דיונה שלא הי'
רלם בנצוהתו הי' משום דידע שהגויס קרובי תשובה הן ויחזור הש"י מלפניו
ויהי' נגד כבוד ישראל ועיין ברד"ק שכתב להיפוך מדעת הנ"ל דיונה לא נתחזק
עדיין לכניא דזה הי' נצוהה ראשונה וא"כ קשה לפי דעת הרמב"ם שכתב
בהקדמתו לסדר זרעים דאף דאמרינן שהקב"ה חוזר לרעה זהו דווקא דדיבור
ע"י נביא ופורקים אבל ע"י נביא שאינו ופורקים אף לרעה אינו חוזר שלא
יאמרו שהנביא שקר א"כ הכא דיונה שלא הי' נביא ופורקים א"כ ומיילא אין
יחזור הש"י אף ורעה ונחאי טעמא שלא יאמרו שהוא נביא שקר. אך נראה
דיונה הי' נתיירא, אולי בחוץ נשך הזמן יגיד לו הש"י עוד כמה נצוהות
דיחקייתו ויהי' מוחזק לכניא אמת ויהי' סיפוק ציד הש"י לחזור אח"כ ונצוהתו
דכבר ניכר ויהי' נגד כבוד ישראל לזה התחכם יונה לצרות לחוץ לארץ בכדי
שלא תשרה עליו השכינה בנצוהה אחרת ונאמת הי' בדעתו להגיד נצוהתו לנינה
שאזי הוא צבטחון שלא יחזור הש"י כדי שלא יאמרו שהוא נביא שקר ונעשה
לא קשה מידי נתי דהא כבר התנבא בארץ ישראל, ויכול גם להתנבא בחוץ
לארץ, דיש לומר דזהו דווקא בהתחזק לכניא אמת בארץ ישראל אבל בלא
התחזק בארץ ישראל לכניא אמת שיהי' לו נצוהה אמתית אין מתחלת נצוהתו
לאמתית בחוץ לארץ ולזה הי' לבו של יונה צרות בדרך תמי' דאם רתון הש"י
שלא לחזור ונרעות ניכר ויהי' נצוהתו שהי' לו בארץ ישראל לאמתית א"כ מה
לו בכך מה שתשרה עליו בחוץ לארץ ג"כ ואם רתון הש"י לחזור ונרעות ניכר
א"כ יהי' נצוהה זו שבארץ ישראל כלא תי' ואינו יכול לשרות עליו נצוהה בחוץ
לארץ שיהי' ראשונה לנצוהה וכשלא ישרה עליו נצוהה בחוץ לארץ ומיילא אין
ציד הש"י לחזור ונרעה ולחזור ונרעות ניכר שיגיד יונה עליהם בכדי שלא
יאמרו שהוא נביא שקר כנ"ל אבל הקב"ה לוכד חכמים בערמה שהאניה חשבה
להשבר והפילו גורלות ונפלה על יונה והולך לגלות להם הדבר שנפני ה'
הוא צרות שיש לו נצוהה נחת הש"י אל נינה וסם היו עם רב משנצבים
אזמות כנצוהה צמדרסים ונתחזק הדבר בעולם לאמתית שיש לו ליונה הנביא
הנצוהה הזה נחת הש"י על דעת נינה ומיילא הי' אח"כ ביכולת הש"י לחזור
כשעשו תשובה מלחצה לנינה שאין חשש שיאמרו ליונה נביא שקר דכבר התחזק
שאמת הגיד בנצוהתו ודו"ק כי תריך הוא וצורך כשעם צלהרים וצמדרושי לתורה
הארכת

הקדמה

הארכתי צעדי לזכר כל נעלם צדצרי הרעבים. זה רחינו לזכר זכרית דבר
מוקטה ציונה ועוד חזון למועד לזכר, וה' יגל עיני ואצטפה נפלאות מתורתו
ללמוד וללמד, לשמור ולעשות אמן.

אני פרס אכלה לזכר לא אחי כפוי סובה ואשלמה זמני תורה לטובים
ולישרים הקנינים והרוזנים שרי ישראל, הלל המה הרב החכם הגדול ירא
ה' וצמלותיו ספן מאוד נשיא דארעא ישראל מוהר"ר אברהם הכהן
המכונה בשם הכבוד דאקסר אל ברם אשר שלח לנו זרעה ומכנת לזכר השר
הגדול עטרת ישראל מוהר"ר יעקב באראן ראש שילד כ"י מפלאיו
לכן יצרך ה' אותה צנכת כהנים ויהי נועם ה' עלינו ועל בית השר הגדול
וינוצ צטיה סובה ויכון כסאו בקרב ישראל הוא וצניו אמן, וגם לא אחדול
מלהזכיר תורה ותשואת מן להפרכסים ומנהיגי עדתנו הקדושה וצפרטות להנהו
שלח צדצרי צדצרי הלל המה הרב הגדול החריף וצקי ללא מלא ספרא, חציר
הגביר כס"ת מוהר"ר יעקב נפתלי הירץ בערוינשטיין כ"י פו"מ
דפה, ולהגביר החכם ושלם המפורקים בעוז תפלתו וגדולתו כס"ת מוהר"ר
אליהו זלמן קלעהרסאן פו"מ דפה תלמידו של אמו"ר הגאון הגדול
מוהר"ר נפתלי הירץ זללה"ה, והרב הגדול החכם השלם איש חמודות
כס"ת מוהר"ר מאיר מיניץ נכד הגאון מאוד הגולה מוהר"ר דוד לייב
אד"ק אמטערס בעל עיר תקלט ולהרב המופלג הגביר כס"ת מוהר"ר יעקב
מנחם מענדיל שימץ כ"י ראש מניח החפסית דפה אשר ממכני
צמכתנס היקר ונתנו לי עזר להחזיק ידי, אשר אוכל לעבוד עבודת הקודש
למשוך ספוני סמוני רבותינו הגאונים שרי התורה, לכן יצרך ה' אותם צחיים
ארוכים וצצני חיים ויהי שלום צחילם שלוח צחרנותיהם. ומאוד אחזיק
ציבותי לרישא דהאי צברא הרב החכם הגדול המליץ הנשגב מהרא"ם
מאיר כ"י אשר בכל המון סרדוטיו הרבים הקדים עמותיו היקרים לזכר
הגדול הזה וסרה ויגע בכל מיני וגם צהג"ה לספרי הנחמד מלכת קודש הג"ל
לכן יצרך ה' חילו ופועל ידיו ירלה. ואחרון מצני הוא הרב החכם המפורד
הגדול איש חמודות היקר כס"ת מוהר"ר דוד הכהן צהרנ החכם המופלג
הגביר מוהר"ר יעקב שמואל זלה"ה ראש פורט בן אחיו של הרב
הגאון הגדול המנקה היקר המפורסם בין כל חכמי ישראל כס"ת מוהר"ר
שלמה יהודה ליב הכהן ראש פורט אד"ק פראג ה' עלינו יחי
אשר החזיק ג"כ צירי לעזור לי על עבודת הקודש לכן יהא רעווא דמרוס
רש"י וזכות הגאונים יעמוד לו סימנך צצני חיי ומצני חונן.

דברי אהב חכמים ומוקרים ומכבדים המוליח לאור החוצות היקרה
מלכת קודש העובק צמלכת הקודש והיקרה להוליא חצני נזר צרבותינו הגאונים
חדירי

הסדרמה

לדירי המורה העונש תחת תללות הזמן ומלפס למצופת ה' סירים קרכי ועלות
 לורי חור זהיר כשחקים חותם ציום הרציעי לסדר ואזרככה ואלה שנתן פתח
 ימים למודס חשון כתרן ישועה לפ"ק לזנז נבריאך זהרנ הגחון
 סגדול המריף הענוס , קדוש ה' המפורסס בכל העולם נקדושתו ונחסידתו
 ונחורתו סגדולה מחור"ר נפתלי הירץ זוקללטה דורג סונ לעס ועלס
 פה לזנז העשאלה .

תכונת בית החיים

חסר לחימו בני ישראל יוספי עיר אמשטרדם
 נשלח אלי וידידי הרב החכם המפורסר מוהר"ר נבריאך
 פאלק כ"י , לענן חספתהו אל ספרי זה .

בית החיים לקהל אמשטרדם הוא בכפר מוידענבערג מהלך שלש
 שעות מעיר אמשטרדם והלאה (יען לא נמצאה אדמה יבשה וארץ חרבה
 בלי מים סביב עירנו נקנה בשנים קדמוניות כפרת ארץ בכפר הזה ,
 ואחרי כן עוד בר נרחב ונדול לבה"ק השוכן על הר גבוה ותלול והוא
 סהרי החול השמים בריות ודלתים לגלי הים הקרוב לו) , בכל הביה"ק הזה
 סדרים כמו אוסל לדעת מקום הנקברים , ונפלא לעין הרואה ממרחק
 המקום הזה עם מצבותיו העומדות שורות שורות במדה מעץ ואבני מחצב
 ושיש ועם בניניו היפים וחומתו מסביב הנעשה מקרוב ושלושה שעריו ,
 אשר בשערה הגדול כתוב לפניו בעברית והללנדית וישו"ב העפר
 וכו' ואצלו שעה קמן יפתח עם בית הרחצה הקטן לרחץ ירי המבקרים עם
 לוח הברכות והתפלות הנהוגות , על דלתו כביאם ובצאתם . והשער
 השלישי על צד הביה"ק מלמטה דרך מבוא הסוסים בין אהלים ועצי
 לעץ להביא הארון ומלוויי הבאים מהעיר במרכבות ועגלות צב עד מקום
 הבית הנכון להספיד המת , וגם הוא דרך מבוא הכהנים לבא עד המקום
 שם יוכלו לראות קברי קרוביהם הנקברים ממרחק , ועל שפת הדרך היא
 משמאל , גרה נפתח בהוצאות אוצר העדה לאלה המורידים בספינה את
 הנאספים דרך המים מהעיר לבא אל הבית הזה העומד בתוך בשדה
 הקברים . הבית הזה , הנוסד בשנת תר"א , פנימה חדר גדול גבוה ורחב
 ידים עם חלונות שקופים מחזה אל מחזה עם כיסה להספיד ומסביב לקיר
 מקומות לשבת לשומעים הסדוכאי , גם תנור להחם בעת הסתיו בעוד
 יתמהמהו שם ועל הקירות לוחות ועליהם ככל התפלות הנאמרות כמנהג .

מצבת חודש

גם מקום הנאצל לשמר בו כל כלי הקבורה לנושאי ולקברי הנאספים
 וכן כננה בית גדול והוא בנין יפה כליל בהדרו ובנוי לתלפיות עם תאיו
 ולשכותיו הרחבות, אולמיו ומעלותיו אשר יסד האבן הראשה ביום ש"ז
 אייר תר"ד המנוח הצדיק כמ"ד מאיר לעהרן זצ"ל ואחרי שלמה כל
 מלאכתה ויחנכוהו ביום ז' מרחשון תרס"ו (כי אצים ממנו המלאכה
 לבנותה) הודיע האדון פו"מ כ"ה זלמן נייקערק יחי' הנ"ל ראש לאסיפת
 יועצי הקהלה בעת ההיא באמרתו הצרופה ביום חנוכת הבית הזה אל
 הנכבדים הנועדים ביום זה, שמחצית הוצאות הבנין הנחמד הזה נקבץ ע"י
 פעולת המנוח הצדיק כמ"ד מאיר לעהרן זצ"ל. אל הבית הזה יבא כל
 איש הפתחה בין שני מזוזות שערו, אשר אחריהן מביתה כתובה אזהרה
 לכהנים לבל יצאו השער הזה - כי המה יבואו אל הבית דרך מערבה
 מאחוריו - דרך אולם רחב וגבוה בחלונות, תוך שערי שתי לשכות מימינו
 ומשמאלו פנימה, להנפש שם אחרי הקבורה להבריא את האבלים ולאכל
 ולשתות שם עם קרוביהם הנעצבים, (כי כן מנהג המבקרים, ממרחק
 הדרך אשר כמעט יעבר רוב היום כשרם יוכלו לשוב העירה) אשר בארכן
 ורחבן מוצאיהן ופתחיהן מדה אחת להנה, ומכינות הלשכות האלה בית
 המבשל לשומר בה"ק ככל צרכיו, מהאולם בלולים יעלו במעלות רחבות
 ומסעדות ארוזים אל היציע ושם בצלע הבית נוה שאנן מעון לשומר עם
 בני ביתו ככל צרכיהם, ומהיציע למעלה, למעלה לצלעות, ארבע
 עליות מרוחים הנבדלות ונאצלות בקירות עץ, ובקירותיהן פתחות אל פני
 הגזרות לבא מלשכה אל לשכה. הלשכה האחת הפונה קדימה הוכנה
 לבית תפלה, בתוכו היכל עם ס"ת אשר נדב איש צדיק וקר רוח הגביר
 חיקר פו"מ כה"ר מאיר רובענס יחי' ומעזבון אחיו הנכבד הנודע מכבר
 בין אחב"י במרחקי מושבם הרב המנוח פו"מ מהו"ר זלמן רובענס זצ"ל.
 בחייו בעד אוצר הספרים המפואר הנרשמים ברשימת חשק שלמה
 (אמ"ד תר"ז), להתפלל שם ביום הצום ולעתים מזומנים אם יאחר מועד
 קה"ת למנחה בעיר, וכאשר קרה זה פעם ופעמים - גם שם נצורים כל
 צרכי בית התפלה, וכל הספרים הנצרכים להתפלל וללמד בעד תועלת
 נשמות הנאספים ביום תקופת שנת סקודתם או ביום הקים מצבותם
 כמנהג לכל מבקרי הבה"ק הרבים כששה סדרי המשנה עם פרושיהם
 הנודעים, ספרי תהלים וספרי החיים לר"ש פ"ס ז"ל עם תרגום הוללנדי
 להמתרגם השלם מהר"ש מולדער ז"ל *) ומלבד אלה נמצא שם לאוהב
 קרמוניות

*) כפי החיים הזם כנולד צקופו קורות צמי החיים לקהלתנו - ניום סומדס
 צפנת הוללנדיה צקלרה עם עשרים כמונות הנעמקות צפנתו סקדושה כלסר
 גאלאו שנה נגאוני ארץ ולכשי סס על עלכותיהס.

מצבת קודש

דמויות רוב ספרי כתובות המצבות מבתי החיים המצוינים בארץ. בני זכרון אשר הוציא יידינו הרשד"ל יחי' , נפשות צדיקים , ל עד , ובין ימים לא כבירים ימצא גם ביניהם בעל החכם הרשי"ם ז"ל ובעצתי ס' מצבת קודש מן לעמבערג מעשה ידי הרב התריף והר"ד נבריא אל סוחאסטאווי נ"י וספר הנחמד קריה נא מנה מצוינו דולי גאוני ווילנא תולדותיהם אשר הוציא בשנת תר"ך ידיו הנשגב חכם הגדול והסופר הנחמד הרב מהו' שמואל פין ג"י . הלשכה השנית פונה נגבה נועדה לפרנסי ויועצי העדה , הלשכה השלישית לראשי ח"ק "ה ומנהיגיה , והלשכה הרביעית הפונה ימה למנהיגות הצנועות נשים ודקנות , המשגיחות על ח"ק ג"ה של נשים לעדתנו , להנפש שם בשוכן לעבודתן הקדושה מבה"ק . ועל קירות החדרים האלה תלויות במסמרות טועים ציורי ותמונות בתי החיים המצוינים מליוורנו , פראג , ותמונות שונות מבנינים ומקומות בארץ הקדשה ירושלים חבון וכו' כאשר המה יעת עתה . ועוד נמצא שם באחת הלשכות האלה ארגו , בו שמור ספר דול ועביו רב , בספר הזה כתובים שמות כל הנקברים עם שנת פקודתם פות באותיות הנחמדות למראה עד להפליא מעשה עם סופר מהיר איש שיבה וישיש ונשוא פנים הנבון והחרוץ השלם כמ"ר צבי הירש ב"ר גשה קאסטער ז"ל והנודע להלה בכל ממלכתנו בשמו המפואר ר' הירש שמש ונאמן לקהלתנו זה חמשים שנה , ובראש וסוף הספר הזה ציורים נחמדים ותמונות יפות שכולן מתאימות אל הספר הזה והמה מצוירים בששר ע"י איש הצנע לכת וציר אמן לעדתנו היקר כ"ה אלכסנדר פאן פראג יחי' . וכן נמצא שם משנת תקצ"ד ספר גדול ורחב , היקר בחיזן ערכו ותכונתו בקווי המישרים והמתוארים במחוגה לארכם עלי הגליון , בו נמצא רשום בכתב אמת שם כל המובא אל מקום מנוחתו , יום פקודתו קבורתו ויום הוקם מצבתו ומקום קברו במספר ציון הקברים על שדה שוכני עפר הלום , ומלבד כל אלה נצור עוד ביד השומר ארגו קמן - המוכן זה ירחים לא כבירים - עם צרי וסמי רפואה וכלי אומנות שונות לתרופה עם לוח כתוב מרופא נבון לדעת מדת תקונם תועלתם ואופן צרכיהם בשפת הוללנדית ברורה יקלה להשומר או לכל אשר לו רק רב לדעת להתעתד בעת יקרה מקרה בלתי מהור לאחד המבקרים במקום הזה , אשר מסכיב בכל הכפר ההוא אין צרי ותעלה או רופא לעמוד ליד להושיע . ואם עד כה הודעתך מבניני בה"ק הזה פנימה , לך נא עתה אתי יקירי החוצה על שדה מנוחת צדיקי עולם הלום ותחינה עניך כל טורי הקברים עם מצבותיהם עומדות הכן ומצוינות במספר טוריהם לפי אותיות הא"ב ועל כל מצבה מספר חקוק מהראשונה עד האחרונה כמור הזה וכמור הב' יחל המספר מתחלה עוד הפעם וכן בכלן כסדר הקמתן באשר נרשמות

מצבת הודש

כיור הוא לכך ח"ל וי"ס חיים ונשא"כ בכלי ילפינן ספיר גז"ש זהו תוכן
דבריו וזמנת קוי אלימותא הוא אצל ונה שרלה כת"ר להוכיח מזה דגם
לפוס קוטטא דונחא דרטה דמיס קדושים לאו דרטה גמורה הוא ורלה
כת"ר להוכיח מזה דין חדש דגם לת"ק ששנה צמתני צמי כיור הוא לאו
דוקא . זו ונין לו זאם שהוכיח ספיר אליצא דר"י לת"ק מנין ונכש"ס
ל"ל גם לפי דבריו שת"ק קוצר וי כיור דוקא ור"י קוצר לאו דוקא וא"כ
למה פרש"י כאן אליצא דר"י ישמעאל ואף שהלכה בדבריו וי"ע מי הכריחו
לזה ולא יפרש כפשוטו חוץ מזה ולמה נתקדש הרביעית או חלי לוג אף
דלקח וימי הכיור לא הי' נפסלים וכמ"ס החוקי צריש העמוד שלא הי'
לריך להתקדש הכלי אף שהיו נספכין וכן הכיור שהוא כלי שרת וזמנת
עד צחק כאמון צעה שלמדתי קוביא זו הגהתי בדברי רש"י וכל"ל וכל
הי' לריך להכניס המים בכלי שרת ולקדשם ע"כ . ועכ"פ יתיר עוז
להגיה בדברי רש"י צפרט צקדר קדשים ונלכתוב צדחוקים כאלה ולהרצוה
צונחוקת לקפרי ותלמוד שלנו וצפרט שהושגה קתנא חנן חלי לוג וי"ס
מן הכיור ונאמר לאו דוקא וצפיקר קוביא אלימותא הכ"ל לבע"ד לצא
קוביא דקוטה ונהודענא לומר צעה שלמדתי צוקי קוטה עם צבי היטיב
המקסיצים לקולי כחצתי זאת על הגליון צל"ע להקסוה דהא כלי חרט
צונכורע ילפינן וי"ס צהיקשא ויה וי"ס חיים כוי והאיך ילפינן גז"ש צקוטה
מן ונכורע הא לא ילפינן לומר וכן הלמוד צקדשים דבר הלמוד צהיקש אי"ס
חוזר ונלמוד צגז"ש כדאי צוצחים צפ"ה דף כי ע"צ ודחוק לומר דחולין
הוא דהא עהרת ונכורע הוא וכן קוטה הכל עניני קדשים הוא וכחיו
העיר את רוחו דומר צקוביא הכ"ל ע"כ לצי אומר לי דהכי הוא הלעג
שנעשתא דנאחר דאי צוצחים די הכ"ל דדבר הלמוד צהיקש אינו חוזר
ונלמוד צגז"ש ונשא"כ דבר הלמוד צגז"ש חוזר ונלמוד צהיקש אליצא דר
פפא שאמר קס אמר אמרה וכי וכן איי בכל הקוביא דקס צדף כ"ל
ע"צ ושאר וקוונות דלר"פ ילפינן אף צקדשים דבר הלמוד צגז"ש חוזר
ונלמוד צהיקש ולפ"ז הקסה הוקסה ספיר אי ונה להגן וי"ס חיים ר"י
ע"כ לריך אתה לומר קרי ישמעאל יליף ג"כ הגז"ש וי"ס דקוטה וי"ס
דמכורע ואז נוכל ספיר למילף כלי דקוטה וי"ס דקוטה צהיקשא וי"ס
וי"ס שלא נעשה צהם ונלכה וכי דדבר הלמוד צגז"ש חוזר ונלמוד צהיקשא

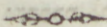
מצבת קודש

אצל מלימוד דלעיל א"ח ללמוד וא"כ ק' למה פליג ר"י על כלי דקוטה
זלח פליג צמים ואם תרלה לומר דגז"כ הוא מים קדושים א"כ גם כלי
דקוטה לא תוכל למיכל ומכלי דמלורע מאחר דכלי המלורע גופא יפסק
מהיקשא וכנ"ל לכך נחתך המתקן לר"י ה"כ ר"ל ר' ישמעאל קצר דרשה
דמים קדושים דרשה גמורה הוא וספיר יכול ללמוד בהיקשא כלי דקוטה
ומים דקוטה ומים דקוטה לא אילטרך ללמוד בגז"ש דבגופי כתיב א"כ
אף מאן דלית ל"י דר"פ ספיר יליף ר' ישמעאל ודוק היטב כנלע"ד ולהצרי
דמר זולת הדחוקים הכ"ל קשה למה נחתך לומר דאר"י מי כיור וכו'
דקיור הר"ל לתרץ דר"י לא קצר האי דרשה דמים קדושים וא"כ ה"כ
ליליף ואין לר"י להאריך כי מוצעחכי בדרכי תמימות דמר וצכל מדותיו
שוו א' מהם מורה על האמת וההכרח לא יסוצח סלריכין להגיה בדברי
רש"י כאשר כתבתי וכבר הגהתי כן ורשמתי בכתב אמת צחידוקינו סם
השי"ך לזה ומלמד מה שכת"ר הקסייתי לשאלו כו"ש א' ק' לי וכו' . ועיין
דצד"ר שסוכרה לומר שבגז"כ הוא מן הכיור דוקא וכשאר לנו עוד לתרץ
תמיהת הכ"מ וכלע"ד שיקשה עוד קו' אחת על הרמז"ם דק' לי מה מפרש
הרמז"ם להא דאמר רבא לא שנו אלא קלא נתאכמו אליבא דר' ישמעאל
וזו דוחק לחלק בכלי חדש צין נתאכמו ללא נתאכמו ולא מפרש כפרש"י
ז"ל ועיין בכ"מ סכ"י כן שהרמז"ם מפרש להא דרבא אליבא דר"י . וכלע"ד
נעום דרחיק ל"י פרש"י דא"כ מאי אומר רבא דומיא דמים הא לרבנן
בכיור כשר שאר תימות וא"כ לפעמים נשתנו ורש"י ז"ל דחק עלמו ומפרש
ביהו דמי קוטה לרבנן לאו חיים כינהו דמכשרי בשאר תימות מיהו לא
נשתנו וכו' והרמז"ם ז"ל מילן בזה לכך מפרש דרבא אומר זה לר' ישמעאל
וא"כ ספיר יליף דומיא דמים וזה לא נשתנו דהא מים חיים לא
נשתנו ונשא"כ צמי תקוה כו"ש הסוס' ומה מים וכו' . וא"כ ספיר תווס
הכ"מ מאחר שפוסק כר' ישמעאל וברבא א"כ קוצר דרשה דומיא דמים
היינו מים חיים דמי כיור מי מעין הס ואין פוסק צפ"ה מה' ציאת מקדש
ברבנן דפליגי על ר' ישמעאל א"כ מוכה שטרח לצי תרי כנלע"ד . וכשאר
לנו לבאר באמת דעת הרמז"ם ובהיות שאין לי פכאי שחלוק מו' יאדא
בתן ל' כתבי קודש דמר ציוס ד' לעת ערב וציוס ה' בהסכמה איסתעיל
בוקע בזה ע"כ שלחתי ליד דמר וא"ח להעתיק כ"ק דמר ולשלוח מחנות

מצבת הודש

נחילה צעל הדרך ועוד חזון למועד וזה חכמי וצקס מפאר ועלתו סימחול
צבלגל וחילות ויורה שיעחקו כתיבת ידו והטעם שכי גם פאה מע"ל אולי
אזכה ויכתבון מי"ל צחוך שאר כתבי קודש שלו . וצזה אלכא חולת בקולעום
לולה . כ"ד הקי אהרן הלוי אשכנזי .

ומדי דצרי זכור אזכיר ונה שהעירני ידידי הרצ הגדול וכו' כס"ח מוהר"ר
מאיר ליביש יוטעש כ"י שכבוד הגאון הגדול מוהר"ר מ"א י"ר צרי יוסף
אב"ד דפה הנזכר צספרי זה מוצא במסובת צ"ח המדשות . וגם הערכי סגלון
פאר הגולה מוהר"ר קלמן וירמז הנזכר צספרי חלק שני הוצא צספר שארית
יוסף וצמסובת רמ"א סימן ט"ו .

אמרי נועם

אשר כוננו ידי הרב הגאון הגדול , סיגו ועוקר
הרים , שפתותיו דובכות מישרים , מוהר"ר
יעקב יוטעש יצ"ו בעהמ"ח שוית אהר"י
יעקב וס' מקראי קודש .

מאוד חגיל כפסי צראותי שידדי הרצ המריץ צנן סל קדושים
וזה גבריאל כ"י צהרצ הגאון האומי הלדיק מוה"י נפתלי הירץ
סוחאסטאוו זללה"ה , לא יעף ולא יגע צעצודתו עצודה המס
צעוצד צסדה החיים להחיות כפסות לדיקים ועלמותיהם היצקות ,
ודצר גדול עלה צידו להראות סלאלחי יונה הנציח ע"ה מלכו ונות
צצה"ח צעירו . גם סוסיק צמחצרת הזחם וטעעוים מדיל"י להוכיח
סדצרי חכמים כרצונות נעועים צספרי סו"ה , ולהפלתו גם חכמי
הייתי וטען לו , ונלצד אשר פתחתי לפכו סערי אולר ספרי , העתי
גם סכומי לעיין צספרי סו"ה ולהוליא מוחכם סציצי אק דת המפילים
נוגה על פני נתיבות הקדושים סכצר ונתו לדעת אורחות דרכס ואת

מצבת חודש

מי כועלו צלפולח דאורייתא , כי צזה יס גם נפקותא לדינא כמו
שהעיר צסס הגדולים צהקדמותו , ועי' מ"ט דודי זקני הס"ך צחור"מ
ס"י קע"ו ס"ק ע"ז .

ועלינו תת חודה להרצ המ"ל הס' הזה ולתמוך את ידי צמסחת
כפינו למען יוכל לכלות אשר החל לכבוד הלדיקים טובכי צרוויס .
וצזה הנכי בותן צרכה ומקור לצי להרצ החכם הגדול המפואר מו"ה
אברהם הכהן כ"י צעיר פאריו על אשר שלח לידי חנוסים פראנק
צסס הגביר כור שרי ישראל מו"ה יעקב ראדטשילד כ"י לתחס
לחיזה צצורה שארלה , ואנכי ע"פ חוות דעתי הרמותי הצצורה הקרוסה
הזאת מקימי מעפר אבני קודש מנין המון הצצורות האחרות
ואללתי לה את הכסף הוא ללורך ההוללות הרבות אשר לה צדצה
הגדול הזה .

ובאשר נאמת הי' סיחה סנקלמה מלחכת הדפוס הזאת ציום
הי' ער"ח מר חשוון תרכ"ו , אמרתי הגיעה העת שאתן מקום לאצדתי
אצדה צתי הלמועה וסיסרה וי' בר"ינדל כ"ע סנקטפה צדוני יו"י ,
עוד לא עצרו עלי' די' ירחיס מיום חתונתה קרא הי' לצכי ולמספר
ציום שצת קדש ער"ח ומחשון תרכ"ה צק"ק צוטטאטש ולקצרות
הצלה ציום אי' ר"ח מר חשוון וסס קנתה מקומה . ואצח על שכרי
סעצדתי צמתצרת זאת לעשות זכרון עולם לצתי וכל דורסיה צחדשה
ימלאונה להזכירה לטובה . גם אתן פה מקום להדצרים אשר קונכתי
צעת סתי' מתי מוטל לפני , למען יעמדו לדור אחרון .

במס' שצת (דף קכ"א ע"ג) אמריקן וז"ל רב הונא סכיבא לי' צרתא
ולא קא צכי , אמרה לי' דניסתר תרנגולתא אסיקתי' מניתי' , אמר לה תכלת
ועצרת עכ"ל . חז"ל הואילו צמאמס , ללמד לנו , שלא נשליך חיינו ממגד
עי' פבעי הזמן שיפגעו צנו , כי לדי התלמדות , וואס הוא סיה מי' הקשה
אליו , לכן רב הונא מאסר סידע שאצדתו אצידת צמו , אס סיוסיף לצכות , לא
הסוב אליו עוד , ומע ומצכי ללא הועיל אף זיק לאור עיניו , וכמו כן מטינו
בקרא (סמואל צ' י"ג) אלל דוד המלך ע"ה ששאלו לו עבדו למת צעוד הילר
סי' למת ומצך , וכאשר מת קמת ומאכל לחם . והסיצ ועתה מת למת זה אכז
לש האוכל להסיצ עוד , אכי הולך אליו , והוא לא יסוב אליו .
אבן צדצד"ט (ח"ג ס"י תקנ"ה) מלאנו וז"ל על אחד מגדולי הדור שמת

מצבת קודש

לו בן , ולא הוריד עליו דמעה אחת אם זו מדה טובה , או לא , תשובה זו מדה
רעה , מורה צ"י על רוע תכונת הנפש , והוא דרך הפקרותא , האומרים כי זה
העולם הכל מעשה תעמועים כו' והצרכה ומחאצל כו' מורה על טהרת נפשו כו'
וכן א"ל ע"ה כתיב צ"י לספור לשרה ולצרכה עב"ל וצ"ע יו"ד סי' של"ד כתבו
ג"כ כן ושאלו דבריהם מהרמזים ה' אצל .

ולחיישיר זאת , אמרתי דיש שני מיני אצדות , צד"ת אם לא נאצדה רק
לבעל האצדה לצד , צידו לשקול צמשקולות , אם לטרות אחריה לחפשה , או
סגרת העת שיאצד ע"י הסיפוט , יקרה מהדבר שנאצדה , וצידו לעצב מלדרוש
אחרי' . אצל אם לא לו לצדו נאצדה האצדה אין צידו להטות המשקולות , כי
אצדה שאינה חוזרת לבעלי' לצד , רק יש לה דורשים הרבה לריך להרים
כשופר קולו , להודיע לערו לרבים ורחוקים נעשו קרובים .

ואחר ההלכה זו צידינו לומר , דצדקדוק כתבו דלרצ הונח לא שכיבא
רק ל"י צרחא , ורק הוא ה"י מרגיש באצדתו אצדת צנים , לכן הרשות
כמונה , לחוס על אצדת תאור עיניו , ולא ה"י צוכה למשפחותיו , וכן בני
דהע"ה , דשכיב ל"י ילד , ועוד לא נודע איך ילפת אורחות דרכו
אם להימין , ורק לאציו ה"י הגער והאצל באצדת צנו , לכן ה"י צידו לשלוט
צמונת נפשו .

עתה אחי שנאחס לבחול חסד עם צחי י"ע שהלכה לעולמה , לא לכבודי
צלצד באחס , כתאמרס צמ"ס (מור"ק כ"ה) , שר"ע נתחחס ע"י , רק גם אחס
מתחבלים כמוני היום , על אצדן אשה רכה צנים , לנועה צמעשי' , באזני
אשנע קול הומי' , נשים תצכות את התמוז , שה"י חודש חופתה , וצנרס
עצרו עלי' ד' ירחים ירחי עמל ונוו ל"י , וצנ"ח מר חשון חרד שאולה , קולות
מקולות טונות אשנע , זה יספר ומעשי' , וזה ידבר ומודותי' , שלא גבה
לצה , ולא רמה עינה , וצמעט העת שהיתה עומס , היתה למופת צני גילה ,
לכן אין צידי לחסות , ולחוש לרפיון טוחותי , עלי מוטל לעורר האצל , וצנכי
אצנה , וגם אחס תצכו עמי , על אצדה יקרה כזו , שנלקחה מאחסו צדמי ימי' .

קפיפי ישיצוני הלוח היום משונה תיזמים , ראש לחדש מר חשון הגהו , ואן
הלך לצי להחיר לי להספיד מספד רב , צמוקס שאסרו , ואמרתי
דלח כל עמות שוות , ונעת שיטההו דבר היולא מנדר הטבעי , דלאו בכל יומי
מתרשים לא כנעלו שערי דמעה , וצידו לעורר הצכי אף צימים שאסרו לחספיד
עמה שמינו צמיחת צני אהרן , דהקרא העיד על אהרן , וידוס אהרן וקבלתיש
שקבל שכר על שתיקחו . וצמיחת יקסה להצין , הלא מלד הדין כהן גדול אסור
לו ללח מן התקדש (עיין סנהדרין י"ח) אף אסור לו להלחות אצנות , מאחר
שצומד תמיד לפני ד' , וא"כ מאי ה"י שציצותי' דאהרן , שהיה דוס צמיחת צניו
אכן זהו הדבר שאמרתי , דצנר היולא מהכלל אין אדם שליט צדמו , ולכן
מאשר שמתו צניו , ציום חמוכמו , וציום שמתו לכו , ללח אהרן שה"י כס

מצבת כודש

יפה, לא הי' צידו לעזור צרוחו, וחשב לו הקצ"ה ללדקה, רק כל צית ישראל,
אם שהי' השמחה מתוסה לכלם, עכ"ז צאה הלוי שיהפכו השמחה לתורה,
עבור שהי' דבר היולא מהטבעי, ולא בכל עת מתרחש אבל כזה. לכן גם
אני למדתי תשס, להחיר לי להספיד ולדבר בשער מועשי' הטובים, ברחותי
שמדת הדין פתחה כ"כ, שנלקחה אשה לנועה במועשי', בדיני ימי', ציוס
מתחנה, ואניו רואה, מי יעטר צרוחו ומלצכות, ומי לא ימס לבני כמים
ציוס הזה, ר"ח מר חשון, ברחותי כי שדי המר לי מאל.

חבלית ההספד נוסד על שני עמודים, יקרא דחיי, ודשכני, ועתה
אחי האמת אביד ולא אכחד, כי לא ליקרתכם צאתי הנה, כי לבי קרי על אצדה
דבה כזו ועשונתי נצונו בספך הלכות והיגון, ולהביד לאדם ישרו, צעי דעת
ללולה. אכן יקרה צתי ג"ע, שהלכה לעולמה, עומדת נגד עיני, וקוראת
יקרא דשכני מאן מחיל, לכן על כרחך של מות, אשר שדד פרי בטני, אקצץ
רעיוני הנפירות למען הי' צידי להספידה.

בזה שאמרו חז"ל, דההספד הוא משום יקרא דשכני הוי דע"י שאומרים
צפני המת, דברים של תת, שמים אל לבס לעשות כמעשי, דנשכ"י אם רואים
שהקצ"ה מדקדק עם לדיקים כחוט השערה, יודעים כי תפני הרעה, שילמדו
לעזוב דרך רשע, על כן נאסף הלדיק, ואם רואים שהקצ"ה מעניש בנשפט
ילמדו להסיצ דרכם כמאמר הנביא, כאשר משפטיך הגיע לארץ נדק למדו יושבי
חבל, ומש"כ אם רואין שהקצ"ה מדקדק כחוט השערה, יראה תצוה בלב כ"א,
ויאמרו אם לוייתן בחכה העלה, מה יעשו דני הים, ויתנו לבס לשונו לאל,
זהו הוי עונה ויקרא דשכני ע"י שנו מדרכם לדרך הטוב.

לבן עתה צאתי, להודיע שאין לך דבר ללמד מפעלות תמיים דעים
וחת מזה, הציטו וראו אל לור אשר חולצה מוננו, עומד בכאן, נוכח ומצכה
על בחו כ"ע, שנלקחה מוננו בלא עתה, לא בעוונתי, כי לא פעלה דע ח"ו,
וכל מהלכה עלי חבל הנשמה הלזו, הי' ציראה ולתפארת עושי', ומה גם כי
שוד לא היתה צת עונשין, רק בעוונתי שבגרו, אף למען תהי' לעדה, כי יש
אלקים שופטים בדרך, וכל החבל עם כל תחמדי', כלא נחשבו, היצם יאחו
בל יקרת החבל צידו, וכל רעיוניו יחוטטו אנה ואנה, להרצות תחמדי'.

ולתחר כאחו צפת ואין מי אותו לפודעה, וע"ז המשלתי דברי חז"ל בנמר
בראשית, שאמרו חז"ל מועשה צאתי שהי' לו שלחן של זהב, ועליו כל מיני
ומאכל, שנצרה בששת ימי המעשה, ועליו תיבוק, שהי' תכריז לר"ה הארץ ומלואה,
וכל כך למה, כדי שלא תזרח דעתו עליו, (ובש"ס שבת מוצא בסנטון אחר)
אני הערתי השלחן, צתי כ"ע נולדה צעיר גדולה ק"ק לצוב, שיש צת כל,
ולא היתה חסרה דבר, וכל אשר שאלה לא חסרתי מומה, והתיבוק שלי צתי
ג"ע ע"י שפגע בה מדת הדין ונלקחה בלא עתה, ומכרות לכל בני חלוף, לר"ה
הארץ ומלואה, ואיך יזח בני תמותה, כשימה זאת אל לציטו וכדעה כי יש ד'
שלים

מצבת הודש

שליט צארן , ולא לי לבד נראתה הקשה יום , רק לכל העם הנמלאים פחד ,
 ואשר ישמעון , יבינו אם צרחים נפלה שלהבת , ומה נענה אנחנו , ראו כי הצב
 היופי , רק אם עוז והדר בלבם , אז נשחק ליום אחרון , ודעו כי צעונותינו
 נשלחה הרבת והענוגה אל מקום משכנה , ועליה יש להמשיל מה שאמר יוסף
 הלדיק ע"ה , כי גבז גנצתי מארץ העצרים , וגם פה לא עשיתי מאום כי שמתי
 צבור , דיש לתצוץ למה ספר לו סגנון מארץ העצרים , די לו אם ספר לו שלא
 עשה כאן עול , ואם הי' זרעו להזכיר שלא כולד על צרכי השפלות , ונצט
 גיחו מרחם לא הי' עזר , הי' לו לומר גבז גנצתי מציית חצי , ומה לו להזכיר
 ארץ העצרים , אכן ידוע אם אנו רואים לאיש , שנוסע מארץ שלדק ילין זה ,
 לארץ שדועה צמיעה ללא מנוחה , דבר זה צעלמותו לעול יתחשב , ומה
 יש להקיש על רוע מחשבתו ונעשיו , כי נפש רשע , אותה להתרועע עם אנשים
 רעים , לכן צדק אמר יוסף הלדיק , אל תשפטו מאשר צאתי מארץ מנוחה
 למלרים , לא מרלוני צאתי הנה , כי גבז גנצתי מארץ העצרים , ואף כאן לא
 למדתי מנעשיתם ולא פשלתי און , כי שמוני צבור , בן לאמר אנחנו ונשימה דבר
 זה צפי צתי ונחמד נפש ששקא אותנו , מאשר שעל כרחך כולד , וגשמת שדי
 לא מרלונה תעוז מקור נחלצתה , לבוא אלי תצל השמנה הלזו , צידה לומר
 לא מרלוני צאתי הנה , ואף פה בעולם השפל לא עשיתי מאום שגרמתי לי מיתה
 לשעה קלה , ששמוני צבור , רק צעונונו נלקחה , ועלינו לזכות ולהתאונן למען
 לא תהי' נייחמה אצדה גמורה , רק תפעול צנייתתה כמו צתי , שהיתה לנופת
 לבני עירם , ולנשים כגולה , להראות אם שהיתה יס"ת רכה וענוגה עכ"ל
 צרוריה צמיעי , וזהו תהיה רפואה לנכתה ולא לחנם הוכחה צת תלוצי ,
 רק עלי לבני דוי , ומה לומר כשאשוב לביתי אם ישאלו אותי אי' בתך , הילך
 איננו , ואני אנה בא לביתי (ועוד הרצתי דברי עלב ויגון ומאשר שלבני מאל
 דוי החולתי לכתבם)

ועתה אהי' חוזר על הראשונות , לזודיע רעיון אשר פעל ואשר יפעל
 ידידי הרב החריף בן של קדושים מהר"ה גבריאל סוואמסאוו כי , זאת
 מהראוי , שאשגי עירנו , יהיו מהראשונים לתוכחה ויהי' צידו להוליח מחשבתו
 הטורה , אל הפועל , כי חוץ לזה שיש יותר תשגי מלות נוסקאות ומגווי ושרי
 הטורה אשר זכינו שיהי' משכנס פ"ק צקהלתינו , אף זאת יש עוד
 הרבה מלכות ומגאוניס כ"ע , שקועים צמיעי האדמה , ואחס לחבני , אם תהי'
 ידכס עמו יהי' צידו לגמור מחשבתו הטורה , ולהוליח לפועל , וזכות הגאוניס
 נוחי נפש , יהי' מסייעת לכל החונק אותו בכל עת ועונה , דברי המדבר צדקה
 חותם פה לבז ציוס הי' ער"ה מר חשון יום המחקק לבני ועומד לבגדי ליום
 אבל עך עולם , יום נייחתי צתי בריונרל כ"ע , נסדר וראתי' לזכר צרות עולם
 חרב"ן לפ"ק

ועקב יצחק יוטעש

מצבת קודש

צאצאי יונה בן אמת הנביא

אמה המוציא לאור

הנה כזר גליתי צו"ע המצטרף מענין זה כי מלחתי מלכות רבות
יטות מאוד לגלויי ישראל רמים וקטגזים המתיחסים
לעשפתותם היותם לאחלי יונה הנביא. והדבר הזה הוא פלא על פני
פלא הוא, כי מי זה פלג היות קריר ושחרית לאדם הגדול חיש
החלשים הוא כזיח האומה ירכה מגת החפר אשר חשבוה עירי
ודעונו כי לא הניח אחריו זכרה מאומה, וכל קופרי דברי הימים מיום
כסתם חזון עד עתה החריטו ולא דברו מהנו מאומה. ומילתא דתמי
מזכר דכירי. אמרתי להתחיל ספרי מצבת קודש חלק שלישי בהתיחסות
המעטפה היקרה ומעטפת החיים האלקים בראשונה לקדר צית חזותם.
ודי צום להסתכלותי ובהקדמת כחצתי צום בחליכות לבאר כל קטום ציונה.

נוסחת מצבת הנאון הגדול פאר רוור מוה לוי רופא אב"ד
ורמדיק לבוב מגזע יונה הנביא

- (א) אראלים אחו בארון הקודש נצחו אראלים את המצוקים
ונלקח מאתנו נזר ראשינו עשרת ישראל האלף הנאון עין הגובה
מות לוי בהנאון מוה יעקב קיניש מגזע יונה הנביא אב"ד וריש מתיבתא
דפה לבוב אוי נא כי אבדנו אבידת הצדיק אשר עשה משפט צדקה בישראל
והרביץ תורה בישראל והעמיד תלמידים רבים וזי להא שופרא דבלי
בארעא בזכות זה תמצביהי חש ליהודי וזי תלמוד
נפטר ביום א' דחג הפסח רס"ג למ"ק י
הערס ח' מלח המוליא לאור
- בהיות** כלותא חרל עם אדמו"ר גאון עוזנו מופת דורנו רשכבה"ג
כקס"ה מלך יוסף שאול הלוי שלי"ת יונה הנביא עליו יחי ציוס
כ"ה חז"י יוס' פקודת מרו ישראל דודא זקנו הגאון רשכבה"ג בעל קטועות

מצבת י"ד

יעקב ז"ל והלך עמו לראות המופת המלצה וליוני קודש ומשפחה יונה
 בן אחי הכזיב כי גם צעיניו הוא הפלח ופלח והי' משמועם על המראה
 הנוראה הזה והעיר לי צבדל בקיאתו צחדרי התורה על הגאון הגדול
 מהר"ל רופא הכ"ל כי צעל עטרת זקנים מציא שהוא נכד להגאון הגדול
 מהר"ל רופא אך עם נזכר שהי' מצד"ק ווינא . (ואולי צקוף יניו הי' מצד"ד
 צק"ק לצבז) ואם כי לא נזכר במלצה וליון שלו כי הי' מצד"ד צק"ק ווינא
 ג"כ זאת ראינו בהרצה מלצות וליוני קודש לבחונים ושרי התורה הסוכנים
 פה בחלר מות הישנה לא נזכר רק העיר אשר הי' עד היום עלות נשמתו
 הטורה למרום ולרובנו הגאון האדיר אשר הי' יחיד צדורו מוה' אצרהם
 אשכנזי זקנו של הגאון צעל כנסת יחזקאל הי' מצד"ד צכמה קהלות ולא
 נזכר רק מצד"ד צק"ק לצבז ונקומו האחרון אשר שציק לן חיים וכן רצינו
 הגדול הגאון צעל טורי זה שהוא צעלמו כחצ צטו"ז ציו"ד צהקדמתו
 ח"ל וזה שלשה שנים אשר קצלוני ק"ק אוסטריה צצית המדרש הגדול
 דעם להרצין תורה . וגם צטו"ז צאצן העזר נראה שהי' דיין הגדול צק"ק
 קרחא כי מציא עם נשא ונתן של הלכה שסי נונה צין דייני ק"ק
 קרחא עם הגאון מוה"ר כחן שפירא צעל ונגלה עמוקות עיין צטו"ז
 צהלכות גיטין וגם נכתב צפנקס פה שהי' מצד"ק פאטליעטס הקמוד לק"ק
 ראוח עת היות חנוי הגאון הצ"ח ז"ל מצד"ד דק"ק צעלזא כי טרם אשר
 נסע הגאון הצ"ח לצד"ד דק"ק קרחא הי' מתארח אלל הגאון צעל טו"ז
 צק"ק פאטליעטס כי צח לראות צפלוס חתנו הגאון צעל טו"ז וצתו קודם
 פרידתו וכן העיד לי א"א הגאון הגדול החריף העלוס קדוש ה' מוה'
 נפתלי הירץ זלוקללה"ה איך שהוא ראה בח"י הגאון הצ"ח אלל הגאון
 הגדול מוה' אפרים זלמן נרגליש צעל צית אפרים . איך שהגאון הצ"ח כתב
 להגאון טו"ז צזה"ל עת הייתי אללך צק"ק פאטליעטס ראיתי עניך ומאוד
 לר לי כי לא תוכל ליסב על התורה צמוחה . אך אקוה כי ירחיב ה' את
 בצולי אשלח לך ונתנה כו' וכן הי' כי שלח לו אח"כ ונתנה עם טו"ח מוה'
 שפסק לו צעת חזונתו עם צחו לתת לו ארוחה על שלחנו כנה שנים
 ופסק לו ליתן לו צער ואח"כ העני הצ"ח ולא הי' לו רק ליתן כדו וכתב
 צזה טו"ח צנושא ונתן של הלכה אם כדו הוא צכלל צער . וכי' ענין
 דינא דהמודר וכן הצער אם מותר צכדו . ואח"כ נחקל הגאון רצינו
 הגדול לראש נקקר דפה ואז הי' הגאון הגדול מוה' מאיר ז"ק מצד"ד

מצבת קודש

דחוף לעיר והגאון מוה' יקותיאל זלמן אב"ד צחוק העיר וחומה . ואירע
 פה שאלה צבית המעצחים ופסק הגאון בעל עורי זהב להכשיר והמונקרים
 ידעו כי ע"פ הדין הפשוט היא טריפה והלכו לקבול עליו אלל הרצ הגאון
 מוה' מאיר ז"ק שה"י אז מרא דאתרא , וישלח הגאון לקרוא את הט"ז
 אליו ויהן בקולו עליו מדוע הכשיר את העריפה , וכאשר עמד הט"ז על
 דעתו כי ע"פ הדין כשר הוא , עלתה חנות הגאון באפו ויגזור אומר
 להעמידו במקום הצופה תחת מסגר של ברזל אשר עודנו היום אחנו
 למזכרת באולם ציה"כ הגדולה דח"כ , ותעודתו הי' להיציב צחוקו כל
 חוטא ופושע ושלשלאות של ברזל על חילי ידיו לאות לבני מרי , למען
 ישמעו וייראו וירוקו בפניו , והוא הכקרא צטפת העם ק' ה' כ' , ויהי
 צעה עמד עם הט"ז עבר צוקרה א' הכערים לפניו ותרגולת שחוטת צדו
 וישאלהו הט"ז למה זה התרגולת הזאת צידך * ויענהו הכער , שאלת חכם
 שאלתי עליו אלל הרצ הגאון דפה . וכאשר סיפר לו הכער ענין השאלה
 ואמר לו כי העריף אותה הגאון . אומר לו הט"ז טוב אל הגאון והגידה
 לו צמתי כי התרגולת כשרה היא . הכער נהר לצית האב"ד ואמר לו
 כדברים האלה . והגאון ונהר"ם ז"ק באהצתו את האמת , חקר שכית
 על אודות התרגולת וראה כי באמת הלדק עם הט"ז , וינחר לפתוח
 איתו ונחאקרו וישלח לקרוא אותו אליו . וכדברו אתו וראה כי לכא מלא
 קפרי הוא ורוח חלקים צו , צקס מומנו וחילה על העלצון הרצ אשר
 עשה לו . וישלח לקרוא את פרכסי העיר ואמר להם , דעו לכם כי האיש
 הזה רם וכשא הוא וראוי הוא לקצת צראשיכם . אך יען לא היתה אז
 כשא הרצנות פנוי עשוהו לראש צ"ד . וכאשר מת הגאון ז"ק צקנה השכי
 קצלו את הט"ז לרצ אב"ד ור"מ * נסוב לענייניו , כי מכל אלה אכחנו רואים
 שדרך מלייני המלצות לפנים הי' לרשום על מלצות הגדולים רק המקום
 האחרון אשר צו היתה ונוחתו כבוד ושמות המקוונות האחרים אשר כהנו
 צם מקודם לא נשארו על שפתם מואהבת הקלור . לכן אין עוד תומי מדוע
 לא כזכר על ר"ל רופא שה"י אב"ד דק"ק ווינא . וגם לא יפלא צעיינינו
 על הגאון בעל עט"ז שמוכנהו רק אב"ד ק ווינא ולא דק"ק לצו , כי מיום
 מות הגאון ונהר"ל רופא עד זמן בעל עט"ז עברו יותר מואה ועשרים שנה
 וצומק הזמן הרצ הזה נכבד כי הי' כלצו . וראי חזקה לט שאין מקום
100

מצבת קודש

ימנחמו צוין , באשר אין זכר וסאריה ומנו צם' נפשות לריקים סחוט
קסיות כל הגאונים הקדורים צב"ח היסן אשר צוין :

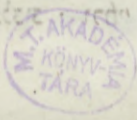
נוסחת מצבת הגאון הגדול מוה' יעקב קיניש ריש מתיבתא
דפה מגזע יונה הנביא

(3) זרחק המלצה צ' דגים מלווים כלומר נפלא מאלה סחוט
זרחק הסני למלצה . ויעקב איש חס יוסף אהלים

(מלצה) מה הונה גוף צדיק קדוש וטהור בהושענה רבה שצ"א לפ"ק היה
האלוף הגאון מנורה המורה מוה' יעקב קיניש (3) מצאצאי
יונה הנביא ריש מתיבתא דפה בן מוה' ר' אליעזר איי נא לנו כי נפלה
עמרת ראשינו אי חסד אי ענין מתלמידיו של הלל הרביץ תורה בישראל
וחיבר כמה חיבורים והעמיד תלמידים רבים גאוני הדור ורבים שתו מימיו
הוי' סיני ועוקר הרים ומסיק שמעתתא אליבא דהילכתא בזכות זה תנצב"ה :

הצדק והטהרה , ויגשם שם קדמו המלצה ים המלכו המנוצח המזרחי
המלצה ים המלכו יתל וצדקת המלצה המלצה המלצה המלצה

הדשם קיניש אשר המשפחה היקרה משפחת יונת צן אחתי הכניח
ונחולר ומכונה צו הערותי בלהק כי הול נגזר משם קיקיון דיוכה
כמו צ' דגים המלווים בליוני קודם שלחם שהוא הדגוס אשר הי' יוכה
צחם כמזולר צפסוקים דיוכה כי השם נגזר ע"ש קיקיון דיוכה וחלח
הי' הסערתי והגדתי זה לפני חכמי עירי , הלח הם הרצ החכם הגדול
המליץ הנכבד ע"ה ר"ח"ס ו"ה ר"כ"י והרצ החכם המסורר הגדול
מוה' דוד הכהן ראש פ"ר ע"כ"י והרצ החכם המדקדק הגדול מוה'
משה לצי ע"כ יר"י וכולם יחד קלטו הרעיון הזה , והחכם
האחרון הכניח ראוי לדברי ומנחה דשבת פ' צמח מדליקין דאמרינן מאי
שנו קיק אחרי שם דהוא קיקיון דיוכה והוא החים גדולם לדבריו :

מצבת כורש

(ג) ונסחת מצבת הרב הנאון הגדול החסיד מוה' משה ריש
בי דינא דפה ומצויר ג"כ ב' הניס כראש המצבה :

(כנלכה) או' ואבוי כי מת משה איש האלהים ונננו ארון הקודש היה
הרב הנאון האלוף מגודה הטהורה החסיד ונאמן כאיתן והימן
אי חסיד אי עניו לשם שמים מתלמידי של הילל מוהרר משה בהנאון
מוה' יעקב קיניש מגזע יונה הנביא ריש מתיבתא דפה וריש בי דינא
עשה משפט וצדק והרביץ תורה בישראל ותפלתו הייזבה וברורה ברמ"ח
אבריו והי' ידע לבויון כוראו בתפלה בהזקן והעמיד תלמידים נאוני
הדור ורבים שתו מימיו בזכות זה תנצב"ה : עלה למרום ביום ב' אייר
תכ"ט לפ"ק :

(ד) ונסחת מצבת נאון עוזנו עמרת ישראל מהו' יוסף ריש
בי דינא וריש מתיבתא ממשפחת יונה בן אמתו הנביא
(בראש המלכס מלוי"ס צ' דגיס כלו"ס כפלא)

(כנלכה) הצינו לך ציונים ובכו בכי תמרורים כי נאסף בחמאנו נאון
עוזנו ציץ נור הקודש תפארתנו מאור הגולה עמרת ישראל
האלוף שר התורה אשר בו סתרי התורה בו נשמן אדוננו ורבינו מוה'
יוסף כמותר יתאל אשר הרביץ תורה והיה ריש מתיבתא וריש בי דינא
רפה לבוב אשר העמיד תלמידים רבים נאוני הדור והיקר ותיקן פירושים
וחיבורים על רוב חלקי הש"ס ורבים שתו מימיו ממקור מים חיים בזכות זה
תנצב"ה : נפטר ביום ר"ה מנחם אב שפי"ט זכותו יעמוד לנו .

(ה) טקחת מלכס יסן טסן והרצה טורות צו כמחקים וצו ג"כ צ'
דגיס מלוי"ס יוען כי מלכתי חותו לחסר אשר מלכתי המלכס
האלה הלכתי פה :

טקחת הרב הגאון האלוף מו' חברה מקלוניא ומגורסי פורטוגאל
מחסידי פרוצניכליא ומגזע יונה הכציא בן חמתי .

(כנלכה) ואברהם שב למקומו והי' כרת את אברהם ברית לאמר צדיקה
בא רבית מלוני הוא אברהם כצדקתו מתחילתו ועד סופו
עליונים ששו קרבתו תחתונים כלו פידתו הי' שש ועושה צדק ומשפט
הי' האלוף הגדול בתורה מוה' אברהם מקלוניא בן מוה' יחזקאל ריבן הגדול דפה

מצבת כודש

אשר ה' ממגורשי פורסנאל ומחסירי פרוכניציא ומנוע יונה הנביא * עשה משפטים ישרים והרביץ תורה כל הימים וישב באוהל של תורה ולמד עם ישיבתו הרמחה ועלה למרום ביום א' דחג הסיכות רפ"ב לפ"ק בזכות זה תנצ"ה :

(1) נוסחה מלכזת הגלון הגדול מוה' יצחק קיקויטש פ"ט מתיבתא דפסא מנוע יונה הנביא בן חמתי פ"ט מתיבתא ור"ק הגדול מפה

זראש המלכה מלוויי' ז' דגים לסימן המשפחה משפחת יונה

(2) ויצא יצחק לשוה בשדה בונים פ"י אכרנו אבידת הצדיק נמר החסיד א"י נודדו נדר ועומד בספק אשר עשה אזנים לתורתנו הקדושה ה"ה האנוף הגדול בתורה ובקי בכל חדרי תורה נסיר ומסיק שמעתתא אריבא דהילכתא אביר הרועים סיני ועוקר הרים פילפולא חריפא אשר העמיק בפלפולא בהגויות דאבני ורבא ובפוסקים ידיו רב לו בסברא ישרה קולע אל השערה מוה' יצחק בהגאון האלוף מוה' יעקב קיקוניש דיין הגדול אשר דן בצדק ועשה משפט וצדקה בישראל והרביץ תורה בישראל וה' ריש מתיבתא דפה והעמיד תלמידים רבים גדולי ישראל אשר שתו מימיו וה' מנוע יונה הנביא זתפלתו ה' זכה ברפ"ה איבריז בזכות זה תנצ"ה נפטר לעולמו בוא' הנוכה תניז לפ"ק :

(1) נוסחה מלכזת הגלון הגדול מוה' לזי בהגלון מוה' שאול לאנדא אב"ק זאשמינרלך משפחת קיקויטש מנוע יונה הנביא :

(זראש המלכה) ז' דגים מלוויים לסימן על משפחת יונה

(2) נצחו ארזלים את המצוקים ונגנו ארון הקודש ה"ה הרב הגאון החסיד המפורסם מוה' צבי לאנדא בהגאון מוה' שאול לאנדא משפחת קיקוניש מנוע יונה הנביא אשר ה' אב"ק זאשמינרלך דיין הגדול דפה לבוב אשר עשה משפט וצדק ותוקים ישרים ודן דין אמת והציל עשוק מיד עושקו והרביץ תורה בישראל יומם ולילה עם תלמידים וסנידים

מצבת קודש

זכורים מקשיבים לקולו והעמיד תלמידים גדולי ישראל וחיבר חיבורים
מחוכמים בזכות זה תנצב"ה *

נפטר ביום א' דר"ח תמוז תפ"ב לפ"ק

(ח) נוסחת נצבת הגאון מוה"י סעוואל צמחור"ר נאיר קיקניס דיין הגדול
דפה מנוע יונה הנצי"א :

צמח הנצבה מנוייר צ' דגים לסימן המשפחה משפחת יונה הנצי"א

(נמלכה) ווי על האי שופרא דבלי בארעא קא בכינא פה ברנבי אדמה
מקור החכמה נקבר שור ושבר לנו כי אבדנו האי נכרא רבא
ידיו רב לו בפילפול ובסברא הי"ב הגדול החרוף ובקי החכם המובהק ובכל
חכמה ובינה רב לו המפורסם בחפמתי מוה"י שמואל במחור"ר מאיר קיקוניש
מנוע יונה הנביא אשר הי' דיין הגדול דפה עשה משפט וצדקה בישראל
דהי' רך בשנים ויגע בתורה במעט שנים מה שלא יגע תלמיד בן מאה
שנים כרבי בון ומתוקה שנת העובד והרביין תורה בישראל והעמיד תלמידים
ורבים שתו מימי תנצב"ה :

(אולי סעוואל נקוראי שמו סזכר צסו"ת מהר"ם מלובלין ס' ק"צ צנידון גט איך לכתוב
הכיעי קרוק וצס"י ק"ג לענין כהס) :

(ע) נוסחת נצבת החכם הגדול צמורה הרופא מנוחה לרצים מוה"י יוחנן
צרוך אצוי קל הרב הגדול הרופא מנוחה מוה"י סנוחה נכחם הנקרא
י' סנוחה דאקער (אשר ככתב עליו ג"כ תיבת מיונה ולא ידענו פירושו
ועתה נחבלה לנו שהוא מורע יונה כי סס ג"כ מנוייר צ' דגים ושס קצורים
כל נשפחה יונה המה וכסיהם וכסיהם ומנוייר לכל אחד לורת דגים וככתב
על חזיה נהס צפירוס מנוע יונה או מללחיו כאשר הרחתי לרעת חת
אדוכנו מורכו ורצכו גאון עוזכו עגרת ישראל רשכצ"ה מוה"י יוסף סעוואל
הלוי ל"ז אצ"ד דפה לצבז והגליל כ"י הי' עליו יחי כאשר הצחתי לעיני) :

מעבר הסני לנצבת מנוייר צ' דגים צלזור כפלא מאור

מצבת-קודש

(עוננה) הנה אימה חשיכה נדוכה נסלה עלינו ביום נישל עמרה מראשינו
 אדוננו אבינו החכם הגדול אתה דתה ברית התורה והמצוות
 כבוד שמו מזה יוחנן ברוך מיונה הרופא מומחה במוהר"ר שמחה
 נפטר י"ד סיון תכ"ט לפ"ק תנצב"ה :

(החכם הגדול מזה יוחנן וזנו הרב הגדול מזה שמחה דלקטר היו גדולים בתורה
 והגידו דרושים ומלוקים פה לצונד והגאון צעל עו"ז והגאון צעל פני יחשיע הפליגו
 צענח הסכנים הכל

(י) נוסחת מלצח הרב החכם הרופא מזה אליעזר צוזה יוחנן הרופא הכ"ז
 (מלצח נחקק בליו"ר 3' דג"ס) אוי ואבוי שוד ושבר כי נאסף בדמי ימיו וזי
 על האי שופרא דבלי בארעא שופרא דתורה
 ומעשים גוראים צדיקים וישרים אשר צדקת פזרונו נודע בישראל והיתה
 תורתו אימתו ינע בתורה ה"ה החכם הגדול בתורה וביראת ה' הרופא
 מומחה לרבים מזה אליעזר במוה' יוחנן ברוך מיונה כל ימיו חי ותיק
 וחסיד במראכתו ותפלתו ומה ושלימה בנור ונפש פה המתנכר בתורה ינות
 בעפר לכן בזכות זה תנצב"ה נפטר ביום ר"ח אלול תל"ב לפ"ק :

(הערה מלח המולח לאור)

אמר

המולח לאור הכה הזאתי לפניכם עשרה גאוני אדירי התורה
 אשר הנה מושפחה ברמה מושפחה יונה הכזיח צן אחתי
 והמושפחה הגדולה הזאת היא רונה עד היום הזה יש מצניהם הנתיחסים
 למושפחה הזו אך חכמי לא הלצתי רק מגדולי וגאוני מושפחה היקרה
 הזו ולע"ע לא ואלחתי רק עשרה גדולי ישראל הנתיחסים למושפחה יונה
 הכזיח וחולי יש ליוני קודש מושפחה היקרה הזו אשר הנה עצוים
 צומצם הארומה והכה שאמם אגיד כי מואד ומאוד יקרה הוא צעיני
 המולח הגדולה הזאת כי עצודם ה' אשר אני עושם צה שנים רבות
 הלא הוא להחיות יטיני עפר וקצהיהם ולחדש זכרונם על פני הארומה
 כי גדלה ומאוד עמלי ויגיע כפי וטורח נפשי דצנר מלצח גאוני ישראל

הספונים

מצבת קודש

הספיקים בלדמות קודש פה לצוב , העצירה עתה לפני את זכר איש האלהים
הוא כציה האמת יונה וגת חפר . וכאשר עמדתי להצבונן בדבר
הנפלא הזה אשר נואין ידעו להתייחס לאיש האלהי אשר כל סופרי דברי
הימים ניוס נסתם החזון עד עתה החריטו ולא דברו מענו מלומה .
אשר כל הרואה ומסתומם על המראה הגדול הזה . ואשר חכמי אמת
אגיד לעיני בני עמי כי כפי ראות עיני דברי הימים על האצנים
המהנוסקות על פני הקצרים (באשר אצני קדש אשר על פני קצרות הצוטינו
הן הם דברי הימים אשר לנו ורוצ קורות טנות קדם זהם לפונים) יעידו
ויגידו כי מקור המחלצ למספחה היקרה אשר הנה ומגורטי פורעגאל
ושפניא אשר נתגרשו וצאו לארץ פולין הרצה ומגורטיס . ומלכי פולין
פחחו השער לפניהם והרצה והם נתיטצו פה עיר הגדולה לצוב כי
הי' אז ג"כ גדולה . עיין צו"ת מהר"ם מלוצלין טנה תראה איך טצטנת
ט"ג כחצו הטובה מעיר קוכטכאפיל כחצו על עיר לצוב עיר ואם
צ"שאל וגם אכחטו רואים צצית החיים הישן אשר הוא גדול מאוד יותר
מכל צית החיים הישנים אשר הנה צעיירות גדולה כמו ק"ק קראקא
ופוזנא לוצלין ופראג ודומיהם , וזה תראה כי רצים ומגורטי פורעגאל
נתיטצו פה וזאת ידענו ומ' מעשה ניסים כי הנה יושבי פורעגאל
ושפניא , הנה צאו לטם ומגלות ירושלים כי ז"ל ספר מעשה ניסים מרי
יוז"ש מווירנוז הוצא צקדר הדורות ז"ל . זה לשון מעשה ניסים ה"א
ט"פ ר' יוז"ש טנעס צצחרותו למד ציטיצת הגלון מוה' פנחס סג"ל טה"י
אצד"ק פולדא והי' זה טנת ט"פ ואמר צטס רצו הגלון מוה' וואלק
צעל הקמ"ע (כי רצינו הגדול צעל הקמ"ע הי' ווקוס מולדתו צעיר
ווירנוזיא ולמד צפולין צקראקא אלל רצינו הגדול הגלון הרמ"א ואלל
הגלון רצינו הגדול הרט"ל כאשר מוזכר בהקדמותו ואח"כ הי' חתן הכדיצ
המכהיג מוה' ישראל פרכס דפה וכתן לו צית עליות עם טניים ושליטים
ושם הרציץ הורה ציטיצתו הרומחה כי טנה יאספו כל העדרים והי' פה
ריש מתיצתא כאשר כתב צעלמו בהקדמותו לקמ"ע על חושן משפט
וצימוז הי' הגלון מהר"ם מלוצלין לאצ"ד דפה לצוב כאשר נזכר צספרי
מלצת קודש חלק ראשון וכבוד יידי הגלון הגדול מוה' יעקב יומעש כ"י
צעמ"ת ס' מקראי קודש וס' אהלי יעקב העירני והראה לי צטו"ת משאת
צנייין

צנייין

מצבת חודש

צנימין כי הגאון בעל הסמ"ע הי' צע"מ ויין וסידר סס גע ט"מ כמזכר
צקו"ת מטלת צנימין תשובה ע"ה וע"ו וכחצ סס כי קומך על עדותו
של הגאון הלדיק בעל הסמ"ע כי ידוע כי הוא ירא ה' מאוד עכ"ל וע"ז
התשובה כתבו אז כל החכמים כמו הגאון מהר"ם מלובלין והוא הי' האוסר
והגאון מהר"ם יפה בעל הלבוש כמזכר צקו"ת מהר"ם מלובלין סי' קכ"ב
וס"פ הגאון ר' פנחס אזד"ק פולדא זקס רבו הגאון בעל הסמ"ע מה
טעכיתין בזירות צק"ק ווירמסא יותר נשאר קהילות ומדינות כי צחורבן
צית ראשון צאו וכתייטצו צק"ק ווירמז ואחר כלות עי' טכיס גלות צצ
חזרו הגולים לירושלים ולאחץ ישראל ואלו אשר היו צוירמז לא חזרו
לירושלים ולאחץ וכתצו יושבי ירושלים לאכסי ק"ק ווירמז שיצאו גם המה
לייטצ צארץ ישראל כדי שיהי' יכולים לעלות צג' רגלים לירושלים שהוא
רחוק מאוד מהם ולא הסגיוהו על זה וכתצו לאכסי ק"ק ווירמז תשובה טצו
אחס צירושלים הגדולה ואנחנו נקצ פה צירושלים הקטנה כי צאוחי הפעם
היו חסוצים מאוד צעיני הסר והערלים * והיו עשירים גדולים וצענין זה
כתחדש עליהם בזירות יותר נשאר קהילות ומדינות וסס צסי מעשה
כיסים מציח ג"כ עוד צקס רבו הגאון ר' אלי' צ"ט שיהי' אז"ר צק"ק
ווירמז וסיפר לרי' יוזיפ טמט כי ק"ק ווירמז הי' קהילה מחורבן צית
ראשון והיו סס שרים גדולים ומסוצים טמט דולצקורגער והי' לאחד צן
מעכיל ויפ"ת ורל"ה ליטע למדינות רחוקות ללמוד לטוכיהם וללמוד גם
לשון ישמעאל וכסע לירושלים ומרוב הדרך הוליא כל עמון סכתן לו
אציו * ויהי היום וחלה והגיע עד טערי מות והיה מועל צאספה ולוח
צלשון אטכנו צדמעות אס היו יודעים מי הוא ומי מטפתחו אזי היו
מרחמים עליו כי ציד אציו לטלס כפלי כפלים למי סיטיב עמו וליה
מאן דמטגח ציה כי לא היו מצינים לטונו * ויהי צעצור יהודי אחד אשר
הכיר צל"ח טלח טיכף אחר רופא ולקח אותו לציתו וכתן לו כל לרכיו
והסכיצו צמטה יפה וסילס לרופא טריפא אותו וכתן לו ללמד לשון
ישמעאל וכתצו לאציו כל מה טעשה לו יהודי אחד טהלילו ממות וכתן לו
עמון כל מה שהיה מלערך וטמח אציו מאוד וטלח לו עמון הרבה וסיתן
ליהודי כפל כפליים וכסנטע לציתו כפער אציו וכשאר לו כל עוסר וכצור
מאציו עוסר גדול וכתצו צקסר זכרונות להיעיב עם כל היהודים דור דורות

מצבת הודש

כל דור דורות קילאו עמנו ומה ילא הענהג צוירנו כטיס חיה מה חיו
 סוליו לקצרה ילאו סני תשרתים מן דולצורגר ומטה צידס ללות המט
 ס זי תשרתים ילאו ככ"ל לפני חתן וכלה לחופה ובחזירתם לביתם ומשרת
 לא לפני הנשים וכסלרו האומות על ירוסלים וכצקו אותה אז הרגר רביס
 מיהודים ומסס לקחו צעצ"י ובתוך הסחלות ה"י ראס אחר מצני דולצורגר
 זכר לוחת מצותיו והטיצ מאוד ליהודים ולקחם למדינתו ונתן להם נחלה
 בצכות צתים וכסה"י חיה מה הרשיעו חכשי המוקוס וסלח מאכשי חיל סלו
 סהליס וה"י בן עד סנחרב עיר ויירמו ה"י תמיד סולכיס מאכשי חיל סלו
 לפני חתן וכלת עכ"ל

מזה כראה כי המבורקים אשר בלו למדינת פולין וכתיסצו צעיר לצוב ה"י
 מגולי ירוסלים וסס צירוסלים ה"י ליהודים כתצ ירוסס כמו דלמרי
 בגמרא עלחתי מגינת יוסקין ומסס ידעו המספחה היקרה ליחס עלמס עד
 יוכה סכציא כמו סרמינו ססגלון הגדול המוקיבל סלהי מוסר"ר נפחלי
 סנקרר רציו ר"י נפחלי אצ"ק פונח ס"י לו כתצ יוסק עד עלי סכהן, אן
 זה רק מאשר ה"י מאכשי ירוסלים וסס ה"י יודעים ליחס עלמס מדור
 דור ודי צוה כי לרעתי ה"י סקערה נכונה מאוד :

(ה"י ירוסלים וסס צירוסלים ה"י ליהודים כתצ ירוסס כמו דלמרי)

(יא) נוסחת הגלון הגדול מזה אהרן אצ"ק ר"ט צי דינא וריס מתיצחא
 דפה לצוב (כזכר צקו"ת הרצה ועין צהערות לקמן)

(נמלכס) נפלה עמרת ראשינו נשבה אהרן הקודש נאונינו וסארינו עמרת
 ישראל מאורינו ורועינו רועה ישראל הא"ף שר התורה עמוד
 הוראה אשר הורה משפטים וחוקים ישרים ודן בצדק והורה לעם ה"י הדרך
 דרכה של תורה ויראת שמים ה"ה אדונינו מוסר"ר אהרן אבא בסוהרר
 דוחנן ריש בני דינא וריש מתיבתא ומורה סה לכוב זה חמש ושלשים שנה
 המדביק תורה בישראל והצמיד תלמידים נאונינו וגדולי ישראל . (י)

נפטר ביום ר"ח תמוז ת"ג לס"ק בזכות זה תנצב"ה

(ה"י ירוסלים וסס צירוסלים ה"י ליהודים כתצ ירוסס כמו דלמרי)

(ה"י ירוסלים וסס צירוסלים ה"י ליהודים כתצ ירוסס כמו דלמרי)

מצבת קודש

(יב) נוסחת מלכת הגלגל עין הגולה מוה' יקותיאל זלמן ריש יעשיב
 (זכאט המלכה ב"ח לתודט העטימי ענת במספ"ה מ"ר לפ"ק)

(במלכה) נפלה עמרת ישראל חמדת ישראל ציץ גוף הקודש וכלי קודש
 הקדשים ננזו ארון הקודש ארלים בנו כפר כי נלקח הוע
 רועה ישראל הנאון עין הגולה מארון שר ישראל אשר דין רוח אלה
 קדישא ב"י מוה' יקותיאל זלמן בן מוה' נח יחאל ריש מתיב
 זאב ב"י דינא פה לבוב אשר הרביץ תורה בישראל והעמיד תלמידים רב
 גאונים אשר כל ימיו עשה משפט וצדקה בישראל היה נקי וחסיד במלא
 וגמל חסד עם הדיים והמתים ז"ל על הא' שופרא דבלי בארעא ז"ל
 המתגבר בתורה ילוד עפר זכותו ועמוד לכל ישראל בזכות זה תנצב"ה

(יג) נוסחת הגלגל הגדול מחורן של ישראל מוה' אברהם צמ
 דוד אב צי דיכא דפס לנצב

(זכאט המלכה) יום ג' ד' אב טפ"ג לפ"ק

(במלכה) פה נטמן גוף צדיק קרוש וטורר ה"ה הנאון מוה' אבר
 במוחר"ר דוד זלמן אב ב"י דינא ראש להכמים והבין ב"י
 שר האלוף בתורה מגורה המהורה באסקלריא הקאירה ספנינים נבה
 אשר חיבר ותיקן פירוש על האלפס והמרדכי וגם עשה פירוש על העק
 שמו נודף בסוב שמן סמרי תורה בן נטמן מרגניתא דלית ל"י טימא הר
 תורה בישראל והעמיד תלמידים גדולי ישראל והשיב לשואלי דברה
 הלכה ורבים שתו מימיו ממקור מים חיים בזכות זה תנצב"ה :

(יד) נוסחת מלכת הגלגל פלח הדוד מוה' נפתלי דין הגדול דפה חלל

מוצקה להגלגל לצינו הגדול הספ"ע ז"ל :
 (זכאט המלכה) הלל הדעו כי סר וגדול פל בישראל .

(במלכה) נפתלי אילה שלוחה הנותן אמרי שפר סיני ועוקר הרים וטור

מצבת קודש

כזו בספרא שיהיה קולע אל השערה היה האלוף הנאון מנורה המהורה
 אספקלריא המאירה מזה נפתלי בהרב הגדול מזה צבי הירש דיין הגדול
 פה לבוב הי' עושה משפט וצדקה ומשפטיו עם ישראל הוראתו היה
 קדושה כשמלה מפורשה ונגע בתורה מאוד והי' צנא מלא ספרא והי'
 קי' בפוסקים ורוב הלקי הש"ס והרי"ף הי' שנונים על פיו , הרביץ
 ורה והעמיד תלמידים גדולים ורבים שחו מימי' מנן באר מקור מים חיים
 עלה למרום ביום הושענא רבה תחת לפיק תנצב"ה : וזאת היה

(עו) נוסחא נלכזת הרב הגאון מוה"ר הוד צהגאון הגדול מוה"ר דוד
 סלוי מגזע סורוויץ ריט מתיבתא דפה .

בלאט המלכה) וימת משה עבד ה' הי' עובר הי' בכל רבנו מפתחו של אולם
 הי' לבו מלא חכמה ודעת ומדע וכל תבונה ורו ממנו לא
 עלם הריף ובקי בכל הדרי התורה בנמרא ובספרא היה הנאון האלוף
 מנורה המהורה באספקלריא המאירה מזה משה בהנאון הגדול מזה דוד
 סלוי מנוע הארויך אשר הי' ריש מתיבתא דפה והרביץ תורה בישראל
 גע בתורה וימס ולילה ועשה משפט וצדקה בישראל והאיר עיני תלמידיו
 בהלכה אשרי העם שלר ככה בזכות זה תנצב"ה :
 נפטר ביום שי"ק א' ר"ח אלול ת' לפ"ק :

(עו) נוסחא נלכזת הגאון הגדול עין הגולף מוה"ר מליך צהגאון מוה"ר
 יוסף אלז"ה דפה לבוב (כזכר צט"ת עיין לקמן בהערות) :

(במלכה) מאיר כהלל בן שחר איך אופיל בא השמש בצהרים נפלה עשרת
 ישראל אראלים אחוה בארון הקודש ונגנז אור הקאיר לארץ
 לדרים איש חי רב פעלים מקבצואל ראש גולת אריאל רועינו רועה ישראל
 ח"ה הנאון הגדול מוה"ר מאיר במה"ר יוסף אב"י דינא וריש מתיבתא
 דפה לבוב א"הסידר א"עמו מתלמידי של הלל חכמה וישיבה הרבה
 והעמיד תלמידים רבים וחבר חיבורים רבים וחידש חידושים רבים בגמ"ת
 ובפוסקים ועשה משפט וצדקה בזכות זה תנצב"ה : (ע"ע)
 נוסחא נלכזת הגאון מוה"ר מליך צהגאון מוה"ר יוסף אלז"ה דפה לבוב (כזכר צט"ת עיין לקמן בהערות) :

נוסחת

מצבת קודש

(יז) כוסחת מלכת הגלגל הגדול ומה יעקב צ"ר אליקים ריש מתיבתא
 (מלכה) ויעקב הלך לדרכו ויפגעו בו מלאכי אלהים : ספדה תורה כ
 נפל גזרה נצחו ארזלים את המצוקים ונשבה ארון הקודש
 אוי נאלנו כי אנדנו אנדת הצדיק נמיר ומסיק שמעתתא אליבא דהלכתא
 ה"ה הגאון הגדול האלוף בתורה מוה יעקב נמוה אליקים ריש מתיבתא
 דפה אשר הרביץ תורה בישראל והעמיד תלמידים רבים גדולים והאיר עיני
 חכמים בתורתו ועשה משפט וצדקה בישראל בזכות זה תנצב"ה :
 הפרט נמחק רק נכתב יום ש"ק ה"י אלול והשנה נמחק ונתבקע .

(יח) כוסחת מלכת הגלגל הגדול ומה שמחון ריש מתיבתא דפה
 (מלכה) נפלה עמרת ראשינו אוי נאלנו כי הטאנו אנדנו אבידו
 הצדיק שמשון בנבורתו עליה ונתעלה כאחד המורים גבור בתורה
 ארי שבחבורה המאיר עיני חכמים נצחו ארזלים את המצוקים את רב
 מבקשים ה"ה האלוף הגדול בתורה ארי שבחבורה מוה שמשון במוהר"ו
 יצחק דיון הגדול דפה וריש מתיבתא אשר שם על התורה לילות כימי
 ולמד בשיעורין רבנן בפנים מסבירות להלכה והעמיק בפילסוף בהוויות
 דאבי ורבא ובפוסקים ודלה דלה והשקה בני דורו ועשה משפטים צדיקים
 : (הוצאת ק"ק) ק"ק ר"ק נפטר ביום זאת הנובה תני לפ"ק

(יט) כוסחת מלכת הרב הגלגל הגדול ומה לצייר הירש צמוה כת
 דייכל דק"ק לכוז :
 (מלכה) נחשך אור צבי ארזא דבי רב האשל הגדול מאיר עיני חכמי
 ק"ק חרשים עוקר הרים ופוחנן זו בזו בסברא ישרה קולע אל
 השערה

מצבת קודש

השערה ה"ה הנאון האלוף בתורה מנורה הטהורה באספקלריא המאירה
יום מבוכה ומבוכה כי נפל מאתנו העטרה והנזר ה"ה מוה' צבי בן מוה'
נתן אשר ה"י דיין הגדול דפה ודן דיין צדק וה"י מרביץ תורה עם ישיבתו
הרמתה תמידין כסדרן ווי על האי שופרא דבלי בארעא כרע ורביץ על התורה
ועשה משפט וצדקה בזכות זה תנצב"ה :

נפטר ר"ח ניסן ת"ב לפ"ק (ה)

(הודעה קצרה על מצבת קודש)

(כ) נוסחת מלכת הגלון הגדול מוה' דוד בהגלון מוה' מרדכי אשכנזי

ריש מתיבתא ודיין הגדול דפה לזכו

(נזכר בטו"ט עיין בהערות)

(עמלנה) אראלים אחוז בארון הקודש ונלקח מאתנו רועינו רועה ישראל

אשר הרביץ תורה בישראל הוא הנאון האלוף מנורה הטהורה

הדיין המצויין וריש מתיבתא מוה' דוד בהגלון מוה' מרדכי אשכנזי אשר

כרע ורביץ בתורה כארי ולביא העמיד תלמידים רבים והנהיג בני קהלתנו

בהקמה ובתבונה ובדעת וביראת ה' פה מפיך מרגלין והעמיק בפילפולים

ישירים ומתוקים וה"י מגדולי הוראה והורה בישראל חוקים טובים וחייבר

חיבורים מתוקנים ועשה משפט וצדקה לכן בזכות זה תנצב"ה :

עלה למרום יום ר"ח כסליו ת"ה לפ"ק

(הודעה קצרה על מצבת קודש)

(הודעה קצרה על מצבת קודש)

(כח) נוסחת מלכת הגלון הגדול המפורסם מוה' יהודה ל"ב ריש מתיבתא

דפה לזכו

(נזכר בטו"ט ועיין בהערות)

(עמלנה) עלה ארי במסתרים של תורה סיני זעוקר הרים בפילפולא

דאורייתא ויהודה עוד רר עם אל ועם קדושים נאמן ה"ה האלוף

הנאון מוה' יהודה ל"ב במוה' ישראל ריש מתיבתא דפה א"י שוקר וא"י

סוסר נמיר ומסיק שמעתתא אליבא דהילכתא והרביץ תורה בישראל

והעמיק בפילפולים עם תלמידים וחבירים ורבים שתו מיטיו מקור מים

חיים והעמיד תלמידים גאוני הדור לכן בעל הרחמים יסתיו בסתר כנפיד

ויצרו

הודעה

מצבת קודש

ויצור בצרור החיים את נשמתו ה' הוא נחלתו ויגיה על משכבו בשלום :
נפטר י"ג אדר ת"ט לפ"ק זכותו יעמוד לנו וכלל ישראל

נפטר י"ג אדר ת"ט לפ"ק זכותו יעמוד לנו וכלל ישראל
נפטר י"ג אדר ת"ט לפ"ק זכותו יעמוד לנו וכלל ישראל
(כג) נוסחת מלצת הגאון הגדול מוה"ר אהרן ריב"ש נתינתא דפה :

(נוכר נטו"ס עיין בהערות)

(מלצת) מה הציון הלז אשר אתה רואה מצבת אבן וציון קודש אשר
נפל מאתנו עטרם ראשינו יפיינו ותפארתנו אבד חסיד מן
הארץ אראלים אחוזו באהרן הקודש ה"ה הגאון האלוף מנורה המהורה -
באספקלריא המאירה שר האלוף בתורה מוה"ר אהרן במוה"ר פנחס ריש
מתיבתא ודיין הגדול דפה לבנו הוא אשר הופיע אור תורתו על פני תבל
והעמיד תלמידים רבים וחדש בתורה מאוד והעמיק בפילפול פה מסיק
מרגליו בשתא סדרים והעלה מרגליו וסנפירין בים התלמוד צלל במים
אדירים ורבים שאבנו מימי תורתו ממקור מים חיים ועשה משפט וצדקה
בישראל משפטים וחוקים ישרים והיה חסיד גדול ותפלתו-ה' ברמ"ה אמריו
לכן בזכות זה תנצבה :

נפטר יום ר"ח תמוז ת"א לפ"ק
(כג) נוסחת מלצת הגאון הגדול מוה"ר ר' אהרן ריב"ש נתינתא דפה :

(עיין נטו"ס ועיין בהערות)

ומשה עדה אל האלהים פה נממן נרתק התורה ארי שבחבורה האלוף בתורה
מנורה המהורה אלופנו וגאוננו רב האי גאון הגדול שר התורה מוה"ר
משה במוה"ר אליהו עלה ונתעלה כאחד המורים הרביץ תורה בישראל והו"
ריש מתיבתא דפה ארבעה ועשרים חד מעלי תריסין במשנה ובגמרא
ובספרא ובספולא דאגרייתא בחיפות ובקיאומ' חד וצלל בים התלמוד
והעלה מרגליו וסנפירין יומם ולילה לא מסיק פומי' מגירסא עם תלמידים
וחבירים אשר הרביץ תורה בישראל והעמיד תלמידים הרבה מגדולי הדור
ועבד לה' בתדורה בתורה ובתפלה בכל רמ"ה איבריו לכן בזכות זה
תנצבה :

נפטר יום שושן פורים ת"ח לפ"ק
נוסחת

מצבת גודש

(כד) נוסחת הגלון הגדול פאר הדגה מוהרר זלסק א״י יק״ק ב״ס

נפטר ב״ט אלול ש״א לפ״ק

(נמלכה) הוסר המצנת והורם העמרה : על ההרים אשא נהי בני

תמרורים כי נאסר בחמאינו אביר הגבורים האשל הגדול הגאון

האלוף מגורה המהורה באספקלריא המאירה גלי מטמורים קלים וחמורים

סיני ועוקר הרים מוה יצחק א״י יק״ק בהגאון מוה יוחנן ריש מתיבתא ואב

בי דינא בכמה קהילות ספונות זהשבות ופה נתבקש בשיבה של מעלה

עלה ונתעלה כאחד מבני העליון הרביץ תורה בישראל כארו ולביא בישבתו

הרמתה פה מפיך מרגליו וסנסיון בים התלמוד העמיק בפילפול ומסיק

שמעתתא אליבא דהילכתא אשרי העם שלו ככה נוו על האי שופרא

דבלי בארעא זכותו יעמוד לנו בזכות זה תנצב״ה :

נפטר ב״ט אלול ש״א לפ״ק

(כה) נוסחת הגלון הגדול מוה סמוסון ז״ל בהגלון הגדול מוה

ז״י יק״ק (ח) אד״ק צריקק אשר היה ריש מתיבתא דפס :

(נמלכה) אראלים אחור בארון הקודש ונלקח מאתנו רועה נאמן צנצנת

המן פאר הזמן מאור עינינו שמשון בגבורתו עלה ונתעלה

במלחמתו של תורה משיב מלחמה שערה קולע אל השערה ה״ה הרב

הגדול החכם המופלג בתורה ובקי בכל הדרי תורה מגורה המהורה באספקלריא

המאירה מוה שמשון ז״ל בהגאון מוה בייניש ריש מתיבתא ודיין הגדול

דפה אשר הרביץ תורה בישראל ועשה משפט וצדקה והעמיד תלמידים

נדולי הדור והעמיק בפילפול בהוות דאבני הבא ומסיק שמעתתא אליבא

דהילכתא פה מפיך מרגליו בפילפולא הריפתא ורבים שהו מומיו ממקור

מים היום בזכות זה תנצב״ה :

נפטר זאת הנזכה תכ״ח לפ״ק

(הערה נאמי המוניח לאור)

אל הגלון הגדול מוה סמוסון ז״ל הוא הגלון הגדול מוה ז״י יק״ק

אד״ק צריקק כזכר כשר״ת ונה״ס מלצבלין טאלה מ״ד סהגלון

נפטר ב״ט אלול ש״א לפ״ק

מצבת קודש

והה"ם מולבלין קידה תשובה לאיש אחד שנת ע"י הגאון אור ישראל
מות' זייניס ז"ל הכ"ל וזה לשון הגאון עשר"ם מולבלין בתשובה הכ"ל
ע"ד הנקרה בלתי טהור טקרה בק"ק זריסק לביטא להגאון מות'
זייניס ז"ל הנעשה שהיה כשהיה וכאשר אותו האיש הלך דברי מפנינו
בעת שזא לקבל דינו איך שהוא זא נקט על פתח הרב ז"ל בחזר כדי
לזקש על כער אחד מקרוביו ומיודעיו להליץ בעדו להקל מעליו ממת דינו
מפסקו עליו בידוע והנה הרב הכ"ל נכבד ומשג שאותו האיש זא לעשות
עמו דעה לקחת כקמתו מנומו ומיכאחו ועל בעדו פתח החדר וקטא
חיבה אחת ומטא כזר והניח לפני פתח החדר ובסיבת זה נחלה וכפל
למשכב ואף שהיך אחר זה יום או יומים על משענתו בחוץ וקיבל
רפואות מרופא בוי אחד לקוף כפטר וחיים לכל ישראל ולרצון שזק . ולרד
הגאון מהר"ם מולבלין דאיך לאיש הכ"ל דין רולח ואפילו גרם מיתה
ליכא ולא דמי לסיסא זו את הכלב או סיקה זו הכחש או כפתו וסוף
החנה או הליכה לזוא דהיא מיקרי גרמא דהתם עשה דבר מה חבל
הכא לא עבד עידי וגם לא דמי להיא דפרק החובל הוצעית את חזירו
פטור מדיני אדם וחייב ד"ש דהכא איהו מצעית נפטי ולא דמי לנו"ש
והר"י וייל צמיון שחס ע"י איש זא לתקלה חייב בתשובה ומציא ראי'
ומגורא דחלק דאמר הקצ"ה לרוד עד מתי זה"י עון זה עמון זירך ע"י
כהרג דואב ואחיתופל וכוז עיר הכהנים וסאול ונ' זכיו דהתם אותם
שכהרגו לא פשעו ולא גרמו מיתה לעלמס ומט"כ זכידון דידן ומציא
ראי' מהגאון מהר"ם לוריא בתשובותיו סיוון ל"ו על הנעשה שאירע
זמיוו על אחד שרדף אחר כער להכותו וליסרו ואותו הכער רץ ומפניו
וכפל בגומא אחת ומטבע ומת ופטרו מלקבל תשובה ומעם שסנעל בלב
המיתה לעלמו כי מי כפה אותו לקפוץ בגומא ואף שה" כרדף מ"ו ה"י
לו להחזוקן לאיזה מקום יצא ע"ס כ"ס וכ"ס זכידון דידן כנוצן מעלמו
מ"ו מואחר שהאיש הזה יחש לעלמו ורולה לקבל עליו עוכסין ויסורין
על שהאלהים אנה לידו ונקרה בזה כאשר יאמר משל הקדמוני לכבות
כר ישראל צע"ה אסדר לו דרכי התשובה כאשר ירוני מן השמים ויחל
משה לקבל עליו מדת הדין הקשה על שעל ידו נכבה כר ישראל וכנה
חרון הקדוש אף שלא ה"י זירו עון ולא פשע ולא מחצבת רשע וסב
ורפא

מצבת קודש

זרעו לו זה חליף יסע ונכלל לרה ולוקה יחלוקע עכ"ל. העתקתי כחן
 נחמה כי הוא נעשה טרח וגם צו יראה כי הגאון הגדול הכיל הוא גאון
 מהולל כאשר הפליג צטחנו הגאון מהר"ם ונלוצבין וגם סידר טס לחיט
 קופס ביצו חזונה הכיל פסוקה חמורה נאלד ע"כ :

(כו) נוסחה מלכת הגאון הגדול מוה"ר ישראל חסד הגאון הגדול
 שמה בונים שמה בונים מהולל ונראה דאשר נק"ק חפטה ועיין
 בהערות לקמן) :

(כמלכה) נסמן נרתק התורה ארי שבחבורה צניצת המן פאר הזמן רוענו
 רועה ישראל הרב הגאון האלוף מנורה הטהורה באספקלריא

המאירה חריף ובקי בחדרי תורה החכם המופלג מוה"ר ישראל איסח בהגאון
 שוה שמחה בונים ריש מתיבתא ודין הגדול דפה הרביץ תורה בישראל
 ולמד עם תלמידים שיעורים כסדרן והעמיק בפילפול והי' סיני ועוקר הרים
 וצלל במים אדירים והעלה מרגלין ועשה משפט וצדקה וגמ"ח והעמיד
 תלמידים רבים אשר שחו מימיו ממקור מים חיים בזכות זה תנצבתה
 נפשה לעולמו ביום כי דתה הסוכות ת"ה לפ"ק

(כז) נוסחה מלכת הרב הגאון מוה"ר נוסה ריש מתיבתא דפה
 (עיין בהערות) :

(כמלכה) ומשה עלה אל האלהים עלה ונתעלה בתורת היגע והאיר עיני

ישראל בתורתו מנורה הטהורה באספקלריא המאירה ה"ה החכם
 הגדול האלוף בתורה גאונו ופארנו עמרת ראשינו רבינו משה איש
 האלהים ריש מתיבתא דפה הי' חסיד וקדוש וחריף ובקי בחדרי תורה
 והעיר בני קהילתנו לעבודת ה' ותורתו והרביץ תורה כל היום וכל הלילה
 עם חבירים ותלמידים והנהיג קהילתנו בחכמה ובתבונה ועשה משפט וצדקה
 בישראל והעמיד תלמידים רבים אשר שחו מימיו ממקור מים חיים בזכות

מצבת משה

(כח) נוסחת מלכת הגלון הגדול משה' חליטו ריש מתיבתא ודיין הגדול
דפס (עיין בהערות)

(נמלכה) ויעל אליהו בסערה השמים ביום שמחת התורה שצ"ב לפ"ק
עליונים ששו ביום שמחת התורה ותחתונים בכו ביום שם
רבי בטל כבוד התורה ונגנזו ארון הקודש הוא היה וועה נאמן לעדתו ה'
הרב הגדול האלוף שר התורה מגורה המהורה באספקלריא המאירה מה
אלוהו בהגאון מוה' נתן יחיאל אשר היה ריש מתיבתא ודיין הגדול דם
אשר מנעוריו שקד על התורה והרביץ תורה בישראל אני נא לנו כי אבד
אבדת הצדיק א' חסיד א' עניו גורר גדר ועומד כפרץ כי היה חסיד גדו
ועשה לילות כימים על התורה ועבודה והעמיד תלמידים רבים אשר שו
מימיו ממקור חיים ועשה משפט וצדקה בזכות זה תנצב"ה :

נעזר נסוה דאם נסוה תוצא תוכחה יא תורה קדוה נפשו (מלאכה)

(כט) נוסחת מלכת הגלון הגדול משה' יסעני דיין הגדול וריש מתיבתא
דפס (עיין בהערות)

(נמלכה) אראלים אהזו בארון הקודש ונלקח מאתנו איש האשכנז
רוענו דועה ישראל צנצנת המן פאר הזמן הרב הגאון האל
מוה' ישעיה בהגאון מוה' יחיאל ריש מתיבתא ודיין הגדול הרביץ תו
בישראל ופה מסיק מרגלין ירד וצלל במים אדירים גטיר ומסיק שמעתו
אליבא ההילכתא והיה בקי בש"ס ופוסקים והעמיד תלמידים רבים ו
הי' לב ארי והוכיח במישור ונהג בני קהילתנו בחכמה ובתבונה ודעת ועל
משפט וצדקה בישראל בזכות זה תנצב"ה :

עלה למרום י"ג אדר ת"ח לפ"ק

(ל) נוסחת מלכת הגלון הגדול משה' יעקב ריש מתיבתא וחז"ל די
דפס (עיין בהערות)

(נמלכה) ויעקב הלך לדרך ווסנעו בו מלאכי האלהים אראלים אהזו באו
הקודש ונלקח מאתנו עמרת ראשינו אוי ואבוי שוד וש
לעותרים כי אבדנו אבדת הצדיק א' חסיד וא' עניו מתלמידיו של ה'

מצבת קודש

לפי הגדר וגדר ועומד בפנין מזה יעקב במוהר"ר שבתי ריש מתיבתא דפה
אשר הרביץ תורה בישראל והעמיד תלמידים והדריכן בדרך ה' לאמיתה
של תורה ווי על האי שופרא אשר היה מעין שופרא דאדם דבלי
נאראעא והי' חסיד ונאמן ועשה משפט וצדקה כל הימים זכותו יעמוד לנו
אמן בזכות זה תנצב"ה: (הפרט מהיום והשנה נמחק ונתבקע)

(ל) נוסחה נלכזה הגאון הגדול מוה' יואל הלוי דיין הגדול וריס
מתיבתא דפה. (עיין צהערות)

(נלכזה) שאו קינה ונהי על ההרים נלכה ונבכה כי נפל מאתנו עשרת
ישראל ראש המורים ה"ה החכם הגדול המופלג בתורה מנורה
מהורה באסקלריא המאורה מוה' יואל הלוי במוה' נתן ריש מתיבתא
דפה ודיין הגדול המצויין והי' חד מגדולי המורים פה מפיק מרגלין וסנפירין
ונתן בים התלמוד דרך והי' חריף ובקי בחררי תורה ומס ולילה למד
למד עם תלמידים וחברים מקשיבים לקולו תמידים כסדרן והעמיק בפילפול
הויות דאבני ורנא ומוסקים והעמיד תלמידים רבים אשר שתו תורתו
ממקור מים חיים תנצב"ה:

(לז) נוסחה נלכזה הגאון הגדול מוה' רוד עעזיל ריס מתיבתא ודיין
הגדול דפה. (עיין צהערות)

(נלכזה) הלא תדעו כי שר וגדוד נפל היום בישראל מאיר עיני חכמים
אשרי העם שלו ככה אבד חסיד מן הארץ פה מפיק מרגלין
סנפירין מלא ונדוש בתורת ה' דרוש דרש על כל קוץ וקוץ תלי תלין
של הלכה הוא הרב הגדול בתורה מנורה מהורה האלקה שר התורה
דיראה מוה' רוד מעביד במוה' שמואל ריש מתיבתא ודיין הגדול דפה
ל' ימיו עשה משפט וצדקה בישראל והרביץ תורה והעמיד תלמידים
ביום אשר שתו מימיו ממקור מים חיים ונס תפלתו הי' נוכה ברמיה
יבריה ויודע לכוון בתפילתו כחוקי' והיה חריף ובקי בחררי תורה בזכות
זה תנצב"ה: (הפרט מהיום והשנה נמחק ונתבקע)

נוסחה

מצבת קודש

(לב) פוסחת ומלכת הגאון הגדול צוה' וסקינה חז' ציו' דינא זורט
 ח' צוה' צוה' צוה' דפה צוה' (עיין צהערות) ח' צוה' צוה' צוה' צוה'
 צוה' צוה' צוה' צוה' צוה' צוה' צוה' צוה' צוה' צוה' צוה' צוה' צוה' צוה' צוה' צוה'
 (צמלנה) הציבי לך ציונים ושימי לך מספר המעורים על בני לוקה
 ראש המורים יום מבוכה וצרה כי נלקח ארון האלהים היה הגאון
 הגדול מוה' זיסקינד במוה' אלהנן הלוי הוא הגבר הוקם על לתורה
 סנעוריו והרביץ תורה בישראל וה' אב בי דינא וריש מתיבתא והעמיק
 בפילסוף חריף סיני ועוקר הרים פה ספיק מרגלין בשתא סדרים יוד
 וצלל במי ים התלמוד והעמיד תלמידים רבים אשר שתו תורתו ממי באר
 מים חיים אשר רבים מהם המה גדולי הדור ועשה משפט וצדקה וחוקים
 ישרים בזכות זה תצב"ה *

נפטר י"ג ניסן ת"א רפ"ק *

ח' צוה' צוה' צוה' צוה' צוה' צוה' צוה' צוה' צוה' צוה' צוה' צוה' צוה' צוה' צוה'
 ח' צוה' צוה' צוה' צוה' צוה' צוה' צוה' צוה' צוה' צוה' צוה' צוה' צוה' צוה' צוה'

הערות וקרות אשר אני המוציא לאור הערות בצדק והראתי
 משות איזהו מקומן וגם אשר העיר והאיר אותי האדם הגדול
 בענקים, תהלתו עד שחקים, היה הרב הגאון הגדול מעוז
 ומגדול חריף ובקי בקש"ת מוה' יעקב יוסע"ש בעהמ"ת
 ספרים יקרים ס' אהלי יעקב שו"ת וס' מקראי קודש על
 קריאת התורה • יושב באוהלי יעקב עתיד נכסין ועתיד פומבי
 ומרביץ תורה בישראל פה לבוב

זוה סמלי צעז לורי ובוהלי : סייד לניון (יח) צמלנת גוליון קודם של הגאון
 מאור הגולה מוה' אהרן אבנא טרי זלנה"ה :

הגאון הגדול מוה' אהרן אבנא טרי גאון מפורסם וכל הבחוכים
 שלחו אליו לחוות דעתו בענין הוראה כבוד הגאון מוה"ר
 מלוצ'ין והגאון צעל איתן האזרחי ז"ל כי בתשובת איתן האזרחי מהגאון
 מוה' אברהם טרעכליף תלמוד הגאון הסו"ע י"ט תשובה ארוכה בענין
 איכות הסוככים צענפיהם אס וואה"ל לענין עונות כהנים אקר ה"י
 פה לצוב צצית החיים היסן וז"ל הגאון צעל איתן האזרחי אקר מציא
 גס תשובה עלת הגאון מאור הגולה מוה"ר קאפיל ז"ל הנקרא רצי"ר
 קאפיל

מצבת קודש

קאפיל שהי' אצ"ד דפה לזרז צחון לחומה (עיין בקדה הדורות שמוציא
 את הגאון מוה' קאפיל הכ"ל ומפליג בצחון וכתב שם קטגאון מוהר"ם
 קאפיל הכ"ל צהיתוח צק עט עטנים קרא הפעורה צצכ"ל שהי' שם
 רזה לשון הגאון מוה' קאפיל הכ"ל הלכה זו כחצוי גדולות להצק ולקורות
 צין עומאות לטהרות יקרה היא מפנינים, האזהרה לחצות על הצנים
 כונו שאמר חז"ל אמור ואמרת להזהיר הגדולים על הקטנים

מעשה

שהיה כך היה שכאשר נתקבלתי צק"ק לזרז צחון לחומה
 צר"ח אלול ש"פ לפ"ק צעזע"ה הלכתי אח"כ צייס אח"ך ע"ה
 אלול לצית הקצרות צחוך הצאים לוור שם החינות כוננהם של יסקאלם
 לילך לצית הקצרות צער"ה ולהצות שם צתחינות וליסן שם קדקס לעניים
 צערה וניד צצואי שם כשתי את עיני ואלהה וזהה אהצם אילעום
 כעועים שם וענפיהם הכופים קמוכים זה לזם סקוכים צעריבילין ועליסן
 זהלזה כקוכה מוש ונקלתן מאלילים על אחה יקצרים ואלו היטין זהיר
 ומזהיר את צני שלא לכנס תחת לל האילנות צאשר הם יחד כולם זהלל
 העומאה ואלו לא עלה על לצם לחקור ולדרש אם שאר הכהנים תוקצת
 הקהל דלפנים מן החומה ודחוף מן החומה ופרטים נאזהל האילנות
 כי אמרתי קהלה קדושה כזה אשר היא עיר ואם צצראל ומונה הלוא
 חורה לרצים חליצת להעלות על לצ ולוור שהחכמה בזאת הלוא מוסת
 דם ועתה צער"ה הכ"ל הי' מוצו קהדמון צחקדה אלל בלל
 היום להחגבל אכזה על ידו וכצואי לצית הקצרות ואשר עיני ואלהה
 והנה הגצאים של כני הקהילות אלר המוקצים מעות הלדקה לעניים מאת
 כל חיש אשר ידצנו לצו העצים שם כולם יחדיו תחת האילנות וציתיהם
 כהן אחד חיש לכד צר אוריך וצר אצמן ק שלחמן אלנו צילא נקס ויפרוש
 מאלה העומאה ולא שוע לקולי והפלתה צו יצא אלנו ואלמה הנה ידוע
 ומפורסם לכל צהי שער עירבו שגאון הקיד מוהר"ר שפע פליק כ"ך
 ז"ל (הוא רציו הגדול הגאון הסמו"ע ז"ל) לאלהה מונע עלמה כל עומ
 מליך תחת עכפי האילנות האלו ולא עלה ועל לצו שום חשש ופיקוק
 לפדוש מוס וקוס עומאה וכן כל גדולי חכמים הכהנים שבעירו חיקה

מצבת מודש

פורקים וזה ולמה יגזר מעלתך לפרוק וזה להשפתי לו לפים ריהעח
הכך רוחה צעניך שבעת חקלת האילנות מאשלים על הקצרים וכל
האילנות שצחותה לך סמוכים זה לזה וענפיהם חכופים ודבוקים והיו
לאהל אחד ומה לי להקבית צה שהאון הנ"ל לא פירש וזה הלך אפשר
לומר וקום הסית לו להגדרה צו ועוד צו מן דין יס לדוגו לכף זכות
ולומר שצמיו לא היו האילנות סמוכים זה לזה כל כך והיו דיות ציניהם
ואחרי ונתן קרצו האילנות ומחוספו הענפים עד שנתקרצו והגיעו זה
לזה ונעשה מהם אהל אחד כמו סך של סוכה ועוד אפשר לומר שצמיו
לא היו קום קצה אחת האילנות שצחותה לך היינו לך דחוס ואחר ונתן
כתחשור קום הקצרים ואחד וזה קצר חיש האלהים הוא האון מהר"י
פליק בתק"ל ועודמי וזכר ענו והנה צל חלי חיש אחד ואמר חלי חס
יאקום ונעלתך לבתים לבתים תחת ענפי האילנות חס כן גם הצית
שפני צית הקצרות יאקרו הכתמים לצוח לשם בי ונקלת האילנות הנ"ל
סוככים ומאשלים בענפיהם על הצית הנזכר מאחוריו ואמרתי חלי
כדצרוך וכן הוא ועפ"י הדברים האלה גוויתי להכריז צציהס"ג דרוך
לחומה שומים והלאה יסיו הכתמים כזורים שלא יכבדו תחת ענפי
האילנות של צית הקצרות גם לא יכנסו לצית הקצרות דרך הצית הנ"ל
אשר הוא דרך כניסה ויציאה לרצים וגם יסיו כזורים שלא ילכו צרוך
תחת הגבאסקטן העשור לגדה הנוסצו את כל צית הקצרות לארצו ולהחצו
כי סל האילנות וכל הגבות שצצית הקצרות דבוקים ונוגעים זה בזה והיו
לאהל אחד ולויתן לתקן להכתמים פתח הקטן שצחלר תחת הקצרות וכל
וזרח צו יסיו הכתמים ככתמים ויולאים וכן עשו כל הכתמים של הקהל
הקודש דרוך לחומה שומים צעלב יום הכפורים בלכחם לצית הקצרות היו
כזורים צכל לחזרות הנ"ל והיו לכתמים ויולאים דרך פתח הקטן ארך
גדולי וחשוב הכתמים דקהל הקודש ולפנים ון החומה לא חששו לרצות
וכזואם לצית הקצרות צערצ יום הכפורים לת היו כזורים צכל לחזרות
הק"ל וק"י בכנסים ויולאים כנ"ל וצחיות שהם עפורסמים לאנשי חיל יראי
אלהים דרוך לדונם ולכף זכות ואמרתי חלי חס ונעשה הוא עלה על צם
לחומה שצמיו האילנות חלים חסוצים להיות אהל לא ענפי שרזם חס
דקים ואונם ס"י וסוליס"ה לקבל א עשאהו בצדקה אה ענפי

מצבת קודש

קלחת מוצדלות זה מזה ויש קלת מעט
 זור ציניהם וכדי להוליך סצרה זו מלצ הכהגים החכמים הסלמיים
 חלה צאתי לצרה דין זה עתוך דצרי העטקה ונחתך דצרי הרנצ'ים
 הרצ'יה, והאריך לפלפל עם צפול עמוק ונסיים צקוף התסוזה וכיון
 סן ראוי לכל ירא חלמים והחרדים על דצרי לגעור צקנאי ה' ולמנוע
 ותם צעל כרחן סלא יטואו את עלום תחת אוהל האילנות כו"ס
 וקרא ב"ח) קדושים יהיו לחלהיהם ואמרו חז"ל על כרחם יקדישו צית
 ין צכך והנה האדם הטלס יראה לעינים סכל דצרי פסוטים וצרורים
 שמש צלהרים אך מפני שהוראה זו תמוה צעיני המון סכצר הורגלו לילך
 וסת אוהל האילנות וכעסה להם כהיתר הייתי מוכרח להאריך קלת צראיות
 וטומע יטומע והחדל יחדל ואני את כפסי הללתי מאחר שאין צודי לעומת
 ה' חלמים לצלות יעשה עמי לעוזה אות ויגלה עיני ואצטע צחורתי
 פלחות כעתידת הלעיר יעקב קאפיל צן לאדוני חצי המסיד מו'
 וטר כ"ץ שלי"ח החותם צים א' ר"ח חסון טפ"א לפ"ק פה ק"ק לצו
 הגאון מאור הגולה הכ"ל זכר צקפרי מלצת קודש חלק ראשון סי' י"ז :

שלח התסוזה הלז לגאונים וחקני סדור והסיצ הגאון צעל חיתן
 האזרחי ואעתיק צקלרה זה לסון הגאון הגדול סכ"ל צקי
 טבעים ואהלות טפתותיו טוטפות מזה ואהלות, לסקולות עלות סהלות עליות
 חלפיות מוטסלות צועלות עליונות גולות עליות צלילת כליות כולו
 גלול ועשיו עסורות יקרום ישרות צרוגות לדורות צצרכת חרוכות ערוכות
 פאופים לעד ר"ו מדצנא דאונתא ואלוף עורם רם וכשא צענו לו תואר
 לה סדר צלצוש עטרת ספארת הדרת הגאון כר ישראל פ"ה כעוהר"ר
 יעקב קאפיל י"ח והוא כהן לאל עליון
 חככו הפואה את דצרי סכת עכתז חשא צא חלי צעט"ו חשר
 חתו ענו כתצ כצחר לסון לדיק מילין לגד עלאה ימלל בצורות
 טועות דצרים הנעומים הנוקולאים צפו ופנימים אך ועיקר דרנח קא
 גחית גור חסיק צוחילת"י לחומרא צעומא דרצנן ואני לא כן אדעה
 חכנת חנא חני צא צהרשעה לא ככתנא חסייע כחנא והכסו חסלי דצרי
 קדושים חשר צארן הנה חשר אערת צחפסי צגלגול עחילות היפך דצרי

מצבת הירושלמי

מעכתה וזה החפץ כי והאריך עס צפילפול ארוך לקתור דברי הגאון
 מאור הגולה וזה יעקב קאפיל וסיים לצוק. ומה גם כהירנא כד הוינא
 טליא זכרנו את הדאגה אשר נקט לנו גאוננו רצינו עטרת ראשינו וזה
 יהושע וזלוק (הוא רצינו הגדול הגאון צעל הסומ"ע) אשר ליה לנו
 הורחיו טלח נעצור ציית הקצרות נשס והלאה נאצן אחד אשר הוא
 מוכח על ארלה אשר היי קבלה צידו אשר נשס נקצרים נתיים. (אמר
 המוליא לאור זה לי השעה שנים אשר החילתי לעצוד עצודתי עצודה
 הקודק לחפור ולחפש נקום קצרות גאוננו ופארנו הגאונים הקדושים
 הסוכנים פה צלח נות הישנה ראייתו אצן גדולה יסן ונסן מוכח אלל
 קצרות רצינו הגדול הגאון צעל הסומ"ע צתחילת השעה ללך דרום ולא
 דעתי נעמו טל הדצר ועתה כאשר ראייתו התפוצה הנ"ל נחבלה לי נעמו
 טל דצר ודי) והנה הנופורנות אין לריך ראי" סגס טס היי עונדים
 כמה חילנות קצינות נשנים קדונוים אשר גס הם היו נאחזים צקצך
 וא"כ לפי דעה מעכתה היי ג"כ הכהנים נאשרים לילך לטס אף צנקום
 שהיינו הולכים אחי והרצ וזה הגאון וזה"פ (הוא רצינו הגדול הגאון
 הסומ"ע) אפילו רחוק מונו זהות טכל החילנות נקצכים יחד ואי אפשר
 לומר טצזון מועט צאלו טנים נחגדלו ונחעצו נחדש כ"כ החילנות יחד
 מענפיהם וקריגיהם (כונחו כי מיום פעירת רצינו הגדול הגאון צעל הסומ"ע
 הוא שנת טע"ד וציוס אשר ראה הגאון רצינו רי קאפיל החילנות הי
 חליל שנת ט"פ הוא טטה טנים א"כ לפי נדה דברי הגאון וזה"פ
 קאפיל ז"ל טהטיצ צפקו כי חולי אחר פעירת רצינו הגאון צעל הסומ"ע
 נחעצו ונחגדלו החילנות כי אין קצרה טצזון מועט כזה יחגדלו החילנות
 כ"כ ונכתמו אשר רצינו הגאון צעל הסומ"ע הלך צעלמו נסתמו הוא
 היחר כזה כי רצינו הגאון צעל הסומ"ע היי כהן לחל עליון ג"כ. די
 כזה. נאח המוליא לאור) ונוסף על זה הלכנו גס יחד עס האנוף
 המופלב הישס וזה"פ ורדכי כ"ץ ואני הלעיר אחר עמו ון הנקום
 שהיינו עונדים טס צוננהגינו עד סוף ציית הקצרות ולא ראינו טהיו סמוכים
 כ"ל אך היו מוצדלות ונופרקות צכל הלדדים ומה לנו כזה טהומה
 סמוכות עד טאפילו חמה אינה יכולה לזרוח טס כאשר כתב מעכתה
 הרי קיי"ל טהסוכה כסירה צנידון כזה לכן הנני לאמר וסיר חמה מעליו

מצבת יודש

כי אורחיה חמורתם עליו ואלענוותנותה דמיר קח קמיכנח סיוכה האמת
בלצור ואם שביחתי אחי חלקי משוגחתי אף כי איכני רוצ צנין ורוצ חנין מימי
אדצה בגד מלכיס גסלוח להם דצריקו וצאמת יהי לכת והצ צקופה שלום
על ישראל הלא זה דצרי הלעיר אהצו ונאמן צצריה אצרהם הכהן
ראשפורע (הוא הגאון הגדול) כי אצרהם סרענליל צעל איתן האזרחי
הכוכה צספרי מלצת קודש חלק ראקון ועיין צהערות צהעתק מפיכק
דצכ"כ חך העיר שמה חמלא סצחו ע"כ).
וכתב הגאון צעל איתן האזרחי ז"ל ואת היא מצעל הוראה החכם
הישיש מוה"א צא (הוא הגאון הגדול מוה"א אהרן הכוזר צליון
י"ח אטסה הערות על זה כי צתמינותו חותם עלמו אהרן אצא כאשר
תראה צקוף התפוצה הלה).
הה דלסון הגאון מוה"א אהרן אצא הלי ריש מתיצח דפה לצור
ראית צעלי קרכים ומנחמים חלמיד חכמים מנלמים והצ צקופה פהלכה
המה נוחים צני איתנים סני צני ילהר יזהיר כוהר הרקיע
ועוהר השמים אלו ואלו דצרי אלהים חיים קד על ככפי רוח דעת וחכמה
הם כעעים וכק רענים. מוחלפים ומסתנים לכמה גוונים, סעיפים
המקתעפים מוחלקים צאילכות צעכפי סעיפים וצעכפים וצקריגים. הנה
הובים, ואחי לא צאחי לא לעוהר ולטהר אלא להקוות המחלוקת: קודם
לכל דצר לביכים לפרט דצרי הרוצים ולהלילו מן הרודפו והנה ראיתי
לחכמים האריכו למעניהם צפירוש הרוצים והראצ"ד ואכ"א אומר לא כוהר
ולא כוהר ואתחיל ואומר כוי והאריך צפילעול עמוק והסכים ג"כ להלכה
להסירה הכהנים שילכו תחת האילנות כדצרי הגאון צעל איתן האזרחי
וקיים וכל המחקדים יותר מדאי הוא מן הוחמיהן אלו זכר הרצ צעל
תוספת ייע מה סכצו תוספי צקוכה אקר כצצת לא הי קטה ליי
צעוף השורה וק"ל וכל הדצרים הכוזרים כצצת צמוטא ומתן סל הלכה
מה צעלה לפני הלא כה דצרי סחות אהרן אצא הלי
ואח"כ מציא סקוצה הגאון רצינו הגדול צעל תוספת ייע מה שהסיצ
הנה נגד הכי הלתא גאוני ישראל דצרי האילנות פה לצור וז"ל
צקלור וכהנא לכהנא מסייע מנהג אצותיהם סצדיהם מקיים וסועתת

מצבת הודש

ומתחיים, באשר התחיל וכאשר נקיים, הוא האלף חוזה באמני מוחתני
המקומם הוותיק וזה אצרהם כ"ץ (הוא הגאון הגדול צעל איתן האזרחי)
ל"ג אל יאשים ומעבתי"ה אסם צנפטי על אשר אחרתי עד כה ומלמלות
צקפתו אשר שלח אלי ציוס, כס יעתי י"ק ק"ל צו צהפסק אשר
עטה הגאון וזה יעקב קאפיל זללה"ה כ"ץ צדצר האילנות הכנועיים שמה
צצית הקצרות ואשר לכהנים ולכפר תחתיים מפני עוונות אוהל ומעבתי"ה
קתר דצרו וגם האלף וזה אצא הלוי י"ו ואת כולם שלח לפני להורות
ולתודיע למעבתי"ה דעתי צזה ועד היום לא ידעתי ואוונה, ידע מע"כ
שלא הי' צאפטי להטיב מפני הטחחות היציבה וקציבות ק"ק קראקא
צומשפטיהם עד שכועט לא כתתי טיטה לעיני וגם על ידי זה שכחתי
לבוני צזה עד שציוס די העצה אמת לי צכי האלף וזה שמואל טיחי הלא
יס לך להטיב למעבתי"ה ונייד שכזכרתי פכתי את עלמי וקריתי כל
הדצרים הנצואתי והאריך שם צפלפול עמוק צוכה וקוטה וקיים צקוף התשוב
וצנידון עלמו צצה כתצתי דעתי ג"כ להיחרח זולת מה שכחתי צפוחתי
טפה שיהא צכל עקף כולו עוד אני ומצר צדצר אזכורה דצתחלת דצרי
הגאון וזה קאפיל כשגמה ילאה ומלפניו שכח צהזיה"ה שלא לכנס תחת
כל האילנות ע"כ וידוע דהכלל האריך מהאילן עלמו ואותו אורך חין לוס
תורת אוהל כלל וכלל ותו לא מיהו ושלום חיהי ואדי אוהבו דמש בלח
העבודה דובה שלום ודורש טוב אמן ווס עור צהנקרא ליפמאן צצה
לא"ה בהור"ר כתן זללה"ה לוי העליה יוס די י"ג כסלו של"ג ב"ק ושלום
לצנו וחתנו האלופים ולטישין מוחתני כנוהר"ר וואלף י"ו עכ"ל
העתקתי כאן השלטה תשובות צעצות כוזה גדולים חפוינו הגאונים שרה
התורה הטובים פה וגם הראתיך לדעת כי נחוד תשובות הגאון צעל
חוספת י"ע כי הי' נוספו רצונו הגדול צעל חוספת י"ט פה לצו ולח
הי' לו שום ושרה על שכוני כי חיי הגאון וזה יוסף הי' פה ג"כ
דיס ותיצחא ונחוחתו בצוד פה ואחיו הגאון צעל חוסף י"ט יצב פה
עת הי' הרעש אשר הולך לצרות וק"ק פראג כנוצאר צמגילת
חיה ויטב פה לצו קודם שכתצבל לאצד"ק קראקא כוונ שכח צתשובות
הלו להגאון צעל איתן האזרחי קודם פקיעתו מפה לצו כי כוזה באוכים
חדיקים וקרן התורה הי' פה ולא כשאו העשרי על שבמס ולרובא אראה

מצבת הודש

לך כמה באופים כמו הגאון הגדול החסיד מוה"י אפרים לונטשיץ צעל
כלי יקר ועיר גבורים ועוללות אפרים יסב ג"כ פה כאשר נזכר בספרו
עיר גבורים שכתב וצאו ונעיר פראג ולקחו אותי ונעיר לצוב אשר הייתי עם
במנוחה: ודכירנא כד הוינא טליא צעת אשר ילקתי עים ע"י א"א מו"י הגאון
הגדול המריף העולם קדוש ה' כודע בכל העולם בקדושתו ובחסידותו
ובחסורתו הגדולה מוה"י כפתי הירץ ז"ל וקללה"ה כי א"א הגאון הקדוש
ז"ל ונצד גדלו צתורה ואיפתו העלומה ובקילתו בכל הדרי התור"ה ה'
ונזקק גדול וה"י יודע תולדות ספורי וכל גדולי ישראל וסיפר לי איך
שראה צפינקס דהצורה קדושה אשר ה"י מוכח תחת ידו הקדושה (וכעת
נמצא נאמנו החמדה גנוזה הלז ולא נודע מקומו חי) כי הגאון הגדול
מו"י אפרים לונטשיץ צעל כלי יקר ה"י יסב פה והמעשה שה"י הגאון
הגדול מוה"י אפרים לונטשיץ ה"י זן הרב מוה"י אהרן לונטשיץ וה"י יסב
צעיר לונטשיץ וה"י נחזיק אורכדיא ואלת אשר דק"ק לונטשיץ כמה סכים
אח"כ העני הרב מו"י אהרן לונטשיץ ז"ל ולא ה"י לפרוע צעד הראכדיא
וה"י חי"צ להשר צעד שכירות הראכדיא צעד כמה סכים וזה אשר להפסד
בחיפוק חמורה אוחו ואלת אשתו כי צראות אשר כי אין לו מה לקחת
אנכ"ל לזה לתפסו ותפסו חת הרב מוה"י אהרן לונטשיץ ואלת אשתו ואלת
הרב מוה"ר אהרן לונטשיץ ה"י צעת הלז ונעזרת עם הגאון מוה"ר ר'
אפרים לונטשיץ צעל כלי יקר הכ"ל ומיד כשהציאו לחפיסה חמורה לא
ה"י הרב ר' אהרן יכול לקצול עול החפיסה והיקורים וכחלה תיכף ונפטר
צעת הלזו ואשתו וניד כסילדה את הגאון מו"י אפרים לונטשיץ
נפטרה ג"כ וה"י קוור הצית האקורים ה"ה זא בכל יום להאקורים וכתן
להם לחם לר גוים וה"י כאשר זא היום הקוור הכ"ל איך שאשת הרב
מו"י אהרן לונטשיץ ואלת והכ"ל זן אשר ה"י יפה תואר ויפה מראה עד
להפליא נכמרו רחמי על הקוור הכ"ל וילך להשר וסיפר לו איך שהרב
ר' אהרן הכ"ל נפטר עם אשתו וילדה זן אשר אין רוגנותו ציפ"י בכל
העולם בולב והשר הכ"ל לא ה"י לו צנים ומיד כשמוע אשר את דברי
הקוור הכ"ל הלך צעלמו לראות הדבר וניד כצא לצית האקורים ואלת
התיכף הכ"ל כ"י הוא יפה תואר ומיד לזה תיכף סילך הקוור
להתודים שיוציאו את הנפטרים הכ"ל ולקבור אותם בצבור ואלת הילד הכ"ל

מצבת הודש

לקח לציתו והחזיקו לזכו וזוה להשומרים שלא יגידו לתישודים והילך ,
והילך הכ"ל גדל צציתו והילך לא ידע כלל כי החזיקו לחציו וגם שום
בן אדם ותישודים לא ידעו רק השומרים והער לזוה להם שלא יגידו לשום
אדם אם נשאר מהרצ ר' אהרן הילך הכ"ל ופקודתו שומרו ולא הגידו לשום
אדם ויהי כאשר נחבדל הילך הכ"ל צצית השר והחזיקו ולמד עם כל
הכמות והחזיק לו מורים ויהי כאשר הגיע הילך הכ"ל לזן עשר שנים
זא לו חציו הרצ ר' אהרן לונטשין בחלום הלילי ואמר לו דע בני כי
אתה בני ואין אתה בן הער ומיד כשהשכים צוקר ה" זעף ושאל לו
הער מדוע בני פניך זועפים וסיפר לו החלום איך שאמר לו חציו בחלום
כי איננו זכו של הער ודיצר הער עמו כי חלום שקר הוא ובחלום נראה
לאדם הצב הצלים וכתפיים התינוק וצליה השני זא חציו בחריף אללו
ואמר לו דע כי אתה בני ואנכי ילדתיך וסיפר לו כל הנעשה ואמר לו
לכן בני שומע בקולי וצרח ומתו להרצ הגאון רצינו יהודא לזוה צעל
גור אר"י אצד"ק פראב ואם אין אתה שומע לי דע כי מות תמות ואל
חספר להער החלום הכ"ל רק ציום נחה תיכף תלך לצית הרצ ומיד תיכף
השכים הילך צוקר וצרח ערם יודע לאיש והלך לפראב וזא אלל רצינו
הגאון ומאור הבולה צעל גור אר"י וסיפר לו כל הנעש אשר אירע עמו
וקצלו הגאון צעל גור אר"י צקצר פנים יפות ואמר איך תדאג אנכי אסי'
לך לאב ומיד לזוה תיכף להכניסו צצית של אצרתם חציו וגייחו ארתו
ואח"כ ה"י אלל רצינו הגדול צעל גור אר"י כוה שנים וכאשה הגיע הילך
לחצו עשר שנים ה"י גדול מאוד צתורי וציראה ורצי הגאון צעל גור
אר"י אהב ארתו מאוד ויהי היום ויטב הגאון מו' אפרים לונטשין אלל
רצו הגאון ללמוד אורה לו רצו הגאון דע בני פי אהבת גדולי אהבתך
איך מדע בני כי היית נחבדל צצית ככרי כוה שנים לכן לר"ך אתה לקבל
תשובה על זה לכן חסע לק"ק לצוב ושם תלמוד ציטיות ולא תתודע
גודלך צתורה רק תחנכר כאלו אתה רק יודע ספר ולא תפלב צתורי רק
תקב אלל ראשי יציבות ותלמוד כאלו לא ה"י לך לז מצן צתורי כל שזה
תקבל עניך ואם תליית לדצרי יגיע העת אשר תעלה לגדולה ויתפרסם
תורתך ותכחוצ לי צכל עת נותרתך ונעטלונך ויהי כאשר שומע הגאון
מו' אפרים לונטשין מפי רצו תיכף נעל רשות מרצו הגאון מאור הבולה

מצבת הודש

צעל בור חרי' והלך לק"ק לצבז ומיד צבזחו פה לצבז התכבר ולא הודיע
לסוס בן אדם מי הוא ולמד זישיבות הגאונים שרי הסורי דפה לצבז ולא
ידע ממנו שום איש רק התנהגותו הי' כאשר למד אלל הגאונים ראשי
זשיבות הלך צעלמו לצית המדרס ולמד זיחידות ולא הי' לו שום חצר
כדי שלא יתודע לסוס אדם גדלו בתור' כאשר לוח לו רבו (וכזה עלינו
צבזרח רצ"ק גבי רב כהנא דקיבל עליו הלא יקשה לרי יוחנן קוסית שצב
שנים ע"ש) ואח"ז כשיצב פה איזה שנים כודען לו שידוך הבון וכשא צת
צ"צ אחד מפה ואשמו הי' כושלית וכותנת והיתה מוכרת עוזן והוא הי'
יזצב כל הימים צבזמ"ד ולמד והיו מחזיקים אותו לידע ספר לא כפי
גדלו בתור' והי' קורין אותו ר' אפרים קאשיא ע"ש משה ומתן של
אשמו והי' מרין וכתבים כפעם צפעס אל עורו הגאון מאור הגולה
מהר"ל מפראג ז"ל והודיע אותו כל פעם מועמדו : והי' היום אשר
הגיע הזמן להגלות תורתו ועלית אורו חלה רצינו הגדול מאור הגולה
מהר"ל מפראג והגיע זמנו לפטר מן העולם הזה לחיי העו"ה צאו אלנו
לצקרו כל גדולי העיר ושאלו אותו מי ימלא מקומו להיות רב צק' פראג
והיו דעת גדולי העיר פראג שימנה לנגלות מוקומו חתו הגאון מאור
הגולה מוי ילחק כ"ן אצד"ק פוזנא (הוא אציו של הגאון רצינו הנקרא
רצי' ר' כפתלי צעל קניעות חכמים) והשיצ להם כי בוזר עליהם שיסעו
לק"ק לצבז ויקבלו את הגאון הגדול מוי אפרים קאשיא ואמר להם שצק"ק
לצבז אינם יודעים גדלו בתורה כי הוא לוח לו שלא יתודע לסוס אדם
ומיד לוח לכחצו הסופר הקטילה הכתצ רצנות וחתם צעלמו עליו ואח"ז
חתמו כל גדולי העיר פראג וכתן אגרת מיחד אל הגאון מההר אפרים
לזכעשין ובתצ לו כי תיכף ומיד יסע עם האנשים אשר ק"ק פראג שלחו
אליו ושלחו תיכף חכמים מוכזרים אליו וכאשר צאו האנשים מק"ק פראג
לק"ק לצבז התחילו לחקור ולדרוש איזה דירת הגאון ר' אפרים קאשיא ושאלו
אנשי ק"ק לצבז למה חתם לריעים אליו והשיצו שצאו לקבלו לרב צק"ק
פראג והיו לתמוהין צעיניהם כי לא הי' מוחזק צעיני הגאונים ואלפי
הסורי לגדול בתור' וכאשר צאו אלנו אנשי ק"ק פראג הי' יזצב צבזמ"ד
ולמד כונתהגור ושלחו צעלמו וכמנו לו אגרת מאת רבו הגאון מאור הגולה
מהר"ל מפראג וקיבל תיכף את הרצנות ומיד כשעמדו הגאונים דפת

מצבת קודש

המעשי ונחפשי אשר צאו אלנו וכברו אותו שיגיד קודם פרידתם ונחתם חילו
הלכה תוספי צצהכ"כ וכן ה"י כי דרש צצהכ"כ וה"י צצהכ"כ כל באונו
הראשי יציבות והאז"ר דסתי הקהילות והגיד דרוש נחמד עד ואל
ופלפלו עמו כל הבאונים ואלופים וסרי התור והמה ראו כן תוהו וע
רצ גדלו בתור כי ה"י סיפי ועוקר הרים והוא חסיד וקדוש וציוס אי עט
גדולי ק"ק לצוב משתה גדול עליו ושאלו אותו למה לא הודיע להם כמו
רצ כוחו צלוחייתא אשר יקצ עומס כוזה שנים וסיפח להם כל המעט
כאשר נכתב לעיל ומיד כסע ויצרכם בטלום ונסעו כל גדולי העיר ללוח
וכבוד גדול נעשה לו ומיד כתבו הדברים הנ"ל צפינקס חצורה קדוש
כך סעוטי מופתי דח"ח הגאון הגדול הקדוש זללה"ה וכן ה"י פה אל
התור זעלי תריסין אשר לא נשאו עול המערה על שכום כאשר הו
רוחים צפקס הגאון הגדול רבינו ר"י קאפיל אצ"ר דפה צענין האילס
כתב והחכמים הטלומים ופה לא רלו ללית פסקי ועינכם תחזנה צהל
הפקק אשר כתב עיר ואם ציטראל ק"ק לצוב אשר נעס הנל תור"ל ל
וגם הגאון מאור הגולה וזה אברהם טרענכליל צעל אחת האזר
ה"י פה איש פרטי גיד וקלין וה"י צן הגאון מאור הגולה וזו
ישראל יחיאל אצ"ק קראקא ז"ל והרצין תור"י עם תלמידים ארצט
וארצעים שנה כאשר נזכר צספרי ונלצת קודש חלק ראשון וגם הגל
האדיר מאור הגולה מהר"י הלוי אחיו ונורו של רבינו הגדול צעל טו
ה"י פה איש פרטי כאשר נזכר צסיר גאולה וחסם מיחיד קבולה דס
עיין צנצוא היקר הנחמד לסיי גאולה אשר פעל ועשה ידיי היקה ה
החכם הנליץ הנקבצ פה רא"ם מ"א הר"י כ"י שמה תראת גדול
הגאון מהר"י הלוי זינעס לך"ה ק"ה וזהו
וגם הגאון הגדול נוהרר דוד ליידיא אצ"ק אונטרדס צעל עיר וקל
וסאר חיבורים יקצ פה כוזה שנים ולא נשא ג"כ עול המערה ו
סכמו ונכוחתו כבוד פה כאשר נזכר צספרי ונלצת קודש חלק ראשון (וצ
טעה החכם הטלס צעל קריי נאונה אשר כתב פי הגאון וזה דוד ליידי
מנחתו כבוד צק"ק אונטרדס ונפטר צסנת ת"ס כן הוא כי מנחת
כבוד פה עיר לצוב ונפטר צסנת חכ"ו כאשר הזכרתי צספרי ונלצת קוד
חלק

מצבת קודש

חלק ראשון ועיין גשארית ישראל סכהז כי מחמת שה"ל מוחלוקת עם
הקהל זק"ק אונטרדורס נקע למודינת פולין ומנוחתו בצודק (סס) וגם
צטו"ת הגאון מהר"ם וולזלין מצי"א כמה פעמים את הגאון הגדול מו"
אחרן אב"ד הכ"ל כי ה"י גאון מופלג ציוני ומורה הוראה גדול עד שכל
גאוני הדור פנו אליו בתשובתיהם פוק חזי בתשובת מהר"ם וולזלין קי"
קכ"ז בתשובת הגדול' לעיניו גע' ש"מ הנשלה ונע"ו ווינען אשר הגאון
מהר"ם וולזלין הרעיש צזה כל חכמי הדור כמו הגאון הלבוש ושאר גאוני
אשר הסכימו עמו והגאון הקמ"ע והגאון צעל מ"צ אי החולקים להחיר
כאשר הראה גופא דעוצדא בהעתק מהתקוצ' של הגאון מהר"ם וולזלין
סיון קכ"ז וז"ל צגעט ש"מ טעמשה ויתן זק"ק ווינא כותבו הרב הנוסדר
הגע וז"ל כשצאתי לק"ק ווינא (הגאון הנוסדר הגע ה"י הגאון רצינו
הגדול צעל הקמ"ע כאשר כזכר צטו"ת ומשאל ציון סקונד על עדותו
של הגאון הקמ"ע כי הוא ירא ה' ואוד' והגאון רצינו הגדול צעל הקמ"ע
ה"י אז צווינא כי הונגרס ה"י וולצוב) וז"ל הגאון מהר"ם יפה צעל הלבוש
בהעתק מהנוסדר הגע : כשצאתי הנה ק' ווינא צאו אליו ואל הרב הגאון מו"
הענדיל ז"ל האלוף מוה' ווייזל צן הקלין הר"ר ווייציט וביקו האלוף מוה'
הירץ צן מו"י שמואל וצקסו מלחמו לסדר גע כריתות לילחק צן מו"
אצרהס ר' וואלפיט שיגרש לאשתו צת טצע צת הר"ר שמואל ווייציט
כי הוא מוסכן ולצת טצע אשתו אין צידה פטר חלילה ומלחי סדר צלצוב
וגם ילחק הכ"ל טלה אליו לסדר הגע ואחר פראיו וקמענו מפי
הנכנסים והיולאים ומפי הרופאים שהוא לורך טעה לא ונענו כפטו
מזה ונכנסנו לצקרו ודצרכו על צבו דצרי תנחומים ככהוג וה"י
דצרו של ילחק הכ"ל אליו טלחתי אליכם אמוול וגם עתה אחי מצקס מכם
שהקדרו לאשתי גע כי אחי חולה וגם לא הייתי צצריאות שלימה כל
הימים שאני צכאן ואולי ישמחה ונע"י אחר הגע ואמרתו לו דע טצונן
הזה אין כותים גע על חכמי צציונים קדמונים אלא הגע טכותן השכיב
מרע לריך להיות גע כריתות מכל וכל כשאר גיעין צלי כדוד ופיקפוק
כלל אך ורק טונקטרים זה עם זה צחרס גמור וצקנס גדול טכשיעמוד
הס"מ שיחזרו ליטא זה את זה והסיצ לנו שהוא יעשה כמו טעושים צונן
הזס עכ"ל וצקוק נגמור הדצר על פי הדצרים האלו טהאים והאש' הכ"ל

ואציה

גימל

מצבת חודש

ואזיה ואמה קבלו צקנין קידור צפני עדים וחזרו כל הדברים הנ"ל צפני
העדים צשעת הקנין הקידור הנ"ל צזה הלסון כשיעמוד מוח' ילחק הנ"ל
לילך על משענתו אזי חוד שלשים יום יחזרו לישא זה את זה ואם יקרצ
אחד מהם אזי יחרימו אותו בכל תוקף וגם יתן שני חלפים זהוים לך
העובר לך המוקיים עד כאן נדברו הדברים צשעת קנין קידור צפני
העדים ועל פי הדברים האלה קדרו האלופים הנ"ל את הגט ולו
לכתוב הגט כדת וכהלפי וצפניהם ועל פיהם וצפני שאר חסודים שהיו
באותו ועמוד וקסר המגדש ילחק הנ"ל את הגט לאשתו צת שצע צקהם
ולמחרת אחר הגט צא הקול לצית הכנסת שהבציר חליו של ילחק הנ"ל
וצרכו אותו צצהכ"כ כנהוג וקראו לו עס אחר ישראל ואחר כך חזר כומר
ילחק ישראל לצריאתו והלך על משענתו ונחגלגלו הדברים שרלחה אם
המגדשת ליסע לק"ק פראג וקודם שהלכה נתוועדו יחדיו הנ"ל וקרובי
האשה הנ"ל וחזרו לעשות ק"ס וקצנו זונן שלשים יום לעשות נשואים
שניים לחזור ולישא זה את זה צחוד שלשים יום ועל זה כתבו הנאים
חדשים ואח"כ הלך ישראל ילחק הנ"ל לונקעיו עם גיכו מו' הירץ לק"ק
לצבז לנכור עס נכסיו ולחזור לק"ק וויען אחר כך לעשות נשואין וצין
כך וצין כך כפל מריצה וקטעה בלצבז צין ישראל ילחק הנ"ל וצין גיכו
מו' הירץ הנ"ל השלוח אחרו ונאשתו עד שעשו הסכמה ציניהם שעל ידי
הגט הכיתן צוויען יהי" גט גמור וכריחות גמור שזוא יקח אשה אחרת
והיא הנשא לאחר ע"י גט הזה ויהי פרידי גמורי ציניהם ונחלו גם על
החרם והקנס זה לזה שבעשו ציניהם שיחזרו וישאו זה לזה גם הלכו לפני
צ"ד הגדול לק"ק לצבז ועשה ישראל ילחק הודאי על הנ"ל זה והצ"ד
כתבו הדברים צפינקסיהון וגם נתנו כתוב וחתימו ליד מו' הירץ הנ"ל
וזה לשון הכתב צפנינו דייכי דנעתא עמד כומר ישראל ילחק הנ"ל והודה
צפנינו הודאי גמורי כאונסה צרלונו הטוב ובלב שלם שהגט הכיתן שכתן
לאשתו צת שצע צק"ק ווין הוא נעשה כדת ונקה וישראל ככל הגיעין
הכשרים שבעשו צישראל צלי שום תנאי צעולם וצרלונו הטוב וצדעת
מיוסצת גם נשצע צפנינו שלא יערער על הגט לא הוא ולא שלוחו
והיום והליל או להוליא עס לעז ח"ו גם פוער ונחל על כל תקקות
ואחרם הקהילות שנתקשרו יחד לעשות נשואין מחדש קיבל צשעוים וצקנסיה

מצבת הודש

נשים שלא ידבר דברים ככ"ל על הגב הכ"ל והנעשה נעשה היום יום
י"א אז סע"א לפ"ק פה"ק לצוב פלוני דיין ופלוני דיין וכל זה נעש'
סקנות אחיו ואחיותיו וביסיו ונחותיו דכור ישראל גם נעשה נעש'
שכסתדכה השם הכ"ל לחיש אחר וכשמוע הגאון האלוף מו' מאיר
צ' דלצוב שהוא צעל דודתו של ישראל ילחק המגרב הכ"ל עמד וערער
הגב ולומר שהגב הזה הוא גב מועצה שהטעו את ישראל ילחק
ל' לתת הגב לאשתו הכ"ל כנצואר צכתו ואומר שלריכס לחזור ולקס'
את זה או שיכתבו לה גב שני להחירה לעלמא וסיעסו לו רלונו ולפיסו
י' סיתן גב אחר וקצאם לא אזי יציא מנזרות לעולם ואמר הטעם מי
ע כזאת לדחות הס"מ אחר שצמד וחוליו שכל שכי"מ אף שמתקבט על דעת
ל' אינו מועיל אלל לעמין שאם ימות שאינה לריכ' חלילי אלל אם עמד לריכ'
זר וליס' אותו והציא רח"מ מהמכה שהרי לא כשמוע עדותין הסכ"מ כשעומד
ל' אלל חזר ונשאה אותו עד כאן דברי הרצ האלוף הגאון מו' מאיר לפי
ד' הרצ המוקדר הגב עכ"ל הגאון צעל הלצום בקיור והציא גם הגאון
ג' עמות הרצ המוקדר הגב (הוא רציו הגדול הגאון הסמ"ע הוא ה'
קדר הגב כאשר נזכר לעיל) ותשובת הגאון מאור הגולה מהר"ם מלוצ'ין
עמות רציו הגאון הסמ"ע הרצ המוקדר הגב הכ"ל והאריך גם בפלפול
וק והקדים לענין דינא עם הגאון מהר"ם מלוצ'ין וכתב גם לאחר
ציא עמות רציו הגאון הסמ"ע הרצ המוקדר הגב ותשובת רציו
און מאור הגולה מהר"ם מה שהקיצ עליהם כתב הגאון הלצום זה לשונו
לור ואני צמועי את הדברים הכ"ל צעת שקראו לפני את הדברים
ל' באזני עמדתי ורעיד ונשתחוו על השמועה ולצי צוער כאש בקרצי
קלת רצנים שהעלו בלצם לחטוא את ישראל ולהחיר להם חוננות אמת
הודה והרבות מנזרים צ' ישראל חלילה וחלילי והליקתני רוח צטני ואמרתי
שכתן ען ליו"ן לא אחשה ולמען ירוסלים לא אשקוט רלוני לומר למען ישראל
ג' וכוונת חוננות לא אחשה ולמען קהל ה' הלריכס ליראות שלם
ברעה כלית השלימות מלך היחוס לא אשקוט ולא חנוה מלהסיב על דבריהם
סלוחות דעתי ולגלות טעותם ודמיונם בגיטין שהם דמיונים שאינם אמתיים
נקמות ל' להם דמיון אמת צקכל עכ"ל הגאון לצום שתשובתו הראשונה והאריך
נקמות לפל גם בדברי הגאונים והח"כ כתב פסק והסכמו על פסק הגאון
מהר"ם

מצבת קודש

וזהר"ם ומוצלין ואח"כ כתב הגאון הלבוש אגרת להראשי ישיבות גור
עולם ולראשי ופרנקסי המדיני דג' ארלות עבור שקלת מן המוקלין
ותפארים ואומרים איך שפייקו ופיתו את הגאון וזו ונרדכי יפה
(הגאון הלבוש) הכ"ל להקב"ם עומה ולהקב"ל באיקור חומר דאסת איש
האגרת המאורות הגדולים המאירים לארץ ולדריס הן הנה ראשי גור
אריאל העומדים על גושנרת תפארת ישראל סלטי הגבורים ראשי
המעלי העולים צומעלות הגבורים והרומים החרדים אל דצריהם ונשי
עליון ומוקדי ארץ ואיתנים העומדים על הפקודים לעשות רכון קונס וי
לורס פרנקסי ומונהיגים דטלום ארלות י"ו ועטרותיהם צראשיהם
חריסין ראשי ישיבות אשר כל צית ישראל כשען עליהם ונורים
ומחזיקים כל צדק הנה הגבורים המאירים והצהירים היושבים רח
צמלכו ולכל דצר אונת ישנורס השומר אונת לעולם אחר הדצרים והאונת
כהצתי צפסקי הראשון והאחרון אשר צו גליתי דעתי צפסקיות
לאסה המוגרסת וזוינא קום התרי להנשא לצעל אחר כי אם דוקא
שני לטעמים הידועים וגלויים אשר הארכת צהם הדיבור והני ס
שקלהם מן המוקלין ותפארים לאונר לפתות אותי צפעוויי ויילי ס
צ"י מפסקי הראשון אשר כהצתי ולהקב"ם עומה להחירה לעלמא על
הראשון הנעש' צק"ק ווין י אל אלהי הרוחות לכל צקר הוא ה
ועד כאונן עלי כי לא עלה צמוחצתי ומוחצת זר ופיגול לא ירלה
הם חושבים והרי אני עכסיו ומוטל על ערס דווי לע"ע ותולה אחי
ונלך ונלכי המלכים יחצרך שמו שהוא יסעדני לטלוח לי תרופה ור
ומחולי הזה הנני עומד לתקן ולאוץ את דצרי האחרונים שלא לה
לעלמא כי אם דווקא ע"י גט שני וכל המוקלין צדצר הזה הם
אשת איש ומרצין ונזורים צישראל חלילי חלילי תלתא זיננא לה
כן על הדעת לעשות מעשה כזה להחיר אשת איש כי עדיין היא
צבעלה ישראל ילחק כנזאר צפסק סכחצתי מוצעחני להחרדים
הי שיאוחו דצרי אלה צפניהם וכן המוקב"ם חלילי אם יגזר אל חי
על לבנות פסקי צכל הפולות הגולי אייה לצעל דעת
צאורס קרולי להסתדל מאת רוחי וקליני דטלם ארלות ולעשות
צקול חיל ציריד לוצלין דהאידנא להחיר המוגרסת לעלמא על אלה
סטוחה

מצבת הודש

וזהו וזה יל"ו קלא יגמיו לדברי המקילין ההם ואדרבא ועלכס
 ונה והפסא יגערו זהם בגערי' ובנזיפי' סיקורו מדרכים האלו ולא יכסלו
 יס ח"ו ועומכס דבר חמת ולדק מלורי תורתיו ראשי הישיבות הנשאים
 למים התעוררו התעוררו אל תגמיו לדברי המקילין להסיר המכסלי
 גדולי הזאת מישראל וחלילי וחם לזרעא דאזא לחזור צי נפקקי הראשון
 לחרון סוקרתי ציד מלחצי ידיד ה' נטיא חלשים פאר התורה האלוף
 צנינין דיין יל"ו ואיך לעשה הרעי הגדולי הזאת להסיר חמת איש
 לעמא חלילי דומיא דיוסף שאמר לאשת אדוכיו ואיך לעשה וגוי הונסכי
 ח"ו מעוות לא יוכל לתקן וק"ל עד כה דברתי וגליתי כל מלפני
 צלמת ובתום יוסר לצבי שהלטה הזאת וני צת טצע צת הקלין הר"ר
 צוויין חקורי לעמא צלא גט סכי וצכן תקצלו טפע צרכי וסלוס
 המוקים ואשרי לנחכים למטפעים וחוקים של תורי ומחוקים דברי
 לטועת ה' יתצרך חותם צידיס רפות י"א אדר סכי טע"צ לפ"ק
 מרדכי נקרא יפה (הוא הגאון האדיר הלבוש) :

היות שהגאון הנזכר מועיל על ערש דווי קלנו מראשו קלנו מזורעו וידי
 הגאון כמוהר"ר מרדכי יפה כצדים וכמעט שאין רישונו כיכר
 מלחמו לאשר ולקיים חתימתו שהוא כתב ידו מונק וכולם פה קדוש
 פי חכם חן צכן אשרוהו וקיינוהו מרדכי צהר"ר יוסף קופר וסנע
 דק"ק פוזנא - וכאום יוסף קופר צלא"ח שלמה הלוי זללה"ה -

הגאון מוהר"ם מלוצלין נציא טס ארבעה עדים נלמדים גאוני הדור
 עמודי הגולי המסכינים עונו על פסקו ובתצו כולם הסכמה
 הוא הגאון מלור הגולי מוי אהרן אבא הלוי ז"ל ריש
 הערותי עליו עתה והטלוט' הנשאים הגאונים האדירי
 ח"ה צהערותיהם כ"א על מקומו ח"ה צלויניהם וזה
 הגאון מוהר"ם מלוצלין ז"ל ואלו הן הסכמת הגאונים שהסכימו
 מלצד ונה ששלחו אלי הסכמתם בכתב מיוחד וכאצרו מתוך
 זה לשון הגאון הגדול מוי אהרן אבא הלוי ז"ל דברי פי חכם
 לחן לחכמים וכנזיפיס אף חכי עונדתי על דברי הגאון כ"ה הכ"ל על דרך
 העיון וראיתי כי הנה צנייים על האמת והלדק וקצרה צורה כהלכ'

ויסרה

מצבת קודש

ויסרה גם כי העלתי בקונטרס גדיו ודברי מקסימים לדבריו על האש
לאסרה צהא סליקנא ואמינא להלריכה גט שני ולפוטרה והמחמיר על כב
ישא ואלת הש"י זרכה כאלם אהרן אצא הלוי

והגאון הגדול צפו"ת ונשאלת צנינון עם איזה גדולי הדור היו המתייר

ונמנו ע"ז ציריד יערקליצ וז"ל הגאון צעל מ"צ צתשוב' ע"י

קול ענות וקול חלוש' שמועט ציריד יערקליצ שצ"א לפ"ק צענון הגט ש"י

סניתן צק"ק ווינא סכתן המגרש כמר ילחק צן מוי אצרהס לאשתו

צת סצע צת הר"ר פייצ'ס ולקול השמועי' כאספו סוה כל הערים לחקו

ולדרוש אחרי קול הרעש הזה אס יש צו ונמש אס לאו ואחרי החקו

והדריש' כתצדד ונדע שאיזה אש או אנשים הוליחו הקול איך סקרונ

האסה מרת צת סצע הכזכרת צתחזולתס וצחרילתס גרמו סזה המגרש

כמר ילחק נפל לונסכצ ע"י סס סהסקוהו עוד העמידו לרופאים שיאמר

אליו איך סהוא ונסוכן למות וילוח לציתו וע"י זה ואלאו ידס לפתות או

כמר ילחק הכ"ל סיגרש את אשתו צגט סכ"ו וכוולא סגט צטעות

אלו סיי יודע המגרש סהוא אינו נסוכן צוודחי לא סיי נותן גט לאסרה

עוד ילא הקול איך סקרובי החסה הכזכרת אמרו אל המגרש שאעפ

סאומר להרצ המסדר סגט סהוא סנותן גט צלי סוס תכאי וסויר מ"י

הדין הוא שאס יעמוד נחוליו סגט צעל לונסרע אך סתקנות סכנות

היא סיאמר סהוא נותן צלי סוס תכאי וסויר גם סצטחווהו דצצריכה

סתכסא לו אס יעמוד נחוליו ועל סני הצטוחות אלו סהאמין להס כה

סגט לאשתו וע"י כן צאו קלת נוקרובי האש' על פתחי צעלי תריסר

הכנולאים צכאן לעיין צסמועתא דההיא איתתא אס ונותרת להנשא כי אמר

סכל זה סקר ואויציו היא דאסקוה לקלא כדי לעגן את האש' ולהלכר

גט סנית ונפסי חסשא דעיגוכא שמועט לקולס וסקלנו וטרנו צהאי עבול

ואני סקטן צהיותי טרוד על סיריד וסמועתתא צעי ללותא ואף גם זאל

כי אין ספר צירי לצקס ולעיין צו עם כל זה סוכרתי לחוות דעתי סצקו

הזה אין צו ונמש וסגט הוא כסר כהלכתו אין צו ספק וסיקפוק צעולס

דקול זה אינו אלא הצרה צעלומא ולאו כלום הוא כדאמרינן צפרק המגרת

לא סישעו קול הצרה אלא כדי שישא נרות דולקות כוי ותו אמרי

מצבת הודש

החס לא ששמעו קול הצרה אלא כדי שיאמרו פלוני היכן שמעו מפלוני
ופלוני מפלוני והלכו להם למדינת הים שזעין ונהכא דקול הצרה לאו
כלום הוא אלא לריך שיהי' הדצר צרור וק"ו צידון דידן שהרצ הגאון
המופלא מוי' פליק כהן נר"ו (הוא רצינו הגדול הגאון הקמ"ע) שהוא הי'
המוסדר הגט מוחזק ומופלב צחמ"ו וצירא' עומד צפנינו ולוח ככרוכ"י
כי צחצורתו הי' הגאון מוי' העבדיל וכלערך עמו צנתינת הגט ולא שמעו
ולא הרגישו צקום תחזולה וערמה צעולם הן צענינו וצעניו כל הנכנסים
והיולאים והמוצקרים אך שהי' ש"ו גמור גם המגרש צעלמו הודש צפני
צ"ד דק"ק לצוצ שהגט ניתן להלכתו צלי טום תחזולה וערמ"ו ופסול
צעולם ואם כן אין לחוש לפי דוצרי שקר וכל כה"ג מלוא לצטל מוחצנתם
צרעה לצל יעשו פרי ולהוליא מן הכח אל הפועל ח"ו לעגן צת ישראל
חכם ח"ו והאריך טם צחצוצה הלז לצרר היתיר ואח"כ צחצוצ' ע"ו כפל
הדצר וכתצ זל"ל צקילור הגס כי ציריד יערקליו צע"צ לפ"ק כועדו יחדיו
גאוני עולם הם ראו כן המהו אודות הקול שילא על הגט הכיתון צק"ק
ויען עד שמועט כולם הסכימו לדעת אחת לצטל הקול שהוא ולסכסר
הגט ושתהא האש' הזאה מוהרת להחנכצא לכל די חלצין ואינם לא ימחש
צידה גם חכמי הקטן הייתי צומין עמהם כנצוצאר צפק סכתצתי ציריד
יערקל"צ אך מיראה ופחד חוור אצת איש הי' נידון רוחי צקצני אולי משגה
הוא ושגיאות מוי' יצין ונגודל הערדות ואפס הפכאי צציריד ושועתחא צעי
לכותא ויותר צזה טלא הי' צידי טום ספר לעיין צדצר על כן אחרי צואי
לציתי לטלום כחתי לצי לדרוש ולתור על הדצר צעיון רצ מוחך החלמוד
ומהוך ספרי המוצרים עד שיגיעתי ומלחתי אמרות טהורות ומזוקקות סכוחי
אז כוחי עתה להסיר האש' הכ"ל ולצטל הקול כיוהאריך צסצרא' לצרר היתיר
והאריך לצטל דצרי המעררין וכי צאמלע וכל אלה דצרי רוח הן ונכונה טעניס
חדא שהרצ המוסדר את הגט הכ"ל צק"ק וויכא הוא המופלב צחמ"ו וצחצוקדות
מוי' פליק כהן נר"ו עומד צפנינו ציריד יערקל"צ ולוח ככרוכ"י טכל זה טוא
ושקר גמור ואויצ' קרוצי המגרש הוא דאפקו לקלא כדי להלכיכת בט
טני ותהי' מוכרחת למלחות אמתחתו צרלי כסך ותרקצי דדנחי גם טוח
מחר"פ נר"ו שהגאון מוי' העבדיל ז"ל קודם סנחצקס ציטיצה של מעלי הי'
צחצורתו וכלערך עמו צנתינת הגט ולא שמעו ולא הרגישו טום דנת

מצבת הודש

זקום ערומה ונתחזולי צעולם ולמולח הרגישו שום פיקפוק וכדוד צעולם
חליטה לנו להוליא דבר שאינו ונתוקן ונתחת ידינו גם צמעמד כתינת
הגט היו שאר האקסס חסובים ונפראג ונשאר קהילות קדושות ולא
כסומע שום דבר חילוני גם עשינו כפי מנהגינו לעשות בכל גט לשאלו פי
האקסס העומדים צעעת כתינת הגט שחרס ר"ת הוא שלח להוליא לעז
אחרי כתינת הגט על הגט ומי שקשה לו שום דבר צגט יאמר ויד צמעמד
הזה והנה לא הי' שום כודד כנף פולה פה ומלפף צאותו פעם גם
כתעכז ונהר"פ סס צאיזה ימים אחר הנתיפי ולא כסומע שום קול לעז
צעולם וא"כ מי הוא ואיזהו הוא אשר נולחו לנו לצדוק מן המוצח
ולמעלה ולהרהר אחרי שני המאורות הגדולים כו' והאריך סס צפילפול
וכחצ פסק להחיר וכוכה עם גדולי הדור ע"ס ומהתשובות הכ"ל כר"א
כונה רב חילי דהאי גברא רבה הגאון הגדול ווי אהרן אבא הגוי ריש
וניתחא דפה אשר צום השאלה הרעישו כל גאוני הדור כונו הגאון ונהר"ס
מלוצלין והגאון משאת צניוין והמקדרי הגט היו גאוני הדור הגאון רבינו
הגדול הסומע והגאון הגדול ווי הענדיל אשר כזכר כמה פעמים בתשובות
(ולמען ידע הקורא מי הוא הגאון הגדול ווי הענדיל . אעתיק לו מה
סכת צ החכם השלם צספר קר"י באונת וז"ל : הגאון החכם הכולל ווי
מוח המוכנה הענדיל צ"ר שומרי צעל מוח הלצנות על ספר חובת
הלצנות ובהקדמתו לקפרו זה מוכה והולך את הספרים שחיצר בכל מקלעות
התורי והחכמי אשר לא יאונן כי יסופר וזה לשונו ואלה הספרים אשר
סקדתי עליהם להציט ולפרטם כיד אלוה העוז והרחצ' ראשוני כל ספרי
המקרא בקלרי על דרך פשוטם ודקדוק לשונם כו' וספר ארבעה עורים
כולו קלר צכמות ורצ צאיכות כוסף על מה שפירט צו צית יוסף כו' צמושכלות
ספר רוח חן וספר מלת הגיון וספר צחינת עולם וספר המורי וספר
העיקרים וחי פרקים שחיצר הרומצ"ס וכוי וספר העקיד' צכלל וצפרע
ונעשה צראשית וכוי צחכמי האמתית ספר המערכת וספר שערי אורה
וספר פרדס ריוונים וספר רבינו צחי' וקלת מלאמי הזוהר החקירים וכוי
וצספר התיקונים כו' צחכמות הלימודים צחכמות המספר והכרטה ספר
המספר לעוהר"ר אליהו מורחי וספר אוקלידס צצעה מלאמי מומי ומחכס
צארת' הלכות ממורות צנשכי וצתלמוד המדצרים צחכמות התשובות וכוי

מצבת יודש

וזכמות התכונ' וספר הגלגל הנקרא אישערא (ספהערע) הגדול והקטן
 וספר העוהארקא נקרא ויהלך הכוכבים וספר לורת הארץ וס' טס כנפים
 וספר יסוד עולם לרבי יצחק הישראלי וספר אלמנאג'יטני הקלר המיוחס
 לאצן רס"ד עוד הצרתי לוחות קלרים צרורים ידעו מתוכם וקומות כל
 הכוכבים ולקיות המאורות וכל הקורות אותם צאורך וצרוחם בכל עת
 ובכל טעה מדוקדק רב וכו' עפ"י מאמרי רז"ל בסוד העיבור כו' וזכמות
 החזיון ספר ראשית חכמי וכו' עכ"ל וצרטינות כתבי יד לרד"א כמלא סו"ת
 להגאון מו' מנחם המוכי הענדיל צ"ר סערי ז"ל ורבו הגאון הוא המהרש"ל
 עכ"ל ועתה ראה כמה גדלו של הגאון הגדול מו' אהרן אבא הכ"ל
 שהגאון מאור הגולה מהר"ם מלוזלין לקח לו לתלמי דמוסייע לפסקו שכל
 באוכי הדור הרעישו בדבר הזה בתשוב' הגדול' הכ"ל וכל חכמי הדור
 נחמו עדותן על זה וגם צטו"ת מהר"ם מלוזלין קיוון קט"ו כתב הגאון
 מאור הגולה מהר"ם מלוזלין תשוב' להגאון הגדול מו' אהרן אבא הלוי
 הכ"ל בענין כפלא זאשה שכבעלת לסד וזה לשון השאל' הכ"ל . כבוד
 איש חי ורצ פעלים עדן העלמי וקצליאל האלוף המרום ר"ת ור"ג כ"י
 פ"ה מו' אהרן אבא הלוי יל"ו ולכל המסתופפים בכל ועלתו שלום . מפני
 גיורת יונא דסוקא אבא בקברה ע"ד אשר נדרשתי ונועלת כ"ת על
 המעשה זר ותמוה אשר זה לדרך זאשה שכבעלת לרוח או לסד שקורין
 (ערב"ע) וזא אליה בתחלה כדמות צעלה וצטו"ת בדמות פריץ והיא
 אשה צעולת צעל אם היא נאסרת לבעלה אפילו ישראל דשנא סופה
 היתה צרתון כאשר קלת יס דברים כיכרים או לכל הפחות לבעלה כהן
 אפילו יה"י באונס או אם יס לדמות זה לנרבעת לצהמה שמותרת אף
 לבעלה כהן או לא כיון שזא עליה כדמות איש ופרין ורצין כצני אדם .
 והציצ לו תשוב' ארוכה צפילפול וצירר לו עפ"י העש"י ונסכת סוטה ובמרא
 וצו"ת דים לדמותו לנרבעת לצהמו' דאין הענין תלוי צפרין ורצין אלא
 באישות תלוי רחוקא וסכב איש אותה פרעו לשאינו איש וצהמו' ורוח לא
 עיקרי איש והאריך טס ומסיים לנצוף וכרא' מדברי הרמב"ם סכתב דוקא
 אדם נראה דוקא אדם וכל שאינו אדם יהי מו' סיה"ה הן צהמו' או רוח לא
 בעשית זוכה והנראה לעכ"ד כתבתי בקלור מופלב מפני רוב העירדה כאום
 הערוד מאיר צן מו' גדלי' זללה"ה עכ"ל . (אמר המוליח לאור מדברי

הגאון

מצבת הודש

הגאון מוהר"ם ונרצ"ל כראי דאס כזעלה לאיס זאונרת מותר מחמת
סהי אונרת היתר קצורה סכזעלי למלאך זאונת היי איס לא צורר
לן אס נאקרה ומדצרי הגאון מוהר"ק שורש קס"ג כראי דנאסרי לזעלה
כי האריך קס ומסיק דנאסרי ונחמת דלא כתיב ותמעול מעל צדי רק
ותמעל צו מעל דעכ"פ לבזי זעלה מעלה אף דקצרה דהיא מותר ע"ש וראיתי
זתקוצי לא"א הגאון הגדול זללה"ה שהאריך זתקוצי להגאון הלדיק מוי
מטה אצד"ק הרינוליב ז"ל זענין אטה שהיתה חולנית זון והלכה לרופא
ואמר לה הרופא שזאס תשומע לו ותזעלה אללו תתפא ונחולי ושומעה לו
והאריך א"א הגאון זלה"ה זתקוצי זפילפול עמוק וחרף לקסור דצרי
הגאון מוהר"ק זטוב טעם . וכן ראיתי ליד ידי הגאון הגדול מוהר"ר
יעקב יוטעש כ"י זעמ"ח ספר מקראי קודש ואלוי יעקב זתקוצי שהסיב
לחכם אחד זענין ככ"ל ונחמת סכיון דעתו לא"א הגאון מאור הגולה
הקדוש זללה"ה אונתו להעתיק דצרי תפוזתו אשר הסיב לתרצ וכו' מוי
מענדיל פרידמאן אצד"ק געארבען זנדיכת אונגרין ע"ד מקרה זלתי
טהור סקרי קס לא"א אשר זעלה לא היי זציתו זכא אללה איס עונא והיי
עוסק זתורי כל היום וכל הלילי והיי מוחזק אללה לאיס אלקים קדוש
והכניסתו לזיתה ותהיגה צו כבוד גדול זככל השצוע היי האש' שאלת
לאיס הקדוש הגזה סיגלה לה ווי הוא ואמר לה שאינו רולי לגלות לה רק
זליל ס"ק יאמר לה ווי הוא ויגלה לה ונחמו וכן היי זליל ס"ק אחר עת
האכילי ואנשי הצית הלכו לישן והנר היי דולק זא האיס העונא הכ"ל לחדרה
ואמר לה שהוא אליהו הכזיא ואס תשומע לו תלד ומנור זן שיהיי משיח
ויושיע את ישראל ואמר לה שנסתלה מן השמים אליי והאש' הכ"ל נתנה
אומן לדצרו ואמר לה אות כי שס היי ארגז אחד ריק אללה שאחר שיצורו
גי ימים יתולא הארגז עם זה וטמא אותה זלילי הכ"ל וזיוס אי כסע
לדרכו והאש' הכ"ל שלחה תיכף אחרי זעלה וסיפרה לו כל המאורע
זעמחי וזטוב לז איך שזכתה לדצק זגוף קדוש עם אליהו ומנור תלד זן
שיהיי משיח ויושיע את ישראל וגם סיפרה לו האות שזעצור גי ימים
תזכה לעושר רב שהארגז תתולא ככ"ל ולא רלחה לפתוח הארגז קודם
זון הכ"ל כי האומנה לדצרו שהוא אליהו ויהי כאשר עצרו הגי ימים פתחי
הסיב ומלאו אותה ריק כאשר זתחילי אז הציתה כי איס זליעל עמא
אוחה

מצבת הירושלמי

אותה צערותיהם וכלו חכמי הדור לאוסרה אותה עפ"י דברי הגאון
מהרי"ק כי הגאון מהרי"ק אוסר מחמת דלא כתיב ותמעול מעל צדיק
ותמעול מעל צד וזהו כהי' להי' דלגבי הש"ת לא פעלה עולה כי סבורה שמתה
זזה האופן מ"מ לבני בעלה מעל' דכעלה לחי' אחר ככ"ל והאריך ידיו
זזה בפילפול ומקיים לצדק שאל יתהרו לחרוז הדין עפ"י דעת הגאון
צוהרי"ק רק יחקרו צחקיות ושאלות את האשה הכ"ל חס הית' סוגנת
גמורה כי על דברי הגאון צוהרי"ק שאל צ"י כרבא הגאון מו' יהודה ע"י אש
ז"ל וכתב על הגאון מהרי"ק שדורש וחדש דבר חדש שאין ראוי לדורש
בן אחרי חתימת התלמוד ומי יבא אחר דצריהם כו' ע"ש שכתב זזה דצרי'ם
ישרים מאוד ולפי' דברי הגאון מהר"מ ונלוצ'ין צאשה שכעלה לסקד גם
צכידון דידן הגאון מהרי"ק מודה דלא כאשרי דהאש' הלז דינה צנפשה
סנתדצקת צאליהו וכעלה למלאך וזזה הענין מותרת ולא עלה על דעתה
למעול מעל צאשה כמזבן עכ"פ לא יתהרו להחליט הדבר לאסור רק אחרי
העיון היטב ולהתייעץ זזה עם גאוני הדור וחכמי הדור והאריך ע"ש

עכ"ל צקלרה ודי' זזה הער' להוראה

וגם צהסוצת הגאון חיתן האזרחי מציא עס צקיון ל"ט תשוב' ארוכי
לענין אחרונים מורכבים וצתשוב' הלז הראה הגאון הגדול מו'
אסרן אצא הכ"ל רצ גדלו חרפתו וצקיאותו כי הוא סיני ועוקר הרים
צפלו העולם עס ב"ז לטון הגאון הגדול מו' אסרן אצא הלוי הכ"ל
הקדים וקרוצ צאן והתפטרו צארלינו לאסור האחרונים שקורין גארלי
צאמרים עס מורכבים מלימין ולא חזינן לרצנן קטישאי דעצדי הכי וצאלתי
את פי חכמים צדורינו מה ראו על ככה ומאין הביע להם לאסור ולא
פירשו אחד מהם ואין מביד לי' ודבר זה אינו מפורש צתלמוד צצלי וירושלמי
ולא משהמני' אחד מן הפוסקים המורים המפורסמים הראשונים והאחרונים
להזכירו אחרתי צלצ'י חס איתא שהי' לד' פיקשוק ודכוד איסור ח"ך לא
עס אל לצו אחד מן המורים לפרש האיסור כמו שפרשו והאריכו צערלי'
וצציעית וכדומ' להם אחרתי וודאי כח דהתירא עדיף ושמת' אל לבני
לעין צדצרי חכמי התלמוד ומפרשים והאריך ע"ש צפילפול עמוק צדצרי
צדצרי רש"י צפי' משה מלחמי' והאריך לפלפל ולסתור דצרי הגאון מהר"ם
אלשיך

מצבת חודש

אלקסי וכו' עם ז"ל אח"י זא לדי תשובת מועתקת ממשכות הגאון מו' משה
 אלקסי והפריס ומאוד באריכת דברים להפליג האיסור באיסור המורכב חצילות
 חצילות להחזיק בדבר והרחיב בדברים שאינם נוגעים אל הענין ואל הכוונה
 לכן אמרתי להסיב על דבריו הנרא' צעני והאריך לפלפל בדברי הגאון
 ומהר"ם אלקסי בכל פרט ופרט צפילפול עמוק ומאוד וקיים צקוף התשוב'
 וכו' ומכל הלין נרא' דאתרוג שקורין גראנלין כשר ומצדך אם לא נמלא אתרוג
 כזה וכ"ס הגראנלין המוצאין בארבות האלו והמוציאין אומרים שאינם
 מורכבים אך הם ען שהקדמנו להצטלף אף עפ"י שאינו ראוי להאמין
 לדבריהם ספיקא הוא ויולאין זו כל הכ"ל כתנתי להלכו ולמעט' הנראה
 צעניי הלא כה דברי הלעיר אהרן אצא הלוי עכ"ל עם .

הנ"ה מאתי המוציא לאור

עיון בתשובת שבות יעקב הוצא דבריו בתשובות בית אפרים צומעט'
 שאירע צפראב צהיות הגאון הגדול מו' שמועון אצד"ק פראג אירע
 שה"י סכת מדחק ולא הציאו אתרוגים למדינתנו רק צומעט ולא ה"י צק"ק
 פראג רק אתרוג אחד שקמו הקהל צעד דעים יקרים וה"י זו חשט מורכב
 ואשר הגאון מו' שמועון האצד"ק פראג לצדך צו וסאר חכוני פראג היו
 מתידין אותו ואירע צאותו זמן ה"י בלכך הגאון ומאור הגולי רציו הגדול
 הס"ך לנכוע דרך ק"ק פראג לציאו כי הגאון הס"ך ה"י אצד"ק העיילשא
 צמדינת מועהררין ובאשר שמועו חכונים ק"ק פראג שצוא יצוא הגאון הס"ך
 לקהילתם הסכימו כולם שהגאון הס"ך יכריע ציניהם וצין הגאון האצד"ד
 הזקן מו' שמועון ואחרי דברו יקום ומיד כצוא הגאון הס"ך לק"ק פראג
 הלכו חכוני העיר אללו וסאלו לו בדבר האתרוג המורכב והסיב הס"ך דעתו
 להיתר באתרוג המורכב וצירר להם עפ"י ראיות כי אתרוג המורכב כשר
 דאין צו חשט איסור כלל והסכימו כל חכוני פראג לדעת הס"ך נגד דעת
 הגאון האצד"ד ז"ל ומיד ציום הראשון של חג הסוכות בטנטל הס"ך האתרוג
 לצדך כפל האתרוג וידו וכשר והגאון רציו הס"ך כפטר צשכה זו
 זלוח קודם פטירתו לחתכו הגאון ולצו הגאון סילכו ויצקשו ומחילו למעט
 ען הגאון אצד"ק פראג כי אחר כי צציל שחטא נגד הגאון ומפראג
 דהורה על האתרוג להכשיר כעכס על זה והלכו צכו של הגאון

מצבת קודש

צעל שפתי כהן להגאון האזד"ק פראג ז"ל והגידו לו דברי רצונו הגדול
צעל הס"ך איך שציקס מוננו ונחילי על אודת הוראת האחרונ הכ"ל ככ"ל
עכ"ל ולפי מה שראינו בתשוב' הלז' של הגאון הגדול מו' אהרן אבא
הכ"ל הי' הדבר פשוט להיתר צעיני כל חכמי הדור כאשר כתב כי שאל
לכל חכמי הדור (וציינו היו כל גאוני ישראל) ולא הי' נוגד לו ועם
איסור זה וגם הגאון הכ"ל האריך להתייר ככ"ל (ודי בהערת לעיני הנועין) :

וגם הצדק"ת ונהר"ם מלוצ'ין סימן י"ט לעיני אס' שנין טענת זכחותה
הגאון הקדוש שס' תשוב' זו ג"כ להגאון הגדול מו' אהרן אבא הכ"ל ז"ל
הגאון ונהר"ם מלוצ'ין בתשובתו להכ"ל דולה ויס' וזכרות עמוקים ופרק
הרים ונוקיס בתור' וחוקיס אהו'י נוחתני ה"ה ר"ג ור"ג האלוף הנורונוס
מו' אבא קב"ל י"ץ וע"ש כל הנוסתופים זלל ועלתו שלום ע"ד אשר
דפסחני ושאלחני אס' שנין טענת של קדושין לחסה זכחותה ונפלת על
והרנו"ח שכתב בהגהותיו על אכן העור סימן ז' שאין הנפואים והקדושין
חוזרים מאלין יס' לרזה כי הוח' כגד הקוב"א דפי' וני' טענת דף קנ"ה והארכת
נוענית דברים לזכר זה תשוב' אהו'י נוחתני בו' והאריך שס' זפילפול
עמוק וסי' לזקוף ולולי שנוזיל כתב' נחוץ לדרכו הייתי מאריך יותר
בראות וזכרות וכינוקים ללמות דברי וקצרותי שכתבתי רק שאין העת
להאריך וזכחילה רזה כתבתי דברים ונעטיס ומה שצקסת מונני ונחב
הקהלות להלכ' לנעשה צדין זה דע אהו'י שפה"ק לוצ'ין אין כוהגין
להוליא ונסך הכתובי הטענת של הקדושין רק שנין לה טענת של קדושין
ושאר חכמינו זכלל בסך כחזותה וכך כהגתי כוודונו' לי כשהייתי אז"ד
צק"ק קראקא אזל שונעתי שצק"ק פוזנא כי הגיס שכותנים לה הטענת
של קדושין לצד הכתובי כה דברי נוחתך אהו'י כאלון דורס שלום כ"ת
סמך צעירדה ליעוד הישיבה הנפוארי והתשוב' כה יוסף כו' כ"ל

מאיר בן מו' גדלי' זללה"ה י"ד י"ח י"ח י"ח י"ח י"ח י"ח י"ח י"ח י"ח
הג"ה מאתי המוציא לאור
מתוך דברי התשוב' הלז' לנו לעיני הגאון ונאור הגול' ונהר"ם מלוצ'ין
הי' אזד"ק קראקא ג"כ זכרה שיהי' אז' ציינו חורשי כי צקסת

מצבת קודש

שמי"ב הי' צ"ק לז"ב לאז"ד כאשר ראיתי בפינקס חצור קודש אשר
נכתב שם הונעש והגאון מהר"ח שרענכלי עם הגאון מאור הגולה מהר"ם
מלוצ'ין אשר הולך לנסוע מפה כאשר הזאתי הונעש הנפלא בספרי
מלכת קודש חלק ראשון סימן כ"א אלל ליון הגאון הגדול מו' אברהם
שרענכלי בעל איתן האזרחי כרא' שהגאון מהר"ם מלוצ'ין נסע תיכף
ללוצ'ין וצטת שמי"ב נתקבל לפה לז"ב וצטת ש"ק"ד נכתב בהספד על שיה
גאול' של הגאון הגדול מהר"י הלוי נורו ואחיו של הגאון רבינו הגדול
בעל טורי זהב נכתב שם צוה"ל גם קיימו וקבלו עליהם ועל צניהם
אחריהם צלירוף אלופיהם באוניהם עטרות ראשיהם אשר שם האחד אחר
צחורי ובגדולי כר ישראל ור"מ ור"ב אז"ד דק"ק הכ"ל הגאון המופלא
בדורו והמופלג מו' מאיר עין הגול' והמאור הגדול אשר כתר שם עוז
על גבו עולה בשלש' כתרים עטרתו כולה כהנא רצא ריכא ואצא החכם
המועיל כר ישראל ריש ומצינתא ריש גלותא מו' יהושע פליק כ"ץ יח"י כלל
סלה כולם הסכימו לאמר השיר הגאול' בכל צתי כנסיותיהם בכל שנה
צצת שחר פורים צין גאול' לגאול' כו' עיין בספרי מלכת קודש חלק
ראשון בהקדמו' לשיר גאולה עיי"ש וזה כרא' שהי' פה הגאון עין הגול'
מהר"ם מלוצ'ין צטת ש"ח כי הי' אז הונעש' ונבדכ"כ הכ"ל אשר חסדו
לקחתו הכנורים כנצואר שם וצטת ש"פ נסע מפה ונתקבל הגאון הגדול
מו' קאפיל ז"ל לאז"ד צחוץ לחומה כנצואר צפסקו לענין האילנות העומדים
צצית הקצרות דפה כנצואר לעיל כי הגאון מאור הגול' מהר"ם מלוצ'ין
הי' אז"ד צחוץ לחומה אשר זמן רב אח"ז צטת שלי"ע הי' ממלא תקומו
חתנו הגאון הגדול מו' יוסף צהרצ מו' אליקים זקנו של הגאון מאור
הגול' מו' שמוחה הסקרא רבי ר' שמוחה אציו של הבתן הגדול רבינו
הגאון מאור הגול' מו' שמוחה קל"ל הי' הגאון מו' כחנן ליפשיטן והגאון
מו' כחנן הכ"ל הי' חתן הגאון הגדול מו' יוסף חתן הגאון מהר"ם
מלוצ'ין וזה כרא' כי הי' הגאון מהר"ם מלוצ'ין לאז"ד דפה ערך ארבעים
שנה ונעס נסע לק"ק לוצ'ין ומכוחתו כבוד שם (וזה כרא' אשר כתב עת
הימתו אז"ד ק"ק קראקא הי' ציני' עלגוני' שהי' ממלא מקום חתנו הגאון
מאור הגול' המלך מו' ילחק כ"ץ אז"ד ק"ק קראקא כמו שחותם עלמו בהסודותיו

מצבת הודש

סתן המלך הגאון מהר"י כ"ך זללה"ה כמו שמיילא חזן הגאון מהר"ם
מלוזבלין הגאון מו"י יוסף אחר כמה שנים מקומו של הגאון מהר"ם מלוזבלין
פה"ק לזכור וגם הגאון מו"י כחזן ליפשיטן ה"י מומלא וקום חותנו הגאון
הגדול מו"י יוסף ז"ל כמזוזה צפינקס דר"א לענין פסק דין הצלתי צספרי
מלצת קודם חלק שני בהערותי ועיי"ש . וגם אחרי ראיתי צספר איתן
האזרחי התזונכתי בדבר חדש אשר הגאון מאור הגולה מו"י יהושע צעל
מגיני שלמה וצעל שו"ת פני יהושע רבו של רצינו הגדול הגאון הס"ך ה"י
פה אצ"ד כמה שנים קודם שנתקבל לאצ"ד קראקא . פוק חזו בתשובת
איתן האזרחי כי הגאון הגדול מו"י אברהם שרענכלי צעל איתן האזרחי
כשא ונתן כמה פעמים צטאלות ותשובות עמו כאשר מציא הרצה פעמים
מומו ונוכחו צסם מחותני הגאון אצ"ד ור"מ מו"י יהושע (ולא הוא הגאון
הסמ"ע כי רצינו הגאון הסמ"ע ה"י רבו של הגאון מו"י אברהם שרענכלי
וקורא אותו מורי הגאון מהר"ם הלל הוא בתשוב' שהשיצ להגאון צעל
איתן האזרחי סם צפרק המדיר סם פילפול עמוק מהגאון רצינו הסמ"ע
ועס י"ט תשוב' מאציו של הגאון צעל איתן האזרחי אשר כתב לו) הוא
הגאון מאור הגולה מו"י ישראל יחיאל אצ"ד קראקא כתב סם בתשוב' ז"ל
שאל אצ"ד ויגדך צן יקיר אברהם אהצני עם כי מקונטרס הקודם כתבתי
למורך הגאון מהר"ם ידידי את והצ צקופה כי צכידון דידן אשר גם
שנינו העלינו ארוכה את זה לעומת זה כעת אעלור צמילין כאשר שני כתבים
צאו מכל אחד וכמעט אחד השיחם מכל כתב ומסכה אשר לקחנו צדינו
אונס צא אלי מגילה עפה צטלישים על כולו מונך צני וחצרות לורים
פיפיות צידך והיו עיניך רואות את מוריד לזכות ולעזור מעיר חזן לשמוע
צלימודים ותחל רוח עלתך לפענוך להיות עזר כנגדו כאשר ידבק אזור
צרא מוצה אצא וכפעם כפעם הלכתי לקראת הכרעות צינינו יגעתי ומלאתי
שמחתני צפעלך כה יתן אלהים וכה יוסיף תת כה צהדר הדרך עלן
ללמוד וללמוד צבוין פתוחין לשונם וציראת ה' קודמת לחכמתך תעמוד
לעד והיית עד למעלי האף אונס הנה נא זקנתי וכמעט סצתי וכלאה
די' להשיצ אלפי שנים ושלטים די השצ והותר אמרתי מן השמים יספיקו
צדי כצדים לעשות תשוב' לא כמעלת מפני האצ את צן ירלה לתורי
ולתעודי ולמדתי את צני לרצו צס מפני כתבי ואס יפה כה הן תקוים
מולת .

מצבת כודש

מלות ולמדתם את צניכס כמו עם צניכס גם יחד ואסיצד תילין דרך
קלרה ישנוע חכס ויוסיף לקח וצכל אדם מתקנא וכו' תחילת מעשיך
צוה שהבתי על פירוש הגאון והרי"פ כו' (וכול זה אתו רואין כי מוכנה
הגאון רצינו הגדול הקמ"ע צסס מורו) ועל הגאון הזה כותב מחותני
הגאון הגדול מו' יוסיע אצ"ד ור"נו כיון להגאון צעל מוגיני שלמה כאשר
אצרר פי צתשובי אחד צקמון כ"ט כהצ ז"ל תשובת הגאון המרוס
כמורה"ר יהוסיע ריש מתיבתא ואצ"ד יל"ו אשר הוצרר להיות אצ"ד ור"נו
דק"ק פרעמיסלא יל"ו צמידון תשובת צן הגאון צעל איתן האזרחי צאשה
סקורין אותה ונקרחת צטוה ליזא צפי כל מולדתה כשקראו צטוה
צעריסה ולוהה אומרת שנקרחת ע"ש אשה אחת הית' נקרחת ליזנא
וכתפקתי היאך לכתוב ליזא או ליזנא ועוד נכתפקתי כי רוצא דעלנא
קורין אותה ליזא ומועט קורין אותה טשיזא היאך לכתוב והאריכו צס
צפילפול עמוק עם השואל צן הגאון צעל איתן האזרחי עיי"ש וכתשובה
ל"ה כתב הגאון צעל איתן האזרחי תשוב' להגאון הגדול מו' מליר ז"ק
ז"ל המור הגדול צמו פועל לך הולך צתמים וה' חלקים עמו הגאון אצ"ד
ור"נו יל"ו מו' מליר (הוא הגאון הגדול מו' מליר ז"ק) הנה ציום אהמול
כי יעצור דצרת' דרך העצרה אל פני רו"נו מוכ"ת גליתי טפח וכסיתי
טפחיים ועתה צאתי להוקיף אחר עיוני ונה שכרתי לפענ"ד צענין הגט
הכיתן צחוץ לעיר צערצ יו"ט טל פסח והי" גט טכ"נו והאריך טס לצרר
התשוב' צפילפול וכו' ואח"ז כתב כך גופא דעוצדא טטלה כזאה צנהירות
להעניק לשאל לעומת העלה למוכ"ת היאך לכתוב צגט צסס פרידמאן
אס צפ"א או צואו ונעכ"ת פי קדוש אומר לו כאשר ראה צדצרי ר"נו יפה
שכתב צוא"ו גם טנו"ו הגאון החסיד מו' פייצט ר"ו ואצד"ק קראקא ז"ל
כתב ג"כ צטמותיו צסס ווירדיל צוא"ו לכן הורה גם מוכ"ת ג"כ אהו עמו
כלומה אליו לכתוב אף לכתילי צסס וורידמאן כו' צכן חכי אומר
צגלגול מוחילות כי לא מוחצותי מוחצותיכס צוה מוכנה טעמים וזה ילא
ראשוכי האי דצר נטאנו ונתננו גם יחד פה"ק לצו זה כוה טכיס
עצרו עם הגאון מו' יהוסיע אצ"ד ור"נו דק"ק קראקא יל"ו (הוא הגאון
הגדול צעל מוגיני שלמה ותו"ת פ"י) אשר העלינו צמלודתיכו צהסכו"ת אחת
דכל ונה צצהו צקדורים טלנו צואו הוא לפי מכתב צהצרת לקוטות דנדינה
אשכנז

מצבת הודש

אשכנז שמדצרים צ"י זלשון זלי רפויה ונשא"כ לפי קריאת מדעיתנו צפרע
 בארץ רוקיא שהיא לשון גסה שמדצרים צפ"א דווקא צפ"א רפויה לריך
 לכתוב דווקא צפ"א והטעמים לשבח כו"ט דדצרי ומהר"א צסס פייצט
 וויצט שמקלת מדעיות מדצרים יותר זלשון רפה הולכין אחר לשון זכי
 אדם צמדכי אשר נותקין בו הגע ואין להקפיד צזה היאך נוטא השמות
 כו"י כי כ"א כתב כפי הלשון דמדעיתו לכן סדרי הגיעין ומסוכין זה מזה
 וכו' וכוונתו על אותו תשוב' סימן כ"ט שכתב וכתן עם הגאון הגדול מו"י
 יהושע ז"ל ומאחר שכתב שהוא כעת אצד"ק קראקא ידענו מזה כי הגאון
 הגדול מו"י יהושע צעל ומגיבי שלמה היי אצד"ר ור"נו דק"ק לצוב ומתחילי
 כצד"ר לק"ק פרעמוקלא אך לא היי מוטבו שס כי קצלו אותו ק"ק לצוב
 והגליל ואח"כ כצד"ר להיות אצד"ק קראקא ומנוחתו כצד"ר שס .
 (ע"כ הג"ה)

וגם צשו"ת ומהר"ם ומזובלין סימן כ"י ז"ל דין אצא למלכא אהוצי מחותכי
 האלוף התורכי ר"נו ור"ג מו"י אצא הלוי י"ו וכ"א ל"ט ע"ד השאל' .
 אשר שאל מאתי כ"ה לחוות דעתי צעקין דצר שכתחונן חוך הפסח ציו"ט
 אי שרי לשרפו ונעסם שהותרה הצערה ללורך הותרה כו"י שלא ללורך ולא
 יועיל כפיית כלי עד ח"ה כיון שלא צטלו קודם זמן איסורו דהא הסתא
 הוא דנעט' חונן ולאחר זמן איסורו לא שייך ציטול ושדעתך נוטה להתיר
 לשרוף ותמתי על דצרי התוספת דכתובות דף ז' דנושנע מדצריהם
 לאסור לשרוף אפילו זלא ציטול והאריך שס לפלפל וסיים לצקוף על
 כן אכי נוהג להורות זכל פעם קיזדמן לידי ענין חונן ציוס עוב של פסח
 כאשר הוא מלוי ושכיח צקהילות גדולות זכל יו"ט של פסח אכי מורה
 תמיד שייכפו עליו כלי עד ח"ה ואז ישרפו הגלענ"ד כתצתי . כאום
 מוחותך הערוד ומאיר עכ"ל .

אמר המוליא לאור הלעיר גבריאל בהגאון הגדול ומהר"ם זלוקללה"ה
 הנס הראיתך בהערה הלז איזהו עקוונן של שצחי דהאי גברא
 רצא הגאון הגדול מו"י אהרן אצא הלוי ז"ל ריש מתיצחא דפה אשר היי
 חד ועמודי הוראה וכל גדולי ישראל פנו אליו בתשובותיהם כאשר
 הערות

מצבת קודש

הערותי בלדק ואקוה כי ימלא חן צעירי קקורא ויצרך אותי על גודל עמלי
ודי זזה - ואולם אחת חגיד לעין הקורא שאל יתמה סלפעמים קראו
אותו הגאונים צעס אצא לצד וחתיתתו הוא אהרן כאשר נזכר כמה פעמים
ע"ז העיב אשר דיצר ידי הגאון הגדול מו' יעקב יושעש כ"י הנזכר
לעיל בהערותו על הגאון הגדול מאור הגולה מו' אהרן אצא הלוי זה
לשמו: הגאון הגדול מו' אהרן אצא הלוי נזכר צפ"ח מהר"ם מלוצ'ין
וכאשר נזכירו תכנהו צעס אצא לצד כמו צסימן י"ע לענין אס שמיץ טענת
קדושין צענה טענה לגבות כתובתה (וכן צסימן צ' כמו טענתתי אכי
המוליא לאור בהערותי) וכן צסימן קט"ו צענין אשה טענתה לשד אס
באשרה לצעלה אכן צסימן קט"ז כאשר צא עה"ח לחות דעתו צכידון גט
ט"ו הכיתן צוין טעמדו כל גדולי הדור להכשירו ועמדו צמנין ועקרו
מרה על הגאון מהר"ם ט"ז א"י האוסר והמערער על הגט הכ"ל ותחת
לשום הכחידו ולא הזכירוהו צעמו וז"ל צפ"ח מ"צ סימן ע"ז אחר הדברים
האלי נחטרע המגרי צעלי קרוביו ומידעיו ומכללי חכם אשר נשא לשוא כפשו
כדי להחזיק ידי המגרט כו' כל זה כתב החכם ההוא והציא ראיות רעועות
וקלושות וכצר כתרואו דפואו חכמי הדור על ככה והוכיחוהו על פניו ציריד
יערקליו טע"א לפ"ק וציריד גראמנין טע"ב לפ"ק כל ההוכחות לא הועילו
והי כולחק צעניו כו' עכ"ל לכן גם הוא לירק עמו באורי הדור צעכת
טע"ב לפסול הגט וצתוכס ה"י הגאון מו' אהרן אצא הלוי ותתס א"י
אהרן אצא הלוי ומלאנו צפ"ח איתן האזרחי סימן ו' לענין איילית כתב
הגאון צעל איתן האזרחי ע"פ התקוב' וזה לשון הצעל הורח' החכם
היט"ס כמותרר אצא ותתס א"י אהרן אצא הלוי וגם צפ"ח מהר"ם
מלוצ'ין צסימן ט"ב זה לשון צראט חרש תקבל צרכי צגודט מצורח כל
ומחדט אהובי מחותני האלוק המרותס ר"ו ור"ג מו' אצא קב"ל י"א
ולכל הונקתופפיס צלל מעלתו טלוס כו' לענין חוקת אראכדיא ולענין
תקנת מערופיא ובטאר נקומות מזה אנו רואים דה"י קקרא צעס אצא לצד
דק חתינתו ה"י אהרן אצא הלוי וכן מלאנו בתשובת איתן האזרחי
תקוב' מיוחדת להגאון הגדול מו' אהרן אצא הלוי הכ"ל לענין אחרות
אס יט לאוקרס מחנות חקט מורכבים ותתס א"י אהרן אצא - ות"י זקן
מופלג כי צעכת טע"ב לקח אותו הגאון מהר"ם מלוצ'ין לתכא דתקיי

מצבת קודש

וכתב זה לטוב ולחיי הן הסכמת הגאונים שהסכימו לדברי וזוודאי לא
היי' אזי לעיר ליימים כי צמנת של"ג קורא אותו הגאון בעל איתן האורח
החכם הישן והאריך ימים עד סנת ת"ג כמפורש בטוספת מלכה שלו
בסימן י"א עכ"ל ידי הגאון מהר"י יונעש הכ"ל .

(סייד לליון ע"ו במצבת וליון קודש של הגאון ע"ו משה צהבאון הגדול
הגאון הזה נזכר צטו"ת מהר"ם מלוצלין בסימן י"ח על קושיא
גדולה שהקט' על האלפסי) וע"ש הערה לסימן י"ז וי"ח וי"ט לליוני
קודש של הגאונים הגדולים ע"ו יעקב צמ"הו אליקום ריש מתיצתח דפה
ע"ו שמשון ומהר"ר לבי הירש דיין הגדול דפה הגאונים האלו הסכימו על
פסק הגאון מאור הגולה מהר"ם מלוצלין לענין הגט שכ"מ לפקול הגט
וכתב ואלו הן הסכמת הגאונים שהסכימו לדברי הכ"ל מלכד מה ששלחו
אלו הסכמות צכת מיוחד ונאכדו מתוך התשובות עכ"ל של הגאון
מהר"ם מלוצלין בתשוב' סימן ק"כ וה"י הראשון שבהם בראש המדברים
הגאון הגדול ע"ו יעקב צמ"ו אליקום הי"לפרין וזה לטובו בהסכמתו שם
דברי פי חכם הן לחכמים וכזכרים בדרקוקי דברי הגמרא והפוסקים
בירושלמי והאחרונים ואומדנא דמוכח שהמגדל הזה צעת נתינת הגט
שמן דעתו אדברי הצעת הראשונים שהצטיחוהו שכשיעמוד מחוליו שתחזור
א"י להקט' אשתו לו בחופת כעורים אעפ"י שה"י המגדל מוכרח עפ"י תקנת
כתב"ל צעת נתיני הגט לדבר שמגדל סתם צלי שום תנאי מכל מקו' במחשבתו
לחיי' רק כשיתקיים הצעתה שהצטיח אותו חמותו ואם כן אין זה גילוי
לחיי' צבת רק דעת ממש ואם כן עכסיו שחזרו והצעתהם הזאת ואיכה
א"י מתרלה להקט' לו ומיילא הי' נתינת הגט למפרע בטעות לכן גם אי
יתקיים שלא להתירה להקט' לחיי' זר כי אם כשתתגרש ש"י ומצלה
לענין בתיקון חז"ל למען האמת בחיי על החתום כאום יעקב צ"ר אליקום
א"י לפרין זלה"ה והנוקבים השני הוא הגאון הגדול ע"ו שמשון זאכנר ז"ל
האחרון לטובו בהסכמתו על הפסק הכ"ל אם יהיו כל חכמי פולין ורוסיא צב
רובים אלוים והרב הגדול הגאון ע"ו צב"ק ש"י מכריע את כולם בפילפולי
ע"ו זק"ש ובקיות אשר הראה בתשוב' הכ"ל ואיני העיר צמנת וצמנים
ע"ו ית' כידא ועד לקרא ואחרתי שאין מחלקין כבוד לר"ם לאפרוקי

מצבת קודש

ואיקורא (כוונתו) צומת לר"פ הוא הגאון הגדול רצינו מוי יהושע
 פליק צעל הסמו"ע שהוא הי' הרב המוקדר הגב' כאשר הצאתי לעיל ופתי
 חזי גדול המחלוקת שהי' עם צין גדולי ישראל צנידון הגב' הכ"ל הגאון
 מהר"ם מלוצקין לא רלה להזכיר הגאון צעל הסמו"ע צטונו רק כתב הר
 המוקדר והגאון צעל ונסאת צניוין לא רלה להזכיר הגאון מהר"ם מלוצק
 צטונו הגם כי הגאון צעל ונסאת צניוין כתב שאלות להגאון מהר"ם
 מלוצקין והגאון מהר"ם מלוצקין כתב אליו למחותי הגאון הישיש מהר"ם
 צניוין אצד"ק פודיטיץ וצניוין קי"צ לענין עעות צספר תורה כתב אל
 הגאון מהר"ם מלוצקין וז"ל . אלהים יענה את פלוס אהוצי ר"ג ור
 ואצ"ד פ"ה כ"י הגאון הישיש מוי צניוין וכו' וכל המסחופים צלל מעל
 פלוס עכ"ל כוי אעפ"כ הגאון צעל ונסאת צניוין צזה התפוצה לא ר
 להזכיר רק צסם החולק) והלכה כרצי וואיר לחוונרא וצאתי על החת
 צקלרה וכיד ד' העוצה עלי הרצתי ציאור צקוטערס על פי התור' ובמ
 וצברא כלוס טוטון צן מוי ילחק ז"ל צאכנר החוחס פה לצוצ ט
 לפ"ק .

והשרישי

הוא הגאון הגדול מוי אצא הלוי הצאתי דצריו ל
 צהענרות על הגאון הכ"ל והרציעי הוא הגאון הב
 מוי לצי הירש צנוהר"ר נתן וזה לקונו צהסכמותו אף כי לא עדיס
 ונחצירו וכל ונקוס כשראיתי את רצי וואיר ונאחוריו על פי הט
 צתפוצתו הכחונדת אונרתי נופת תפופכה ספתותיו אשרי טוונע חכמו
 חכמותיו צחוץ ירונו עד טונרדכי ילא להסכים עונו (כוונתו על הב
 ונאור הגולה מוהר"ר ננרדכי יפה צעל הלצושים ז"ל) להלריכה גב' טכי
 אצי הלעיר ג"כ ונקסים כרצי וואיר צבזרותיו לחוונרא ולאפרוסי וואיקורא
 כלוס הקטן לצי הירש צנוהר"ר נתן ז"ק זלה"ה :

העתקתי

דצרי הסכמות ונהגאוכים לונען הראתיך לרעת דצר רצ גד
 צחורה כי עם היו כל גאוני הדור צתפוצ' הלז כמו ר
 הגדול הסמו"ע והגאון מוי העכדיל צעל ונרה הלצצות וקדרי הגב' והבו
 ונאור הגול' מהר"ם מלוצקין האוקר והגאון ונאור הגול' הלצצות האוקר
 והגאון הגדול צעל ונסאת צניוין וכת די"ל הגאוכים ז"ל המתירים ואעפ

מצבת הודש

כתן הגאון מהר"ם מלוצלין עיניו בארצעה מטיבי לעד הגאונים הללו
להסכים עמו בכחצם ודי בהערה זו לעיני הנוזק ודורש חכמה באמת
ע"כ הערה):

(הערה לסיומן כי ללזין קודם של הגאון הגדול מוי רוד בהגאון מהר"ר
מירכי אשכנזי זללה"ה אשר הי' מקודם אצד"ק מאניסטרוזיען ואח"כ כבד
פה לריש מתיבתא) הגאון הגדול הכ"ל נזכר בתשובת איתן האזרחי אשר
כתב תשובה ארוכי בכידון הורג נפש להגאונים מאורי הגולה מוי יוסף
זללה"ה אצד"ק לצב צחון לחומו חתן הגאון מאור הגול' מהר"ם מלוצלין
דלהגאון מוי מאיר ז"ק אצד"ק לצב צחון לחומה צימי עלומיו אשר הי'
אצד"ק מאניסטרוזיען וזה לשון השאלה הכ"ל בסיומן מ"ג . יושבי על מדין
הולכי על דרך קלוה . דרך הקודש יקראו לה להעמיד ארץ צמטפט
וככונה העיר על תילה לייסר צעועים המטיצים על הקלקלי . יללה אש
קבלה ומללה קוליס כסוחיס כחנה ללכלה שלא יסונו עוד לכסלה לגדור
פרלת הדור המה יעלו בתחילה אל דבר הי' חרדים המה הפרידים אשר
הי' קורא המה האלופים מנופים ויפס מנהיגי ארץ ומוקדמי הקהילה
קדישא דק"ק לצב צ"ה אלהים עמו ויענה את שלומם ולמלכס בראשם
המאיר לארץ ולדרים , וכבד אלהים ואדם , באורים ראש המדברים , ה"ה
הגאון הגדול כר ישראל דגל אוריאל כבוד מוהי מאיר ילו הי' אתו את

הצרכה

הגדה לשלום מר לי מר לצי יתנוונר ורוחי כמר . חטא ישראל לרע
הוור , צנים אינס ונהוגים עלפו בראש חולות כתוא מכמר
אשר קס איש אל רעהו והרגו צמודי מה אדבר ואונר על המעשי מכוער
וזר אשר הלך מעורב אל הזרזר ואינא לפני מעכת"ה גופא דעודא היכי
היה אחד מוצי צריח קהילתינו הקדים לפני פתח חצירו באישון לילה
באימה קטע והני גס האחד קס כנגדו צחרצ שלופי בתחילה והכה אותו
שלעים ואח"כ קס עליו צען הראוי להרוג צו והרגו רחונא לילנן על אשר
ולא הי' מתערב קום זר צחוכס רק צן וצת של הנשרג והיי רוליס להליל
את אציהס והכה הרולח הכה גס את הצן צעדין לא הלך יפה על מעעכתו
מכה מכה וגס הצת צרחה לפניו כי ראתה כי אזלת ידם ומחנת החשיכה
לא כחערב קום זר צחוכס להצדיל ולהליל את הכרדף ונפמי קול ענות

מצבת קודש

גזרי ט"ל'י מפי צן וצת והצת לעק' צעיר וצאו ערלים לקול השמוע
עם רצ וחללים אנה לידם שיצוקם את הרודף ע"י הערלים והגואלי הדם
להצדיל כי מלאו אותו הרוב לפניו ויכהו על הסל ועדיין עליו להכותו
מכות חכורות אשר לא עמי כזה קום גזלן עתיקא בעולם ארי לעינים
סכך רואות ולאזנים סכך שומעות והנה הרולח צרול צאה נפשו וישמו
אותו במשמר הערלים להצדיל והגואל הדם צמירי מעולי צאופן שלא
ליהן לו מקום כלל לפלעי' ויחר הדצרים על שרשן יגיד למעלתכם מוציל
כתב זה לשכנו חדרשו והנה עתה צחתי צשאלות מה יהי משפט האיש
ומעשהו כי צאונת האיש הרולח מוחזק ומפורקים לנו לאיש רע וצליעל
ודוע מעללים וקלת מומעסיו אגיד לכם רקום צכת צאונת כי זה שנה
סעצר עשה כמעט מעמי' כזה אשר הכה אשתו פלעים בו' וגם רלה
לינד להמיר דתו בו' והנה לפי דעתינו ולפי ראות עינינו אין מקרי
מהאיש הלזה קום תקוצ' ראוי' כלל כי כל אמריו ודבריו היזלחים מפיו
בו' צאונתו הנני נתון לפיככם שלחו אחר החליין ויתיו את ראשי צסיף
כי המשאל ונתן של האיש כל ימיו צרע ואף אולי יאמר אעמי' תקוצה
לדעתינו הוא רשע ערום וד"ל בו' והני אדון לפני אדונינו מאור עינינו
צקרקע צדין זה והאריך טם צפילפול עמוק צק"ס וצנמוקי יוסף ופילפל
וקותר דצרי הגאון ומהר"ם מלוצלין תקוצ' קל"ח אשר נשאל צענין כזה
וצתקוצ' הלז הראה רצ גדלו צתור' וגודל חריפתו אשר הוא סיני ועוקר
הדים צפילפולו העלוס . וסיים צקוף התקוצ' ולכן אחס חכמים ונצוכים
חדעו להדריכני צנתי צאונת והיושר וגם חס ושלום שלא יהי חס ושלום
לרלועי מרדות צישראל אם ילא נקי כי יש כאן הרצה חקקי לצ ולא
נציאים אכחנו לדעת מה יהא צקופו לכן אודענו כדת מה לעשות שלא
יהי ח"ו דומם של ישראל הפקר לעיני העמים כמים והם חכמים כמלאכי
האלהים להודיעני כל דבר על השורש גם לאיש הלזה הרולח יש לו שלוש
צנים אם יש לוור עליו אל יהי ליתומיו והנה קלמי מראשי ומורועי
צ"ו ורתמי ידי וארכובתי דא לדא נקסן מרוב החרדה הגדולי אשר נפלה
עלי אשר לא נהא צדעו לא כדם לצי וכו' ואין דעתי ללולה לכן אם
שגייתי אחי חלין משוגתי רק דנתי דרך משאל ונתן לפני רצתי צקרקע
ומהקוצהם הרמתי אכחנו מחכים ומלפים שיהי לנו לחוק עולם ולא

מצבת כודש

יעצור כ"ד הערוד זלערא דרצ'ס לפי מורי ורצותי הנאהצים הי' יאריך
 ייחכם לטכיס טוציס דצרי הלעיר והזעיר דוד בן לא"ח מוי מוהרר"מ
 קב"ל זל"ל אשכנזי חותם צק"ק מאליקטעריזין לקדר ויד אל "תשלמו צו
 להליל אותו מידם לפ"ק עכ"ל בתשוב' הכמודה הלו' המומללה צרב
 חריפות וצקיות

ועל זה הסיצ בתשוב' ראשוני הגאון הגדול עין הגולה מוי יוסף אצד"ק
 לצו צחץ לעיר חתן הגאון מאור הגולה מהר"ם מלוצלין וזה לטובו
 נשאלתי על מעשה ומכוער שנעשה צק"ק מאליקטעריזין צאחד שהרג את
 חצירו וכמוצואר צכתצ הרצ אצד"ק הכ"ל והרולח נתפס צמאקר איונות
 העולם אס להליל אותו אס לא תשוב' וקור הדין כוי והאריך לפלפל דצצרי
 הכמוקי יוסף וצגמרא וצתשוב' חמוי הגאון מהר"ם מלוצלין כוי וכתצ
 צאמלע התשוב' צפילפול העלוס הגס שכצר פירש חמוי הגאון צמהר"ם
 ותירץ קושיה הכמוקי יוסף צטוצ טעס ודעת צתשוב' והאריך לפלפל עס
 צרב גדלו וחריפתו וקיים צקוף התשוב' וגס הכ"י לא חיירי אלל אס
 להמית אותו צדייני ישראל אלל זה שכצר נתפס צידי איונות צזה כולי
 עלמא מודו שלל להליל אותו ונכל עכן אס כלרף לזה כל הדצרי סכתצ
 חמוי הגאון ז"ל אס יעמוד ישראל להליל אותו מדי עכו"ס יהיה צזה
 חיולל הסס טוצ סיד ישראל לא תהי צו ויצוער וון העולם ע"י העכו"ס
 ועל די זה יגדורו פרלח צני ישראל ויתקדש עס שנים וכל ישראל
 יהיו נקיים הנרא' לענ"ד כתצתי כ"ד הלעיר יוסף בן לא"ח מוהר"ר
 אליקום געץ זללה"ה יוס צ' ואל עדי יתן לכס רחמים צטקה הזאת פה
 ק"ק לצו:

ובתשובה השנית הסיצ הרצ הגאון הגדול מאור הגול' מוי מאיר
 ז"ק אצד"ק לצו צחץ העיר (השני גאונים
 הגדולים ומאורי הגולה הכ"ל כזכרו צספרי מלצת קודש חלק ראשון יעו"ס
 רצ טצחס וגדלס ותפארתם) וזה לטובו : וזה דצר הרולח
 קול ענות שועתי קול נאקת חלל קול דווי אחינו ודמוי זרועותיו אשה
 נשפך כמים מן הרצע אשר זמס ופעל ועשה להרוב נפש צמוזד צאישון
 לילה צמוד וצנועל ואף אח"כ עווד צמודו ואמר סכך דעתו להחוב את
 השונט והכה הוא נתפס צמאקר לעקות צו מוספע כתוב כפי הערכאות

מצבת הודש

סלהם ועתה זה השואל לשאל כדת מה לעשות לצער דם הנקי כי הארץ
לא תקבל את דם הכרלח מיום שקבלה דמי הצל וכעכסה על כך וע"כ
דמו לועק לעשות נקמי ונקם ישיב ללריו וכפר אדמתו עמו והאריך לפלפל
בגמרא דסקהדרין ובתקנות מורו הגאון מאור הגולה מהר"ם מלוצלין (כי
צכל התקו"ב מוזכיר את הגאון מהר"ם מלוצלין צקס מורו מזה נראה
שהגאון מהר"ם ז"ק הי' תלמידו של הגאון מהר"ם מלוצלין) וזוכה וסותר
צפילפול עמוק וצ"י סס ובתקו"ב הלז ראינו רב גדלו צתורה . וכתב
סס צאמלע התקו"ב ונראה לעת כזאת צעו"ה כאמר שהוא ללורך שעה
צכל המוקומות וצכל הקהלות סכתצו המוקרים ג"כ צצצוע סעצר שלחו
לפנינו אנשי ק"ק טאריגראד איך סמוקור אחד עומד נגד כל ישראל
צעמי עליבות סקר גם אנשי ק"ק צאר שלחו עצור המסירה דק"ק
מאראמווי ומוקף על זה צעו"ה נחרצו בכזים בזלמים עד כי חדל לספור
וצלירוף סצקרט הימים כרלח הי"ד ר' משה חסן ר' העניך ע"י יהודי
עגלון סלו חס כן איך לך פרלה גדולי מזה ע"כ הי' הסצרא כותנת
לדון אותם למיתה מוסס מוגדר לעצר ולהצא איך לא מלחמי לצי לחתוך
הדין מאחר שהמוקי יוסף כתב שאין צידימו צזה"ז להמית ולדין מיתה
והי' דעתי להסכים לדון אותו צחיתוך אצרו לחתוך חוטמו ולקטוע
ידיו וזה חומר לו יותר ממיטה כי יהי' כצאש כל ימיו והחוטא מתיר
עלמו למיתה ולא יתיר עלמו לחתוך איצרו ועוז מותו מחיי וזהו
פרסום גדול ולא יסכה אצל מיטה כסכח מן הרשעים וכן אמר דוד אל
הסרגס פן יסכחו עמי הכיעמו צחילך ודרך זה חומרא לחוטא וקל לנו
מלך הדין כי כל הפוסקים מודים לענוש לחתוך איצרים הר"ס ז"ל חתך
חוטם לזוכה להסחיר פכיה ר"ג דן לכיוסח עיכא ודרך זה הי' יתיר טוב
מכמה טעמים . איך מאחר טעורי מהר"ם ע"ה ספריו על המדה
מאוד וכתב סעעסה ועעסה כזה והי' מילר לישראל עיין בתקו"ב סלו
חזרתי לאחורי וגמרתי ואמרת לי לדונו למיתה צלירוף כידון דידן כיתן
ציד הערכאות לזה כל מה שאמרו הפוסקים חס יס כח צידימו חס לאו
לדון היינו צדין צידיס ע"י ישראל אצל מאחר סכיתן ציד גויס צערכאות
הס יעשו צו מוספס וידינו לא חתי צו והכל מודים צזה כי זה גרס הוא
ופטור סהרי הרעצ"ס כתב ג"כ צעלכות רולח הסוכר להרוג את חצירו

מצבת קורש

שמור אעפ"י שהוא הגורס ואמרו רז"ל על אלו לא מעלין ולא מורדין
ואפשר שעל כידון דידן כאמר מורדין מאחר שכתב הרב מהר"ד הכ"ל
האזכ"ק הכ"ל קדעתו לעשות כפירה וה"י כל ימיו חוטא גדול ופושע .
כאמר ליסדי"י ז"י גורא רבה ואף אם יאמר שחלה לעשות תקוצ' ולפי
דעתי על אלו אמרו חז"ל אין כחת רוח להקצ"ה כי ראה עלמנו ציד גויס
דולה לרמות אותנו אבל להפריז ומזון לפדות אותו בטביל שיאמר קרובי
לעשות תקוצ' זה הוא חילול השם שיאמרו אין שפיכות דמים אלל יהודים
נחשב חטא וה"י אם גוי יהרוג ח"ו ליהודי ג"כ לא ידוכו לעשות נקמה
ותמיד אני לוועק בכרוב"י על מנהגי הדור שכל גנב או חוטא שצא למאסר
עוסין השתדלות לפעור ולפדות אותו ע"י שחדים דבר זה צע"ה מרצ'
פטעים וגניבות כל אחד עושה ונה שלצו חפץ ורצו פרי"י הדור כאלו
אנחנו רואים צע"ה רוב גנבי ישראל ע"כ ח"ו שלא לתת פרועה לפוערו
ומות ואם ילא מכלל הדת לכפירה כמו שתמיד הכמרים מפתים אותו
וע"ז רובים לפוערו ומית' ע"ז אני רואה וע"ז אנו חייבים לתת שחדים
שיעשו נקמה ולא יועיל לו הכפיר' כי אם ח"ו שיה"י כזאת כל רשע
יעשה ונה קרובי לילך לכפירה ע"כ ראוי לעשות השתדלות לבעל זה רק
שיגיעו נקמה ואלו וכפר אדעתו עמו ואנחנו נקיים דברי הלע"ר מאיר
צ"ח"א ח"ו מוהר"ר אברהם זכ"ל ז"ק יום א' לקדר גם דמו הגה נדרש לפ"ק
עכ"ל הגאון המאיר לארץ ולדרים מהר"ם ז"ק זללה"ה . העתקתי מקלח
דצריהם היקרים צעבור כי צו יראה המועין גדלם בתור' וטיהר לצבס וגם
כי הציבים עלי דצריהם היקרים עד מאוד אשר זהם !אשתעשע ואהנה
וגם הראשון לרעה רב חוקפ"י יחילו של הגאון הגדול מו' דוד ז"ל אשר
עוד אשר ה"י אזכ"ק מואכסטרזיטץ הרלה דבריו בתקוצתו הגדול' בחריפו'
ובקיאות לשני באוני הדור אדירי התור' ככ"ל וגם צמיון י"ע צספר איתן
האזרחי נזכר בכידון שאלה על גע ומסס נראה כי ה"י אז דין הגדול
אלל הגאון הגדול מו' שעפטייל בעל ווי העמודים צן הגאון הקדוש השל"ה
ז"ל ומחמת כי חביב עלי הגאון הגדול מו' דוד הכ"ל ומחמת כי הוא
מבאוני קהלתינו אעתיק צוקלת שאלה הכ"ל ומסובחם . וזה לשון השא"ל
להגאון בעל איתן האזרחי מ' כמותו מורה ומורה גם הוא יורה
ארי שצחצורה עמ"י קר"י כהורא מחותני האלוף הערומס פאר החכמים
מוהר"ר

מצבת יודש

מו"ה אברהם כ"ץ (הוא הגאון הכהן הגדול בעל ביתן הארמי) אהו ואת
ציהו. עלה צידי מכתבו וכחצו בו מכת"ת ראיתי שחכמי קי לבזבז שלחו
הגע לבחן ואי אפשר להשתדל בע אחר כי צרח בעלה מיד מפה ומפי
השמועה שהלך חוץ מן הכלל וכשכח זכרו ואצד שמו והנה עשינו להליל
את האשה ושלחתי לה הגע אחי וצית דיני דהיינו המורומס מוי דוד
ומהר"ר ליב צ"ר זעליב ומקויני וחכמי עירנו שקדרו הגע והגע נכתב
ונחתם כדת של תורה ואם הייתי עם הרצנים שצעירו היי לי וריכות
גדול עמהם למה זה ועל מה זה שדיקדקו אחר צ"ד גדול כמונו ח"ל
צמקום שהדין עמונו וכי צעזיל שהם מקופקים ואין ספק מוליח מדי
וודאי שהוא צרור לנו כציעתא צכותחא שגם אנחנו יודעים ששם אצא
הוא לה"ק אצל לא ממשצותינו כמשצותהם הנה ראו ראי' אחר ואנחנו
ראינו שתי ראיות היינו צקדר גיעין שלי שיש לי מלא"ח ז"ל (הוא הגאון
הקדוש השל"ה ז"ל) שהיה לו איש מפי איש מונהרש"ל והוא כמלא
ציש"ש שלו וזה הקדר הגע נכתב עפ"י אוחיות והכל צפילפול מחוך
התלמוד כו' והציא שם בחוך התשוב' וזה לשונו והנה להלנו מוי דוד
יש לו קדר הגע מן הגאון מופת דורינו רצינו ונקה איסרלס צכתב וכמלא
שם הג"ה וכתב מה שומלא צתשוב' הנקרא כזר שלום שהציא ג"כ ששמות
האמוראים המוצרכים בגמרא כולם לשון ארמי הן ולא בלה"ק ומציא מן
רצ אדא צר אהבה והוזכר צשם אהבה קופו צהי ושם אדא מוצכיר קופו
צאי אלא צעזיל שאהצ' כתיב צתורי' כתוב צהי אצל אדא הוא לשון ארמי
כו' והאריך שם צפילפול לענין השם אצא וקיים לצקוף ואין עת
להאריך כי צא מוגניזין לציתי והמוציל כתב זה ירע הדרך לנגדו ועמד
עלי ומתתי לכחצו שלא יאוורו צ"א עועין אנחנו חס ושלום ואנחנו פסקנו
הדין אמת וצפרט מנחמת השינוי אציש אין מן הראוי לעגן האשה ואכי
אדרוש אחר זה הגע כי הוא צרח אי אפשר להשתדל אחר ומשום שם אציש
שהיי מעוגנת והוא ילא מן הכלל והיא תהיי מעוגנת כל ימי וכן אחס
הצ"ד מוחיצים להשתדל אחר זה הגע כדי שלא תהעגן צה ישראל צחנס
וצנחילי לא יפה עשו ששלחו הגע הנה חס היי מקופקים היי להם לשאול
דעתנו ולא לעשות אהנו לקטילי קיי צאגמא ותי זה שלום ומנו אהוצ
הערוד צמאוד ש צ ה י הלו הרוויץ נקרא טעפטייל למחרת יזה"כ

מצבת הודש

כאוס דוד צמורהר"ר מרדכי מלבוז וכאוס יאודה לוי צמורהר"ר ישראל
מוקראקא . (התשוב' הלו כתב הגאון מו' סעפטייל עם בית דינו ומעם
כראה כי הגאון מו' דוד הי' אז הדיין הגדול אלטו . וגם אמר לי הרב
המאור הגדול הציר הגביר ללא ומלא ספרא כס"ת מוהר"ר יעקב נפתלי
הירץ בערינשטיין פריע רפה שאזיו של הגאון הקדוש בעל השל"ה
הוא הגאון הגדול מו' אצרהס הי' פה לבזב והגאון הקדוש בעל של"ה
הי' פה לבזב מילדי דקהלתו וכמדומי לי שראיתי צספר יש נוחלין או
צספר זרכת אצרהס על זרכת הנהנין כתב הגאון הקדוש השל"ה אשר
זא לאזיו הגאון הקדוש הנה פה לבזב ואין הקספרים הללו תחת ידי
לעיין זהם וכאזן עלי הרב המה"ג הכ"ל כי בקי מאור ציחסי גדולי ישראל
ובקי צספריהם ומאור ע"כ) :

ובן צסו"ת מוהר"ס מלבוזין סימן כ"ח מציא ג' שאלות מהגאון הגדול
מו' דוד הכ"ל וזה לשונו צסימן כ"ח העס יעיצי לך הכתיבו
עם החתימו' אחוצי האלף מוהר"ר דוד יל"ץ וכל אשר לו שלום . מפני אפס
הפנאי ועירדה היום הטוב היום הנורא לא אוכל להאריך רק אשיצ
צקלרי על דברי שאלתך אשר שאלתני על זבל שנחתך צסקין של צקר וכתו
אותו לתצטיל של חלצ רש צתצטיל סי' נגד כל הצלל אך שהצלל לא
ננחה לגמרי כדרבו נמלא שהצלל זלוע מצקר וחלצ וחתיכה דאיסורא
וקשה לפרוש עכ"ל . וכתב לו צתשוב' צפילפול ומסיק דע אחוצי שאין
לריך סי' נגד כל הצלל רק כנגד מוקוס הסכין שכנעה צצלל שהרי הצלל
לא נעשה כזילי וחתיכי דאיסורא דהא קודם שכתבה לתוך החלצ הי'
כולו היתר כו' והאריך עס צפילפול וכתב ונחמת אפס הפנאי אין עת
להאריך כו' וגם צסימן כ"ט מציא ג"כ הגאון הכ"ל וכתב זה לשונו ומה
ששאלת צדין תרכנולת שהודחה ונולחה כשיעור צנולתה הצל הדחה
אחרוני לא הודחה ואח"כ מלגו אותה ע"י עירוי רותחין מכלי ראשון
לכלי קמי ולא הי' כ"כ הרבה מים כמו התרכנולת אם כאמר שעירוי זה
אינו אוקר כי אם קליפה מפני שהנולת וגיטות עליה וקרי אף אם אין
צמים ששים או יש לדמותו לחתיכת צקר שלל הודחה צאחרוני סלריך
ששים נגד דס ומלא שעליו אף אם לא שמה ללא צקדרי שהיד קולדת

מצבת חודש

צו ע"כ תמליח שאלתך חף שאין זה נמשך לטובך וכתב שם דע אהובי
 דהבא אין האי קור נקום עירוי לצד חלל חף צבלי שני שייך אי קור ומציח
 שם דברי המרדכי בחולין ומאריך צפילפול ומסיק לצקוף ח"כ צנידון
 דידן ומסתמא היו המים שצבלי שני רותחין שהיר קולדת בהן לאחר ששפלו
 הכולות והתרכגולת ולכך לפי מה דפסקין צ"ח הארוך שמואריך שיהי
 צקדירי כ"כ הרבה כמו החתיכה שלא הודחה ואז דווקא אמרינן שהוא נגד
 דם ומלח שעליה ואם לאו הוא אקור וא"כ צ"ל כל התרכגולת אקורה
 עכ"ל . וכן ציינן ר"ל יש ג"כ תקוצי להגאון הגדול מוי דוד הכ"ל
 וכתב שם זה לטובו ומה ששאלת אם המנהג לומר ותערב צמוקף צמוקם
 שאין שם כהן נראה לי דהמנהג שלא לאמרו אעפ"י שאין קפידה כ"כ אם
 אמרו וקם לאחר ג' תקוצות הכ"ל חותם עלמו הגאון זת"ר"ס מלוצלין כ"ד
 אהובך כאמן דו"ש ואיר הערוד וכו' עכ"ל העתקתי כל המקומות אשר
 מוצא הגאון הגדול מוי דוד הכ"ל כדי להראותך כמה תקפו וחילו וכוחו
 צאורייתא כ"י היה סיני ועוקר הרים וגאון מופלפל צעומקו של הלכה ומסיק
 שנועתתא אליצא דהילכתא . (ע"כ הערי) : הכ"ל

הערה לליון כ"ח

בציון מלצת הגאון הגדול מוי יהודה ליב ריש מתיבתא דפה . הגאון
 הזה מוצא צטו"ת איתן האזרחי סיעון י"ט צתקוצת הגאון הקדוש
 מוי שעפטייל צן הגאון הקדוש צעל השל"ה אצד"ק פוזכא ז"ל צנידון הגט
 לענין כימי אבא אשר הטיצ להגאון הכהן הגדול צעל איתן האזרחי מה
 שפילפל עם חכמי הדור מפ"ה לצוצ (הוצא לעיל צהערות הגאון הגדול
 מוי דוד ז"ל) . וגם הגאון הגדול מוי יהודה ליב הכ"ל גזותם את עלמו
 צתקוצי הכ"ל עם הגאון מאור הגולה מוי שעפטייל הכ"ל והגאון הגדול
 מוי דוד הכ"ל וחותם עלמו צזה"ל וכאום יהודה ליב צא"ח מוי ישראל
 מקראקא ז"ל עכ"ל :

(הערי לליון כ"צ)

בציון קודם של הגאון הגדול מוי אהרן צנוהר"ר פנחס ריש מתיבתא
 ודיין הגדול דפה לצוצ . הגאון הכ"ל מוצא צטו"ת איתן
 האזרחי

מצבת כורש

האזרחי סיוון כ"ג לעכין עבוי' בת ר' זעליג שמוס מופה אשר נהרג
צעלה ר' ליב נכפר קראטנילה צד' פסק אשר נהרג ע"י הערלים
והקזחקין צענת ת"ח אשר הסר הדוכס ועולטטין נתפטר עם הקזחקין
ליחן לו היהודים העצוים וזרחו כולם לחלך הארון (עשונעטווסקי) וסם
כלצו היהודים פורות פורות והסר הכ"ל כחן מעות צעד יהודי ויהודי
והקזחקין נתפסחו צערתי ומיר כשהלכו ונחלך הכ"ל שלחו תיכף האכרים
מהכפר הכ"ל והרגו ציהודים הכ"ל עד שלא נשאר מהם עד אחד ואזיה
מהם כמלכו והעידו על הריגת ר' ליב וקראטנילה הכ"ל וסם היי השואל
הגאון הגדול מו' אהרן צוהר"ר פנחס הכ"ל ועל השאל' הכ"ל השצי
הגאון הגדול מאור הגבול' מו' יוסף אצד"ק לצוצ צחוץ לחומו' חתן הגאון
רשכצה"ג מוהר"ס מלוצלין והראה צתשוב' הכ"ל גודל חריפתו וצקיאתו
צחדרי החור' עד להפליא וצונה וסוחר סיני ועוקר הרים וכתצ סם לצסוק
ועל הפירוש שפרטנו צדצרי אציי סם צהאשה שלום (יצמות קט"ו)
הוא פירוש אנוייתי דכ"ע מודים צזה כו' וחמוי הגאון הגדול מוהר"ס ז"ל
צתשובותיו סיוון קל"צ פוסק להחיר אף אם לא הזכיר רק שמו לצד ועל
פי העדות האחרון הר"ר יהודי' שהעיד אין לפקפק כלל צהיחר אשה זו
דהזכיר שמו וסם אציו וסם עירו וסוחר צעל האש' זו
אף שלא חוור קצרתיו אף שהוא צשעת מלחמו' כבר כתצו שמוחנת
זה אין לפקפק להחיר אשה זו לפיכך פשוט הוא צעניי שהאש' זו מלכה
בת הנעלה מו' זעליג שמוס הוא מותרת להתקצח לכל גבר די תלצין
וסלום על דייני ישראל כ"ד יום ו' לקדר ולהורות כחן כלצו ת"ט לפ"ק
כאום הלעיר יוסף צן לא"א מו' מו' אליקום הנקרא בעטן זללה"ה חוכה
לע"ע צק"ק לצוצ חוץ לחוונה עכ"ל והתשיצ השני אשר השיצ להגאון
מו' אהרן הכ"ל הוא הגאון הגדול מאור הגבול' מו' מאיר ז"ק ז"ל אצד"ק
לצוצ צחוץ העיר והחמוי' אשר האריך ג"כ צפילפול עווק וסיים לצסוק
וגם כרא' לי צק"ד שקבי מאחר שזכר צעדות וקראטנילע וידוע שלא
ילא וקראטנילע רק ר' ליב הכ"ל קבי אף שלא הזכירו סם אציו וצלידוק
שאר עדות שאמרו שאותו ר' ליב היי חתן ר' זעליג שמוס הכ"ל ע"כ כרא'
לקווד על עדות זה שהאש' מו' מלכה בת ר' זעליג שמוס שריח לעלמא
ומותרת להקשא אף מו' חוור אחי קיש להאש' הכ"ל להחתינ שלא תנשא

מצבת הודש

עד אחר חלי טפה עד ר"ה ת"י לפ"ק שיהי' אז נשתקע שמו חס ה"י
 בחיים ונמלט מחוק הגזירי צודאי בזמן כזה ה"י נחפרסם חיו חיפוח הוא
 חס ה"י צעולם או צנדיני' אחרת ע"י עוצרים וקצים יתגלי' . כ"ד הלעיר
 נחירי בן לא"ח מוי' אצרהם ז"ל (הוא הגאון הגדול מוי' נחירי ז"ק אצד"ק
 לצו צחוק העיר כמו שחרא' לקמן בתקוצת הגאון נחירי הגולי' צעל
 איתן האזרחי) והעקיצה השלישי' ה"י הגאון נחירי הגולי' צעל איתן האזרחי
 ז"ל וזה לשונו כדעתו ללי' שאלו וצקשו לחיות דעתי הקלוטה צטריותא
 דהאי איתחא מרת מלכה צה ר' זעליג שמש דחץ לעיר והכי לעמיד
 הקלרה לא יס' פיקפוק וכדנדו לאיקורא לדעת כל הפוסקים והאריך סס
 צפילפור עמוק ומקיים לצקוף התשוב' כ"ס צמיד שאמרו צפירוש שראו
 וידעו שהוא מרת לכן אין ספק שהשט' מלכה צה ר' זעליג שמש מותרת
 להנשא ומותרת לכל אדם ומה שכתב הרב הגאון ר"ס מתיבתא ואצ"ד
 דחוק העיר שטרא' לו שהשט' הזאת מותרת להנשא עד אחר חלי טפה
 כוי' פן יתגלה ע"י עוצרים וקצים חס הוא חי הן אונת' איתפלג על פה
 קדוש וכי קלצה הוא מותן צאלו הדברים שאין להם שיפור ולא מלאכו
 שום פוסק להגביל זמן להסירא או לאיקורא וצודאי שהשט' הזאת מותרת
 להנשא מיד כדן שאר נשים המותרות לכל אדם ושלוס על ישראל פי
 הנודר הלעיר אצרהם בן א"ח הסקיד כמוהר"ר ישראל יחיאל ב"ן זלכה"ה
 ראשפורט ז"ס ג' כ"א ניסן פרשת והוא עד או ראה או ידע חס לא יגיד
 ונשא עונו (ע"ס כ"א ניסן כי צכ"א ניסן אינו מודען פרשת ויקרא חף
 צטכת עיצור ועס יס' הרבה ע"ס צדפוס או צכ"י ולדוגמא הראתי לידירי
 הגאון מוהר"ר יעקב יוטעש כ"י כי סס בתשוב' הכ"ל חותם הגאון
 הגדול נחירי הגולי' מוי' אצרהם אשכנזי ז"ל על הגביות עדות מעגובה
 הכ"ל מ' מלכה צה ר' זעליג שמש צטכת ח"ח והוא עעוה דמוכה כי הגאון
 הגדול מוי' אצרהם אשכנזי ז"ל שהוא זקנו של הגאון הגדול צעל כנסת
 יחזקאל כפטר צטכת שלי' כאשר כזכר צספרי מלכה קודם חלק ראשון
 והלך עמי בצבורו לראות צליון קודם של הגאון הגדול מוהר"א אשכנזי
 וראה כדברי' וגם סס נכתב ומתקוצות הגאון מוי' דוד אשר הצאתי
 לעיל לענין הקורב נפס נכתב דוד צלא"ח מוהר"ר אשכנזי והוא ע"ס כי
 צליון קודם שלו בחוב מוי' דוד בן מוי' מרדכי אשכנזי וכן חותם עלמו

מצבת קודש

צביון הגב עם הגאון מאור הגבול מו' שעפטייל צעל ווי העמודים
 צבי של הגאון הקדוש הקל"ה הזאתי לעיל צהערי של הגאון הגדול
 מו' דוד חתם א"ע דוד בן מו' מרדכי אשכנזי ושרצה טעות הדפוס
 י"ט ט"ס כי צמקום הכ"ל צביון עבוכי הכ"ל כתוב וזאת התשובה אשר
 השיב הרב הזקן הגאון מו' מאיר זצ"ל כמוהר"ר יוסף אצ"ד לזבז והוא
 טעות דמוכח כאשר תרא' לעיל כי הגאון מו' מאיר ז"ק שמו של אצ"ד
 מו' אצ"ד כאשר חתם עלמו צתשוב' הלז וכן לעיל צתשוב' לענין ההורג
 וכפס צתשוב' להגאון הגדול מו' דוד חתם עלמו בן לא"ח מו' אצ"ד
 וכן כמה פעמים חתם עלמו כך וכן צספרי הנחמד מלצת קודש חלק
 ראשון כזכר ג"כ ט"ס אצ"ד מו' אצ"ד צליון קודש שלו וצבו הגאון
 הגדול מו' אצ"ד ז"ק שה"י אצ"ד קצ"ר וכתקבל לר"ט מתיצתא דפה
 צעוד ה"י אצ"ד הגאון מאור הגבול מהר"ם ז"ק צחיים חיותו ונפטר על
 פני אצ"ד הגאון ז"ל צטמתת תורי צטנת ת"ח וע"ט ה"י נקרא על ט"ס
 זקינו מו' אצ"ד ז"ק הכ"ל וא"כ תרא' שה"י שמו של אצ"ד אצ"ד וט"ס
 כתוב צמוהר"ר יוסף אצ"ד וטעות הוא כי לריך להיות כך וזאת התשובה
 אשר השיב הגאון הרב הזקן מו' מאיר ז"ק אצ"ד (הוא הגאון הגדול הכ"ל
 החתם א"ע מאיר בן מו' אצ"ד) והגאון מו' יוסף אצ"ד (הוא הגאון
 הגדול מו' יוסף אצ"ד דחון לעיר וחומה) חתן הגאון מאור הגבול מהר"ם
 מלוצלין כי צמנן עבוכי מלכה צת ר' זעליב שמש י"ט תשובות הגאונים
 הכ"ל כאשר הזאתי לעיל וגם כאן לריך להגיה כ"ח אדיר וט"ס כודמן
 הפרטה הכ"ל אז ה"י ניסן כי צר"ח ניסן כודמן הפרטה הכ"ל עד כאן הערותי
 בדרך לעיני המעיין והמזין יצין :

הערי לליון כ"ג

בציון קודש של הגאון הגדול מו' משה ר"ט מתיצתא דפה הוצא
 צתשובת איתן האזרחי קיומן ג' וה"י ג"סו של הגאון מאור הגבול
 מו' אצ"ד טרענליל ראפיפורט צעל איתן האזרחי זה לקוטו והא"ט משה
 עכו' , יאר ה' פניו . צדוק לן תר ביסא על פי מיוודעיו ואחוזת ארעו
 דען חצרי"ח לדעתו צרכת טוסת הגומל כפי דכהיגי צק"ק קראקא צפרט
 ולהפקת רלון מעכט"ה שדרתי פה לזבז להעתיק מאכטי צהכ"כ הגדולי
 הישיבה

מצבת הודש

היסודי וכן וזכה"כ החדש' כאשר עיני מעכ"ת תחזנה מה שנוהגין
 לצדך מוחך נוסח הכתוב צעק של כסף לפי עין הקורא צתור' עם כי
 לאו מר צר רצ אפי חתום עליי כי על כל כי האי לא דייקי זהו אכטי
 המחדדים צעם עסי כסף איך תהי' צכוון צרכת הגומל צמוקדם או
 צמאחר צתור' או צהקנות איזה מילה וגם אין מורה או צ"ד מלוין
 על ככה ועל כיוצא בו להפריש או להזהיר על כל יחיד על כל גמוליו
 וכאשר שצתי וראיתי כי קציצותיכם נשערה מאוד לקלע אל השערה
 לשם שמים כוותיקים לא אפטור ומעכ"ת אלה מוחך דצר הלכ' זה הלל
 מלער הוא והאי נפשינו וזה ילא ראשוני ומשאלות כ"ת כרא' ספיקות
 שלכם אם תקצלו ותקיימו נוסח הקדמונים צק"ק לייפניק שהוא הגומל
 חקדים טוטים לחייצים וכחז אדוני שהוא נוסח צגמורא ונוסח אשר
 העלה ואשר הביא מהר"ם יפה יל"ו או אם תלייתו לנאפי קרלה לחדש צטונו
 המורה שלכם לצדך הגומל לחייצים טוטים עפ"י נוסח הרמז"ם והרי"ף
 והרי"ף והרא"ש והאזדרהס ושאר הספרדיים וההפרש הוא צמילת חייצים
 אם להקדים או לאחר כאמור צנתי דעי למרחוק מוחך הקצרתו כאלו
 גם הגאון הקארו צחילוק כזה וצכריע לדעת דצרבחא תכ"ל שלא כנוסח
 הספרים שלנו צגמורא ואומר שעיקר הגירסא להקדים לחייצים והאריך
 שם צפילפול עלום צדצרי הצית יוסף וצדצרי מהר"ם יפה וכחז שם
 לאחר צפילפל שם וזה לשונו צאופן שומעכ"ת והלמדים למכ"ת ומפידים
 צקדימה ואיחור הי' כרא' צעיני להקדים ולקמוך מילת חקדים להגומל
 כגירסת צעל אגודה ואחריו כרוך האלוק ומהר"ם יפה יל"ו (הוא רצינו
 הגדול צעל הלצוס) וראוים לקמוך עליהם כנוכהג אשכנו שנתפסט גם
 צקהילתנו העיר הגדולי לאלהים ועל כזה כאמר אם הלכ' רופפת צידך
 הלך אחר המכהג פוק חזי מה עמא דצר ולא כיקוס חן לשכות מה
 שנוכהג אצותינו צידינו וכן שומעתי ציני חורפי קוראים ומצרכים צקבנון
 זה ציני הזיקים וגאוני וינלחיה מור"י זללה"ה וגם כפי כחצתי שכפי
 הכראה אין הפרש צקדימה וצאיחור כזה מ"נ רחש לצי דצר טונו למכהגיני
 צעיון רק וזה כי כשכאמר הגומל לחייצים טוטים כוי כראה כאלו ח"ו
 צהתחלת דצר מהצרכה לך מדה הדין כי יש גמול לרעה כמ"ש אוי לרשע
 דע כי גמול ידיו יעשה לו וכן חשיצ גמולם להם ולכן נקדים להזכיר

מצבת הודש

מדה טובה המרובה ולקמוך הגמול להטובה יחדיו בלתי הפסק ובתורה
תקומות עלינו שהקפידו חז"ל שלא יהא לך חירוף בהרחקה או סביבות
איה מלחם בחפילה ובקריאת שמוע חפילו כשיש חסו' בלדו כהיה
תמים עם ה' בהתחלה ובסוף זרכותינו חפילו באותיות ואולי לזה כיוונו
רבותינו האשכנזים הקדמונים ובראשם הצעל אגודה ואחריו כמסך הר"ם
יפה יל"ו אשר אולי ראה גם צפוסקים אחרים הגירסא ממש מה שלא
ראינו ומנהג אבותינו בק"ק קראקא צידכס וכן צוודאי בק"ק פוזנא ע"פ
אלוף עירס (הוא הגאון מהר"ם יפה צעל הלבוש שה"א אצד"ק פוזנא)
ואין לטבות עעמס לשצח אף אמוכס לא צאתי אף כחלמיד וכרעי רק
הא לכס ההעתקות ומונה שה"י נראה לפענ"ד לחזק ולסערד מנהג אשכנזי
המיוקדים על אדני פז כמו שהס לפנינו גם כי כבר כתצתי שצעלס
הענין הדצרים אחרים צענין הקדיונות והגאון קארו לא צא רק להוסיף
על הצרכה הקלרה שצספרים שלנו צגמורא ואלו ואלו דצרי אלהים
חיים אך הנה עתה צאתי לעשות סניכות למנהג אשכנזי של קהילתנו
אשר אולי צכווכי הסכינו קדמונינו להיות כל הקודס זוכה להזכיר יחד
הגמילות והטובות ולצרך הגומל חקדים טובות לחייצים שגומלני כל טוב
עכ"ל וכחצ צסוף ספר נחמד מדרשן ירושלמי זה לשונו ואני ערס אכלה
לדצר לא אוכל ונלע מלבלות למעכת"ה מרגליות אחת טובה כפול' ששמעתי
צמאמר אותו פרק ואחרו מקום צהרואה מפי ירושלמי אשכנזי דרשן נקרא
מוהר"ר אורי פיציץ ז"ל שדרש צרצים זה ארצעה וארצעים טנה פה
ק"ק קראקא כשהייתי צחור וכדומה שאמר הדצר צסס אומרנו מוי משה
אלקקר או מוי משה קורדאויר"י ז"ל שהקסה כמה קושית צהרגשת צחאי
דארצעה לריכים להודות ורצס נסכח מומני וכמדומה אללי שהגדולי הי'
אללי צמה שחפס לשון לחייצים שפירושו רשיעא כתרבומו הוי ל"י לתימר
עוצר עציר' או חועאים וכיול"א צזה כי מה לתרגום צצרכת לשון הקודש
או מאן דכר טני" דחייצים או רשעים הכא מלצד שצעלס החלוקה
נרא' צעל המאמר קותר הפקוקים צראשון צאחד נקיעו צה מוצרות סחס
וצפסוק כתיב דווקא חעו צמודצר ציעיוון כו' וגס את השליטי מיי שחלה
ונתפרא סחס וצפסוק כתיב ויגיעו עד טערי מות גס את הרציעי מיי
שה"י חצוש צצית האקורים סחס וצפסוק כתיב יושצי חושך וללמות

מצבת יודש

דווקא: ואולי על קלוות כאלו הנקוצים הנה יודו חקדי ה' ולא זולתם
גם לשון מואי וצרך יש קלת להרגיש שהוי ליי לנימר מיד נוסח הצרכי
כמות שהוא ותיך האלוף הכ"ל כולם צתירוף אחד וזה כי נקיע לשון
ארבעה לריכס להודות ולא אור חייצים להודות ע"ד ועסית הטוב
והישר או לומען חלך צדרך טוצים כי מלך הפסוק אין חיוב רק למי שהם
צסכני צקלה האחרון כאמור אך לצלתי היות ככפוי עונה על חקדי ה'
יחצרך שמו ועל האומתי לריכס להודות אף כו' ומסיק מואי וצרך
למאי שכראה כחמור גמל שאם אינו חייב מואי וצרך צרכה לצעלי ולריכא
מה זו עושה ומשני מי שצצרך הגומל חקדים טוצים לחייצים כלומר אני
וצרך להי' שגומל עוצות וחקדים לחייצים מלך הפסוק לצרך ולהודות
שבמלני כל טוצ גם עמדי גם אם איכני וחייצים צפסוק מומס כאלו
חומר קחוט קל הזכרת חקד ה' צצרכי לחייצים צדין חומסוך עלי ג"כ
שבמלני כל טוצ ע"כ מה שעלתה וולודתי עולדת זכרוני מיימי הנעורים
וגם אני שומעתי כהיום שכוולא קלת הערה לפירוט מואמר הכ"ל צחיצור
האלקך ואין תחת ידי לעיין צו וצעת ההוא שהזכרתי לא כולל עדיין
צדפוק וצאונת פירוש הלשון צמלת חייצים צחוספת לשון שבמלני כל
טוצ כראי לי כפתור ופרח ומחוכו כראי ג"כ שמוהר"ר אורי הכ"ל ה'י
כוסחא קלו כפי מה ששומע מרצותיו כנוסח שלנו ושפתי לדיקים דוצצות
צקצר ומנוחתם כצוד אונרתי אגלה אזני ונכ"ת יהי לו לרלון עכ"ל ואח"כ
כתצ וזה לשונו אלה הדצרים אשר כתצ לי מוי הגאון מהרי"פ (הוא
רצינו הגאון מו' יהוסיע פאליק צעל הקמ"ע) ג"כ צכידון צרכה הגומל
וגם יש קס הקוצי מואת הגאון צעל איתן האזרחי תלמידו קל רצינו
הגדול הקמ"ע מה שפילפל קס צדצרי הקדושים ע"כ העתקתי צקילור
מדצריהם הקדושים כי כנה וילי ועליותא איכא לומסונע מיימי ואקוה כי
יתענג הנועיין החכם ישומע ויוסיף לקח והמוצין צין:

הערי לליין כ"ד

בציון קודש של הגאון האדיר עין הגולי מו' ילחק אייזיק ריש מתיבתא
ואצ"ד. הגאון הזה מוצא צכו"ת גבורות חכמים יש השוזה מואת
הגאון מאור הגילה מו' מאיר אשכנזי כ"ץ אזי רצינו הגדול הגאון צעל

מצבת קודש

הש"ך וזה לשונו באפיקי שנתחא זרכתחא לאתחדתחא למגלה עמוקות
 פילפולא חריפתחא ריש ותיבתחא דמתחא ומדינתחא בר ישראל ע"ה פ"ה
 ובאון כ"ט מוהר"ר אייזיק יח"ן זכרון הכרזה של תענית צה"צ אשר
 יבוא צינים שאין אומרים זהם תחנון אשר יגיע צינס י"ד אייר אשר
 הוא פסק סני יע"ש (ודכירכא זה איזה פנים אשר אירע ג"כ ככ"ל והוקד)
 אדמו"ר באון עוזינו רשכבה"ג מרן **יוסף שאור** הלוי כ"ז כ"י שלח
 להתענות בלוחו יום ולוחו היום הי" יום אחרון ותענית צה"צ וכן
 נהגו פה בצית העשירי יהי קודש פה לצבז על פי הוראת הגאון הכ"ל
 ובאמת עם ובוחר בתשובת הגאון ונהר"ם אשכנזי שנדחה ותחילת הכרזה
 צה"צ כדי שיבואו אל ימים שאין אומרים זהם תחנון כו' יע"ש ע"פ):

הערה לליון כ"ה

בציון קודש של הגאון הגדול מו' שמשון ז"ל הגאון הזה הוצא
 בתשובת איתן האזרחי סימן ד' וזה לשונו: הנה שונעתי ורחיתי
 ספק אחד שתיקן ושאיון ותיקן הגאון ונחתמי מו' שמשון ז"ל על
 עסק הריב שכל צוונטיצה שהמזכרים האריכו זמנו של הספר זירורין
 עד צ' פרעוור ובו צינס כתבו הפסק ומעכשיו בל אחד מצעלי דינים
 לערער על הפסק ואומר שהוא כחרס הנשבר ואין צו ממש בהיות שלא
 הי' להם כח לפקוק רק עד יום צ' פרעוור ועד ולא עד בכלל והלכו
 שכנגדו הולך בקיומו של הפסק ואומר כי עד ועד בכלל וע"ז רבו
 הדעות הללו פוקלין והללו מוכשירין ללו ואלו מציאים ראי' לחזק דעתם
 ונעשה חור' כשתי תורת ח"ו - ובהיות כי אלו ואלו דברי אלהים חיים
 וכל הנחלים הולכים אל הים ים התלמוד ומשם יפחדו והי' להרבה ראשים
 ועקורם אחד לכן חל עלינו חובת ציור כל חלקי הקיפת אומרים הללו
 והיו לאחדים והי' סני העמודים אשר הם זקוד ושורש לכל הדיעות
 הפוקלים והמכשירים שתיקנו זכדריס פרק קונס י"ן וכו' ושארין עם
 הגאון ונהר"ש ז"ל בציור הקוביא בפילפול עלום ועמוק אשר
 בו הראה חריפתו וזקיחתו ורצו כוחו וחילו לאורייתא כי הוא סיני ועוקר
 הרים וקיים הגאון ונהר"ש ז"ל צסוף התשוב' מן התורה ומן הכציאים
 מן הכתובים בכל תקום שנאמר עד לא איתפריש אלא בפי ענינו אכפא

מצבת חודש

הכוונה הנמשכת מהסיפור הוא ארדוף איזי ואסיגס ולא אסוב עד
כלוחס הרי עד ועד בכלל עד יעזור עומך ה' הרי עד ועד בכלל ולא
תותירו מומנו עד זוקר הרי עד ולא עד בכלל וצנידון דידן אס ה"י צטער
צירורין כו"י ה"ה הכי נמי כיון שהמזכורין רולים צקיום הצטער צירורין
לכן האריכו אותו כדי לעשות משפט ולדקה וחותמן מועיד עליהם שעד
ועד בכלל דאטו צטופטוני או צרשיעי עסקינן עכ"ל הגאון נוי סמוסון
צ"ך וע"י הסיב הגאון האדיר צעל איתן האזרחי צפילפול עלום לסחור
דצרי הגאון מוהר"ש צ"ך הכ"ל והאריך צקוביא דנדריס לצאר כל סחוס
וקיים לצקוף אצל צנידון דידן אמרינן דהלד סכנדרו לא רלה לקיים
הפטר אלא עד זמן המוגבל ולא עד בכלל כן נראה לי לפסק הלכ'
לפסוק הלכ' למעש' . הלעיר אצרהס הכהן (הוא הגאון האדיר צעל
איתן האזרחי) :

הערה לציון כ"ו
בציון קודש של הגאון הגדול נוי ישראל איקר צהגאון הגדול מוהר"ר
שמוחה צונס ונקראקא . הגאון הגדול נוי ישראל איקר כזכר
צו"ה באוכי צחראי סימן ל"ע צקושיא סהקס' הגאון נוי יהושע (הוא
הגאון צעל וגיבי שלמה צעירוצין צצור ונלא פירות וצסתי גזוטראות
אקר כתב למורו הוא רצינו הגדול הגאון הצ"ח ז"ל וכתב אליו לצדמורר
הגאון הגדול נוי יואל סירקס (הוא רצינו הגדול צעל הצ"ח) אקר
ייסב הגאון הצ"ח ג"כ קוסיית הגאון הגדול נוי יהושע (הוא הגאון צעל
וג"ס) והגאון נוי ישראל איקר הכ"ל תלמידו של הגאון הצ"ח ייסב
אותו הקושיא הכ"ל צדך אחר והאריך לפלפל קס צפילפול ענוק
וצונס וסותר וחותם עלמו תלמידו ישראל איקר צהגאון נוי שמוחה צונס
ונקראקא וחס פה אפטיא (אצי הגאון הגדול נוי שמוחה צונס כזכר צספרי
ונלצת קודש חלק ראשון סימן ק"א סה"י ר"ש נתיצתח דפה ורליתי
להחכם השלם צעל קרי' נאמנה צספרו (לד ל"צ) כתב וזה לשונו הרב
ר' שמוחה הנקרא צונס מווינא שילא לגור צקראקא והי' אחד מגדולי
ככצדיה ונלחתי חתום על כתב הרצנות שנסלה ונק"ק קראקא אל הגאון
נוי משה צעל הפארת למשה משכת ת"ס וחותם א"ע זל"א"א החסיד

נוהרר

מצבת קודש

נזר חזרהם זללה"ה וצו"ת לוח לך כמלא תקוה וזן הנחצר לכבוד
האלוף התורני המופלא וכו' פ"ה ע"ה כוזהר"ר שמונה זונס ואולי הוא
זה עכ"ל : וזאמת שמוע וטעה זזה כי לא ידע כי ננוחת הגאון הכ"ל
הוא פה כי ה"י ריש נתיבתא דפז ולמען הראות כי הלך אחי אשתיק
כוסח מלכתו סס בצפרי מלכת קודש חלק ראשון סימן ק"א וז"ל : נוסחת
מלכת הגאון הגדול החסיד הקדוש נזר שמונה זונס וקראקא ריש נתיבתא
דפז (צומלנה) נפלה עטרת ישראל לדיק יסוד עולם שלטת
היחסין הרב הגאון הדיין המלויין וריש נתיבתא חסיד וקדוש ומופלג מאוד
בחסידות ובקדושה נזר שמונה זונס צוזהר"ר אליעזר מק"ק קראקא (מכאן
ברא' שסס אצ"ו ה"י אליעזר והחכם הכ"ל ראה בחתימתו סס אצ"ו
חזרהם ואולי ה"י לאצ"ו שני שמוות וצומלנתו לא נזכר רק סס אליעזר
לצד) ה"י יוסף צתענית ופיוני' לא פסיק וגיבסא יגע צתור' ימים ולילות
והעמיד תלמידים הרבה והעניק גאור צפילפול וצקצרא ישרה : צהויות
דאצ"י ורצא וצפוסקים והלך צרך ה"י ועבד ה"י צכל לצו כל הימים
הנלצ"ה עכ"ל ראיו כי הגאון נזר שמונה זונס וקראקא ננוחתו כבוד
פה וזה לא ידע החכם השלם הכ"ל ובהיותי זזה ראיתי להעיר מה
שראיתי צוקוס אחר צקפרו הכמוד קר"י כאמנה שטעה זזה שכתב סס
(לד כ"ע) על הגאון מאור הגב' מהר"ם מלוצלין ז"ל הגאון הגדול נזר
מאיר אצ"ק לוצלין חתמו של הגאון נזר ילחק הכהן חתן הגאון מהר"ל
מפראג חיצר קפר מאיר עיני חכמים צחירושי הלכות הנודע צסס מהר"ם
מלוצלין וצו"ת מהר"ם ועוד כמה חיצורים הנזכרים צהקדמת צנו לקפר
מאיר עיני חכמים ולא כדפקו עכ"ל וטעה טעות גדול צמחלת כבוד
כי חכם גדול הוא כי חתמו של הגאון מהר"ם מלוצלין אשר חותם
עלמו חתן המלך הגאון נזר ילחק כ"ץ הוא הגאון הגדול נזר ילחק כ"ץ
אצ"ק קראקא כאשר הגאון מהר"ם מלוצלין נציא צתקוצתו סימן כי
ז"ל צהיות צצכצה ציווא דקוקא טעצר ילא הכרוז קול הקורא צתל
צתקמות חכמי דורינו שלא יתעקרו שום נשא ומתן צתסס י"ס
בו וכצה עלה ב"כ צדעת הקדמונים הלל המה רצבן קשישאי שהיו
מכסיגי קהלה זו (היינו ק"ק קראקא שהי"ת ב"כ ק"ק רומניא צתת יד צית
די"ס למחות צידה נשא ומתן זזה כגון הגאון נזר נוסה איסרלס (הוא

מצבת קודש

רצונו הגאון הרמ"א) ונ"ו חמ"י הגאון מו"י ילחק כהן והגאון מו"י יוסף
 כ"ץ והגאון מו"י שלמה ז"ל כו"י מזה נראה כי הגאון מו"י ילחק הכ"ל הי"י
 אצד"ק קראקא וכן ראינו ליון קודש סג"ב בק"י קראקא וצר מן דין הוא
 נעשה כי הגאון מהר"ם מלוצקין הי"י זככת סע"ג וזככת סע"ז הי"י
 אצד"ק לצד וכתב תקוצ' אל הגאון מאור הגולה מהר"ל מפראג ואל
 נזכר זה אם הי"י חותמו כי זה לקונו בסימון כ"א מו"י יונלל בצורותיו מו"י
 ישיח נפלאותיו , מו"י יספר סג"ב ועלותיו ע"כ דוממו הוא תהילתו
 והסתר בחקר כבודו הדרתו והקלור זככחים תפארתו , הלל הוא רוח
 אפינו מחמד עינינו מופת דורינו פאר גליותינו , הגאון הגדול זישראל
 סמו פ"ה כ"י ע"ה ר"מ ור"ג מו"י יהודה ליוא יל"ו אצד"ק הישראל
 זכהלל קדישא עיר ואם זישראל ק"ק פראג הסם יפרוס עלינו סוכת
 שלונו ויהי שלום בחילו ושלום בצרותיו ולכל השואלים עיניו מקור
 מים חיים ולכל המסופפים צלל ועלתו שלום עתה ציריד גראמניץ
 טעבר הסק"ג לפ"ק הגיע לירי חזילי זכרותו דלתתו העבוכי כו"י וחתמו
 הגאון הגדול מו"י ילחק כ"ץ אצד"ק פוזנא האריך ימים עד זככת סכ"ח
 טטאל מונטו הגאון צעל מנן אצרהם הקושיא הזכוכ בסימון ז' צמ"א
 והגאון מהר"ם מלוצקין כפטר זככת ס"ל והאיך יתכן כי הוא זה אשר
 הגאון מהר"ם מלוצקין זככת סע"ג כתב על חותמו הגאון אשר הוא
 מרצני קסישא דקי קראקא ז"ל ותנ"י ל"י על מצבה גדול כמוהו אשר
 הוא זעלמו מציא הגאון מו"י ילחק כ"ץ עה"י אצד"ק ויילל ומציא
 אשר הגאון מנן אצרהם הקסה ונחתו קושיא הכ"ל זככת סכ"ח והאיך
 זכדק אשר הגאון מהר"ם מלוצקין הי"י חתמו וזולתי נעוה מזק בקולמוסו
 וטגיאור מו"י יצין ודי הערות זכדק על הספר קר"י נאמנ"י לעין הקורא :

ז"ל קר"י וי"י אצרהם ונחתו קושיא הכ"ל זככת סכ"ח והאיך
 זכדק אשר הגאון מהר"ם מלוצקין הי"י חתמו וזולתי נעוה מזק בקולמוסו
 וטגיאור מו"י יצין ודי הערות זכדק על הספר קר"י נאמנ"י לעין הקורא :
 ז"ל קר"י וי"י אצרהם ונחתו קושיא הכ"ל זככת סכ"ח והאיך
 זכדק אשר הגאון מהר"ם מלוצקין הי"י חתמו וזולתי נעוה מזק בקולמוסו
 וטגיאור מו"י יצין ודי הערות זכדק על הספר קר"י נאמנ"י לעין הקורא :

מצבת הודש

שהקסתי לשאל דדצרי ר"י אלפסי דכהוצות פרק האשה שכלנו זקופו
שהניח ה' צנות זומסתינו והאריך שם צפילפול עלום ועמוק וכתב
צאמלע ההסו' הגם שכל הקוסית הללו נכללות צמה שהקס' החוס' על
פירוש רש"י ואין צזה התחדקות צפירושו של הר"י ולא נלטרך לייצ
עפי לפירוש של הר"י ופירוש רש"י ו"ו קצלתי ונמו' חו"י הגאון מהר"ץ
כ"ץ זרוק"ל שיש צכל הקוסיות הללו קלת יסוצים לפירושו של הר"י
ומשא"כ לפירוש רש"י כו' והאריך שם צסוגיא ונסיים וזולת זה אם יתחדשו
אלליכס עוד שאלות צדינים והוראות הנני מוכן להסיצ לכל שאל כי
צאלה הפלתי כאום ונחיר הלעיר וכו' . וגם צתסוצ' סינון פ"ו מציא
ג"כ דצרי הגאון הנ"ל וזה לשוכו יפה פרי תואר קרא ה' לשמוך אהוצי
נחוי הוסיק האלוף הנעלה כמוהר"ר ונשה י"ו ובאל"ס נחצקסתי ומאס'
אחת לוועקת אלי אשה קסת רוח ונורה נפש אלמנ' סכולה וגלמוד' צת
טוצים ו' חוה צת וו' אליעזר ומחוצצי קהילתנו שכתייחמה ונחצ"י והסיאה
אמה לאחר מותו ללאר ונצני ק' פינסק כקרא צסמו שמה צ"ר יעקב
הי"ד אשר נקרוצ כהרג צעו"ה ע"י עכו"ם ועמוא כאשר ידוע ליוצאי
שער עירך והנה היא השתדלה וחגרה צעו' ונחצ"י לכקום נקמת אישה
וחצעה הרולח לנשפט ערכותיהם ולא עלתה צידה כי לא דכו אותו
לוחיה רק שיתן כופר נפשו וצהיות שהיא ונצנות עירינו צאחה לפנינו
והליעה דצרים לפנינו איך שצעלה נשאר חייצ איזה סך ומנון ואותו צעלי
חוצות רולים לקחת אותו הכופר שיתן העכו"ם צעד נפש הנרלח צחוצם
וישאר היתומים צעירום וצחוסר וצפרט הצתולות אשר אין להם על וי
להשען כי אם על רחמי שמים כו' ופילפל שם לענין מוטלטי דיתמי
עפ"י דיכא דגמורא לא משחעצדי לצ"ח רק ומתקות הגאונים משחעצדי
לצ"ח והאריך לפלפל שם וסיים לצסוף וא"כ מכל הלין עעמ"י נראה
פשוט שאין לשום צ"ח שום זכ"י צדמ"י הנהרג רק יתן ליתמי הנהרג
ואין לשום אדם כו' וגם צשאלה פ"ז כתב ג"כ אל הגאון הנ"ל וזה
לשוכו עוד הליעה לפני האשה הנ"ל על דצר כתוצתה הנכתב צק"ק
לוצלין וכתיב צה שני מואות זקוקים ככל נוסח כתוצות מדינת פולין
וגם ליטא והנה צק"ק פינסק מנהגם לצרות לכל צחולה שני מואות שאק
ליעוויש שהן ה' מואות זהוצים פוליש שכן קורין לשאק זהוצ פוליש כו'

מצבת קודש

ועתה צטציל סכסוכתה נכתב צק"ק לוצלן אין רולים לבנות לה כי אם
שני מלות טאק פוליש טהן די מלות זמזים כוי והאריך צפילפול טס

ע"ש הערה לליון כ"ח

בציון קודש של הגאון הגדול מוהר"ר אליהו צמוהר"ר יחיאל הגאון הזה
מוצא צקו"ת רט"ל לעטין היתר עבונס סימן מ"צ ע"ש :

ע"ש הערה לליון כ"ע

בציון קודש של הגאון הגדול מו"י יסע"י ז"ל ריש מתיבתא דפה הגאון
הזה מוצא צקו"ת מוהר"ס מלוצלן סימן י"א וז"ל יפה כוף פרי
לדיק אהוצי תלמידי האלוף המרונוס ר"ג ור"ע ואצ"ד מו"י יסע"י קב"ל
יליו ולכל הנוסחופים כלל ועלת כ"ת טלוס הגיעני עתה מקרוצ
גלילת ידי מוכ"ת הנקיים אותיותך אותות ע"ל השאל צעודא צחד
טה"י לו נוקים הרצה ולא ה"י סיפק צידו לפרוע כולס וכראות אחד
מהנוקים כתפטר עמו צחלי חובו והטאר יהא מחול לו ולא יתצענו
לעולס ותקע כפו ע"ז ומקודס לכן מקר מודעא צטני שני עדים שהודיע
להס חנקו טצורח והכירו העדים צאונסו וכתנו לו טטר מודעא כחוצ
וחתוס טנוקר מודעא לפניהס טמוכרח ליתן לו ת"כ ע"ז וכל זה הוא
עוסה צאונס גמור ואינו מחול לו רק היום או למחר יתצענו לדין צעד
הנותר וע"ז טאל כ"ת אם זה מחויצ לקיים ת"כ טהוא חמור ומטצועה
דרי"ת או לא והציא טס פילפול עמוק מהגאון הגדול מו"י יסע"י ז"ל
וקיים עכ"ל וכתב והכה הגס טאני טרוד לעת עתה צטמוחת צני החטוב
יליו וטמועתהי צעי ללותא מ"ע לגודל אהצת מוכ"ת טלא אה"י חטוד
צעני מוכ"ת כומטתיר פנים מוכ"ת חלי"י אטיצ למוכ"ת צקברה והאריך
טס הגאון מוהר"ס מלוצלן צפילפול והציא טס תטווצת צנימן זאב סימן
רט"ח ומוהרד"ך וכתב צקוף התטוב ומה טהקסה כ"ת לשאל ג"כ לפי
דרך זה דמודעא עהכי צאונס מוון דאס כן לפי דרך המנהג סכתפטט
צכל ישראל לצעל סנדריס והטצועות צליל יו"כ למה הולרבו האחרונים
צעלי ט"ע להחליט להיות לו דברים טבלצ ולחטוב היום צטרוד למוכס
טלא צבר צעל סנדיר והטצועה מחמת טהוא חונס מוון וה"י לו לרמ"א

מצבת קודש

וכתוב בהגהותיו צעור יו"ד סימן רל"ב ואם ציעל מעיקרא כמו שהיה
ומהבג לצעל צי"כ אז אינו מעכב אם לא חשב צלצו היום והאריך כ"ת
לפני תמחכי על מכ"ת הם נמשכו אחרי הפוקקים הנמשכים אחרי
אוריית הגמרא והתוספת ומה להם להכניס ראשם לצנות דין זה יסוד
על המנהג של כל נדרי שחולקין על מנהג זה קמחי דקמחי כמזוהר
צעור אר"ח סימן תרי"ע וציתר הפוקקים ואף צמקומות סכתפסט המנהג
אין הכוונ' זו לצעל סצעות ונדריס כאלו אלא סצעות ונדריס של ליצור
לכך המנהג לאומרו בליצור או נדריס וסצעות של עלמו אבל לא
לנדריס סחצירו נדירו או נעציעו ולא פליג צין צאונס או שלא צאונס
כי לא כתיבד מנהג זה כלל על סצעות כאלו כו' (העתקתי זה צעצור
ק"ש לי צזה תהלה לאל חידושים הרבה וצע"ה רחיתי למורי אחד סעטעה
זזה ופסק לצעל סצעות אונס נחמות נוסחת כל נדרי סאומר ולא ראה
דברי רבינו הגדול הלז- מה סכתצ צזה ודי) וכתב צקוף וצר מדין אין
ומנהגי ומדרכי להיות עסקי דברי צעלי ס"ע וק"ו לצנות יסוד צחיזה
סורא' על דקדוק סודות דצריס כי לא כתבו מרועה אחד רק הם דצריס
ללקטים נחוצריס מדצריס נפרדיס סכמה פעמיס לא ילדק חיצורס ואין
ענה עת להאריך צזה (ראה כמה גדלו של רבינו הגדול נהר"ס מלוצלין
ה"י נאורד חכס גאון צומנו סכתצ כזה נבד רבותינו אשר ניימיס אנו
קוטיס ומפיהס אנו חייס לדעת דצר ה' זו הלכה ודי דברי צזה) וכתב
ג"כ לצקוף הסצוצ' גם מה שהאריך מוכי"ת לפלפל צפירוש מה סאומרו
לכתאן נודעא רבה לאורייתא ורלה כ"ת להכריח דצריך מטעס קושיא זו
דא"כ כל העינסיס סחציא עליס הקצ"ה צחורצן צית ראשון קודס סקצלו
סחורי צללון צינ"י אחסורוס איך כענשו וצנה כ"ת על קושיא זו וסוד
רחייה כ"ת כו' הלא כצר הקט' הרצצ"א קושיא זו צחידושו לאגדות וייצנה
צעוב טעס ודעת ע"ס עד כה דצתי אככי מליר הלעיר מליר צן ע"י
גדלי' (גם צקוש"י הכ"ל יס לי חידושים רביס עוציס ומתוקיס דצברי
ספוקקיס וצחידושי על סחורי וכצר צצתי צזה פסוקיס רביס צדרך סוצ
ומתוק צמקהלות עם ועדה ת"ל והוטצו דברי לפי גדולי הזמן ע"כ) :
צצ"י לסימן לי

מצבת הודש

הגאון הזה הוצא צדו"ת מהר"ם ונלוצלין סימן קי"ז וז"ל צטחרות אהב
 רצה לאהובי חלמידי הוותיק פ"ה כ"י ר"ג ור"מ מו' יעקב יל"ו וכאל
 אשה שאלת ע"ד האשה שהולרכנו אותה בע אחר ונעלה שגרטה כי
 לפני כמה שנים צטציל שנמלא שה"י כחוצ צגע הלוי והוא לא הי' ומה
 השני לא עצמו עדיין ג' חדשים והיא רולה לינשא ומכ"ת מעכב על יו
 כו' והאריך לפלפל קס צפילפול עמוק ועלוס דצדרי הטור והרא"ש וס'
 ע"כ אהובי צנידון דידן צאס כן הוא שאין להאשה הכ"ל קום חשט
 שיחצטלו השידוכים צטציל שתמתין עוד זמן מה עד שיעצרו הג' חדש
 ולא ילאת עדיין וציתה ללכת להנשואים אזי תעכב על ידה צכל
 דאפשר לך שלא תלך אלל חס הוא צענין קיט חשט שיחצטלו השידוכ
 צטציל המחנה זו או שכבר ילאת לדרכה להנשואים הנכ"ל מוטב שת
 שוגגת וכו' כה דצרי אהובך מורך ורצך דורט שלומך הטורוד מאיר
 מוהר"ר גדל"י זלה"ה וכו' עכ"ל יע"ש :

הפעה לסימן ל"א

בציון קודם של הגאון הגדול מו' יואל הלוי ריש וחיצחא דפה הגא
 הזה מוצא ג"כ צדו"ת מהר"ם ונלוצלין סי' קט"ו וז"ל צין הימים הראשונים
 והאחרונים הכלל מכל אף וחרונים , ותחענג על רוצ צרכות דשכ"י
 ורעכניס אהובי האנוך המופלח מו' יואל הלוי יל"ו ולכל המסתופפי צל
 מעלתו שלום - הגיעני גלילת ידך הנקיים ציוס ראשון של חג וששתי ע
 דצרי כ"ת בעל כל הון צנידון הסאל' ששאל כ"ת ראוצן ושמעון ול
 נחמו חתימות ידם צמרמה ליהודה ונחמה שהיה חייב לעכו"ם ולא מל
 ידו לשלם לזמן שהוא ונחמו לו האנשים הכ"ל ומור"ם כדי שימכור אות
 וישלם לעכו"ם ויהודה הכ"ל נחן לג' האנשים הכ"ל שטר ק"ס עם אשה
 שיפלה אותן ותחוצ ההוא וכו' וכשהגיע קרוב לזמן התשלומין קט
 ראוצן מיהודה הכ"ל על ידי שליח או צעלמו צגדים צסך מה ואח
 הציא ג"כ יהודה לראוצן הכ"ל אחיה קך מעות וזוממים וליקף הכל צאור
 טעלה ס"ה לסך חמשים זהובים לשלם על החוצ הכ"ל וציקש מראוצ
 שיכתוב על גצי הסטר פילוי איך ספרע חמשים זהובים על הסטר כ
 אורו הסטר פילוי הי' ציד ראוצן הכ"ל והשיב לו ראוצן כן אעשה אל

מצבת קודש

אכתוב על הספר שקבלתי החמשים זהוים הכ"ל על חלקי כי החוב היי
 קרוב למחייים זהוים כך טעון ראובן בפני יהודה הכ"ל ויהודה לא
 הכחישו ושמועון וכו' טוענים שיש להם חלק באתם החמשים זהוים כי
 יהודה פרע על אחתו שטר פילוי ושלשתינו נזכרים בטרם הפילוי ההוא
 וכו' עכ"ל והציא גם פילפול הגאון מהר"ר יואל הלוי הכ"ל ואח"כ
 השיב הגאון מהר"ם מלוצבין בפילפול עולם וקיים לבקש הנרא' לעכ"ד
 כתבתי בקלר' בכתב שאני בעת נרדף ועורר צמיירתת הרפסקות דערו על
 קהלינו י"ו והשררה צעו"ה השם יהרם ויפא ויקלקל מחשבתו הרעה
 ואל שדי יאמר ללכותינו די וירק לנו ולמכ"ת זרכי עד צלי די כה
 דברי איש בריחך הערוד מאיר בן מהר"ג וכו' ע"ש :

הערה לקיומן ל"ב

בציון קודש של הגאון הגדול מו' דוד טעביל הדיין הגדול וריש מתיבתא
 דתורה הגאון הזה מוצא בתשובת מהר"ם מלוצבין קיומן ק"ח וז"ל
 חילנא שפירא נושא פרי נחמד למועלה להשכיל וללחזר צענפי עץ החיים
 והדעת שלמידי הוותיק האלוף מו' דוד טעביל י"ו על דבר השאל' כו'
 יעקב ואשתו רחל זקנים צאו צינים וצנים לא היי להם וחסשו
 שאחר העדרם ירשו אותם יורשיהם י"ו מי שיהי' אותם שלא יהי'
 רוחם נוחה בהם והי' ליעקב בן אח ולרחל בת אח וזיווגו אותם ונתנו
 להם שטר מהנה רחל נתנה להם כתובתה לאחר מותה גם יעקב הכ"ל
 כחן להם בנתנה אלף זהוים וזמן פרעון האלף זהוים
 שעה אחת קודם מותו וסתכו גאס ילערכו למכור ביתו של כנור
 יעקב המושועבד לכתובתה אזי עכ"פ ישיירו להנזקבלי מנתה אלף זהוים
 והפירות מהאלף זהוים י"ו להנותנים מנתה כל ימי חייהם ואחר כל
 זה הלכה רחל לעולמה ויעקב נשא אשה אחרת בת צנים והוא נקרא
 ומיאל לתשועת הי' ורחמי' כאשר כבר ילדה לו בת שזכה עוד לראות
 צנים וצני צנים וקמה עתה רובה יעקב הכ"ל לחזור מנתכחו באמרו שלא
 נתן המהני אז אלא מפני שהי' חושב בדעתו שלא יהי' לו צנים ולכו הי'
 יודע שיהי' לו צנים לא הי' כוחו מנתה לאחרים ואף שכתוב בנזקת
 שטר מנתה אף שהעדר רחל ויעקב נשא אשה אחרת והיי' לו צנים מנתה

מצבת הודש

אין לו רשות למכור או להשכין הצית צלתי אם יניח חלק זהוים הכ"ל
 כל זה היי פיעווי מילי כי לא עלה צדעתו סיהי לו צנים כי רחל היי אז
 צת כ"ח טנים והוא היי זקן צא צינים ועוד עענית אשר אין להאריך
 וכו' זה העלית השאלה וע"ז כתב הגאון מו"י דוד טעציל תשובה צפילפול
 עמוק והגאון ומאור הגולה פילפל דצרי צפילפול ומסיים צקוף התשובי
 ע"כ על כל דברי האמת והלדק האלה נראי לעכ"ד דאין מומס כלל צמאני
 זו כו' ואין להם טום חיוב על ר' יעקב הכ"ל ויכול למכור או להשכין
 עד כה דצרחי לפי עכ"ד צרוצ הכחילה והעירדה הצאה חלי בעת
 מתהפכות ילדי הזמנים דצרי רצך אהוצך דו"ט כל הימים הערוד מאיר
 צן מו"י גדל"י חתן המלך הגאון מהררי"ץ כ"ץ זלטה"ה ע"כ ע"ט :

הערה לסימן ל"ב

בציון קודם של הגאון הגדול מו"י זסקינד אז צי דינא וריש מתיבתא
 הגאון הזה הוצא ג"כ צתשובה מהר"ם מלוצלין ז"ל סימן ק"ד
 ח"ל הי עורך בצור החיל האלוף המרוומס והנעלה עולה ועלה צסם
 דתהלה ר"ע ור"ג מו"י זסקינד קב"ל ולכל המסחופים צללו טלום הגיעני
 דצריך אשר כדרשתי מורך על דצר הגצרות והחנאה הנעשות מחלצ לאן
 שאירע צהן מעשה שמוחורק טעצה היי ארתן לאן לערך ג' מאות עומדת
 צחלר גדול או גיכה מוקף גדר וצאור לחוכה הזאים והמיתו
 וגם פלעו כונה וכונה לאן מהם והקתח יס לדון אם ג"כ הללן הנקשרות
 טלא היי כיכר צהן טום פלע ונכה כולן אקורות מדין ספק דרוקות
 וצ"כ הגבינה והחנאה טנעטית מחלצן כולן אקורות או אם יס ללדד
 להחיר כל ארתן הללן טלא היי כיכר צהן טום פלע ונכה מטעם שאותו
 היקף או חלר טעמדו הללן צחוכו צאותו זמן טצאור צחוכה הזאים היי
 היקף גדול ורחצ מחזיק די או הי אלפים לאן וא"כ יס לתלות טכל הללן
 הנקשרות צרחו ומולטו מן הזאים ולא הטיכו ארתם ומציא דצרי הגאון
 מו"י זסקינד מה טפילפל דצרי העור יו"ד סימן כ"ז צסם הרקציא
 והגאון מהר"ם מלוצלין כתב תשובי ארוכה ופילפל צפילפול עלום והחיר
 מטעם טכתצעל החלצ צהללן העותרות צטטים ע"י עכ"ס וכו' וכחצ
 לצקוף היי צמידון דידן טהרי העכ"ס חולצ החלצ ועוסה החמלי והגבינות

מצבת קודש

להסגר רק שישראל יש לו מקח טקונה ומוטו מקספר הגזינות וחזיות ט
החמאה כפי המקח טביניהם כן כראי לעכ"ד • וכ"ד אהצדך מורך ורצך
הטורוד מאיר זין מוהר"ר גדלי' זלה"ה חתן העלך הגאון מהררי"ץ
כ"ץ זלה"ה ע"כ

(לד) נוסח מצבת רצינו הגדול הגאון מאור הגול' המפורקים זדורו
זין כל גאוני הדור מו' חנוך המוכנה הענדיל זמוהר"ר
שמרי' ריש מתיבתא דפה לזוז חקר חצר ספר מנוח הלצנות וסו"ת
ושאר חיבורים תלמיד רצינו הגדול הגאון מאור הגול' רצן של ישראל
מהרש"ר ז"ל :

(זמלנה) אראלים אחזו בארון הקודש ונלקח מאתנו רועה נאמן צנצנת
המן פאר הזמן מאור עינינו ציץ נור הקדוש אדונינו מורינו ורבינו
הגדול אוי ואבוי שוד ושבר לנותרים כי אבדנו אבדת הצדיק מרגינתא
דלית ב"י מימי' הגאון המופלג סיני ועוקר הרים מוהר"ר חנוך הענדיל
במוהר"ר שמרי' ז"ל ריש מתיבתא וריש גלותא אביר הרועים דאותוהו
רברבין ומופתיו תקיפין אשר ה"י מלא ונדוש צנא מלא ספרא ובכל
החכמות ומפולסר מאוד ויגע בתורה כארי ולביא והרביץ תורה והעמיד
תלמידים גאוני הדור והעלה מרגלין מבין ומנפירין מים התלמוד וכל בית
ישראל יבכו על מקור החכמה אשר הלך מאתנו ועלתה נשמתו למרומים
ביום א' דר"ה שע"א לפ"ק בזכות זה תנצב"ה :

אמר המוליא לאור כזר הרצתי לדבר זהערות על הגאון הגדול מו'
ההך אצח ז"ל זהערה מדין הגט טכ"מ טקדר הגט זיוין הגאון
רצינו הגדול מו' יהושע וולק צעל הסמ"ע ורצינו הגדול הגאון מאור
הגולה מוהר"ר הענדיל ז"ל הנה היו העקדרים הגט וכל גאוני הדור
הפליגו צטצחו טל הגאון מאור הגולה מו' הענדיל כמו הגאון רצינו
הגדול מהר"ם יפה צעל הלצות והגאון מהר"ם מלוצ'ין והגאון צעל משאת
זכימין כולם סוקירו מעלת רצינו הגדול מו' הענדיל הכ"ל כאשר הצאתי
לעיל

מצבת קודש

לעיל . וגם העתקתי שצחו ומספר קרין באמנה אשר נציח כל הספרים
שאינה אשר נקס יראה הרואה רצ גדלו ובזרסו בכל החור' וכל החכמות
יע"ס . אך אז צטעה שכתבתי הערות לא ידעתי אם נשכן כבוד ונוחמת
הקדושי פה עירינו כי התפוצות הנ"ל נציחים עקר הגט צוין וכחצו
עליו הגאון מו' הענדיל ז"ל ולא נודע לנו מקום כבודו איו אך איחרתי
נילחא וכדונן שהאנשים השיקקים אלני צעודת הקודש חפרו צעוקי
החדונה לחפור בכזי הקודש ולהוליח חכמים הסקועים צתחיות ולחדש
זכרוכם על פני האדונה הוליחו האנן הקודש הזה וצאו אלני ואצרו
שאלחו אנן קודש וסס כתוב סס העזיל כי לא ידעו קרוא המכתב עליו כי
הי' גלי כילים עליו ועשדים למחו עליו ולא כהלין כתצו למיקרי ומיד
לויתי להעוסקים צוללכת הקודש החופרים לנקות אותו מכל סיב
ושמן כאשר חני עושה בכל חכמי הקודש המנוסקים פה צחלר היטה
ומיד קרלתי עליו המכתב הנ"ל ושנחתי צו כי איסתייע מילחא מן שוני
ונתגלגל זכות על ידי להיות זכר להגאון נואר הגולי אשר נאצד זכרו
נולחכו ולקוה כי חכמי ישראל ובחוכיו ומצקרי ודורשי קדומויות ירכונו
צגלל הדצר הזה . דברי גבריאל צהגאון המוצהק מנורג"ה זללה"ה :

ליצעה קונו יצוהום מיה חסונו יום צדיקה וצאה ימים י"ח ח"ל
זחוראז מיעדת דמא אהלה עיינו אפיהם צוה י"ז י"בשי יצוהום

(לה) נוסח מלצת הרצ הגאון הגדול המופלג צחכמה וצוקה מוהר"ר
מרדכי כ"ץ ר"ט עתיבתא דפה :

(צונצנה) ומרדכי יצא לפני המלך מלכו של עולם אראלים אחזו בארון
הקודש ונלקח מאתנו חמדת ישראל האלוף הגדול בתורה מנורה
הטהורה עבר עבודתו תמה מוהר"ר מרדכי ב"ץ במוהר"ר חור עלה ונתערה
לריש מתיבתא דפה ארו אשר בלבנון חד מבעלי תריסין במשנה ובגמרא
ובסברא ובפילסולא דאורייתא בחריפות ובקיאות ירד וצלל בים התלמוד והעלה
מרגלין וספורין זקן זה קנה חכמה יומם ולילה לא פסיק פומי מגירסא
עם תלמידיו וחברים והחזיק ישיבתו הרמתה אשר הרביץ תורה והעמיד תלמידיו
רבים גדולי מ"שאל ועבד לה בתדירה בתורה ובתפלה בכל רמ"ח איבריו
לכן בזכות זה תנצבה :

הלך לעולמו וימת זקן ושבע ימים ר"ח ניסן שצ"א לפ"ק .
הגאון

מצבת קודש

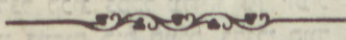
גאון הגדול העופלב בחכמה ובזקנה מו' מרדכי כ"ץ ז"ל ריש מתיבתא
פה כבר דברתי מומנו לעיל בהערותי על הגאון הגדול מו' אהרן אבא ז"ל
בדברתי דברי הגאון מאור הגולה מו' יעקב קאפיל ז"ל בכידון פסק הלכה
בכין חילכות העומדים בצית החיים היסן פה ודברי הגאון מאור הגולה
י' יום עוב ליפמאן צעל חוקי יו"ט ודברי הגאון הגדול מו' אהרן אבא
לי והגאון מאור הגולה צעל איתן האורחי החולקים על הפסק הכ"ל
אז עס הגאון צעל איתן האורחי אשר הוא והגאון מו' מרדכי ז"ל הנה
החיים הגדולים בתורה הלכו לבקר האילנות הכ"ל וראו שאין בהם
אח טפח כאשר כוזר לעיל וגם בתשובת הגאון צעל ושאח ציימן
גאון אה הגאון מו' מרדכי כ"ץ בתשוב' שהשיב להבאונים מאורי הגולה
יד צדורו מו' אברהם אשכנזי קאלענעלענהן צוגין אל הגאון מו' מרדכי
ץ וזה לשונו בסימן ל"ח מלכי ארץ ורוזנים אמילי כח ורצ חונים עמודי
לה חכמים וכזוכים העם באוכי עולם מחותכ"י שני המאורות הגדולים
אצ"ד הישראלי פ"ה ר"מ מו' אברהם אשכנזי כ"ו (הוא הגאון
מאור הגולה מוהר"ר אברהם אשכנזי הנזכר בקפרי מלכת קודש
ק ראשון אשר הגאון צעל כנסת יחזקאל ה"י נכדו וכתב עליו שה"י יחיד
ארו עי"ש רצ שצחו עס אשר העתקתי מפינקס צהכ"כ דתו"ה שמה יראה
שצחו וגדלו) והאלוף העופלב בחכמה ובזקנה מו' מרדכי כ"ץ כ"ו -
ארי יוסר חכמים כדרצנות נוכלו מפי וכו"ת אלי הקטן על דבר האטה
עגובה צחו של כמר קלמן מיושבי קהילתכם אמרתי הן חני עץ יצט ח"ט
ער כמוכי היום כלוא צצית כי חשכו הרואים בארצות ובית ריקס
לחם ושומלה עם כל זה לקול בזירתכם חשתי ולא התעמתתי למורה
את לחוות דעתי צטריותא דאטה עגונה כי לפי דעתי אין כאן צית
חוש כלל כי כל החשק והבנוגוס אשר כתצתם היא צעדות של כמר
אוך מלך דיט לחוש שהוא כוגע צעדות ומאחר קנטל סכר צציל שיעד
דדו ואלעפ"כ פסקתם צעדותו כעירה לפי שצקוף נתפטר העד עם
אטה שתתן לו דבר קלוז צצכר עדותו צין יועיל עדותו צין לא יועיל
והקטח לאו כוגע צעדות הוא חונס דברי העד השכי כמר שמואל
מיל לא דיצרתם ומאונה וכמדומה לי שפשוט צעייכס שאין צעדותו
עס כי איכנו מוספיק להטיר האטה על פי עדותו ואס איפכא ומסתברא
עדותו של כמר צרוך לאו כלום הוא צעיני אכן דקדקתי צעדותו

מצבת חודש

של כמר זיכוויל ומלחתי טעפתי עדותו לצד יס להתיר האקה ומתח
 כדצר מעדותו של כמר צרוך ואחר כך מעדותו של העד הסני כ
 זכוויל הנה כחצחה כי יתמהו מאוד על הדברים האלו טילאו
 גאוני עולם והאריך לפלפל פס בדבריהם כי גאון עמוק הוא וכ
 לצסוף . הנראה צעיתי כחצתי ואחס עשו כטוב צעייכם . ד
 הקטן בנימן אהרן צ"ר אברהם סלניק ז"ל :

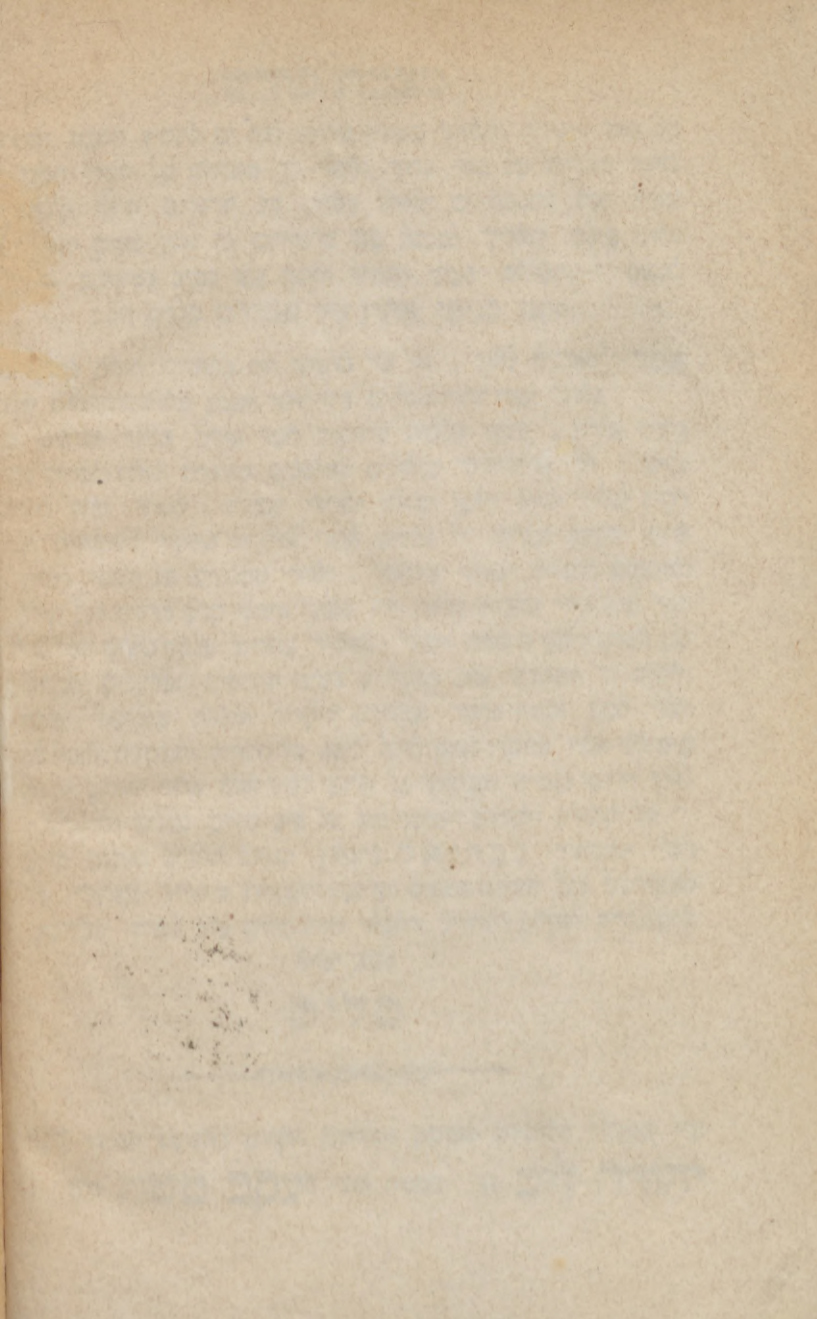
אמר המוליח לאור , הן הי' צדעתי תת בחוצרת הזאת לערך מו
 גאוני וסרי התורה כי יס צידי יותר מןסלס מאות נוסחאות מלכ
 גאוני עירנו , מלכד מלצות עתיקות אשר עודס בלתי מנוקים מו
 כלים . אך צראותי כי הגאונים המוצאים בחוצרת הזאת כזכרים צפו
 רבות לגאוני הדור ראשי הגולה ואדירי התורה , יגעתי מאד להרא
 איזהו מקומן וכעיתי ידי עליהם אחרי עיון רב צנוקור המקומות צס
 ופסקים וצעז"ה יגעתי ומלחתי , ואחרי העלתיים על הספר ראיתי
 כצר עלה צידי מחצרת סלמה ובה ספוכי עמוכי קדס ערצים לכל קורא
 לכן אחרתי לסיים כעת חצורי ולהותיר סאריית פלטה ליעים הצאים אי
 ואקום כי מחצרתי זאת תמלא חן צעיי החכמים והמזקרים הגדולים
 דצרי הטס וסמח דצצרי הגאונים היקרים ומלפה סזכותס יעמוד
 סיעצורני סטי צחקדו למען אוכל ליסצ על התורה והעצודה ואזכה להו
 לאור חדוסי צבפ"ת והגהותי על חדוסי כצוד אצא מארי הגאון ז"ל וחצ
 על התורה ואגדות ויצרכני עם כל צ"צ צחיים עוצים וארוכים .
 דצרי הונעתי **גבריאל** בהגאון הגדול החריף העלום קדוס
 העפורס ככל העולם צתורה וקדושה ומסידות מוהר"ר בפתלי היר
 זרקללה"ה אצד"ק ראדוויל וראצ"ד ונ"ל דורס מוצ לעדה הקדושה
 לצוב יע"א .

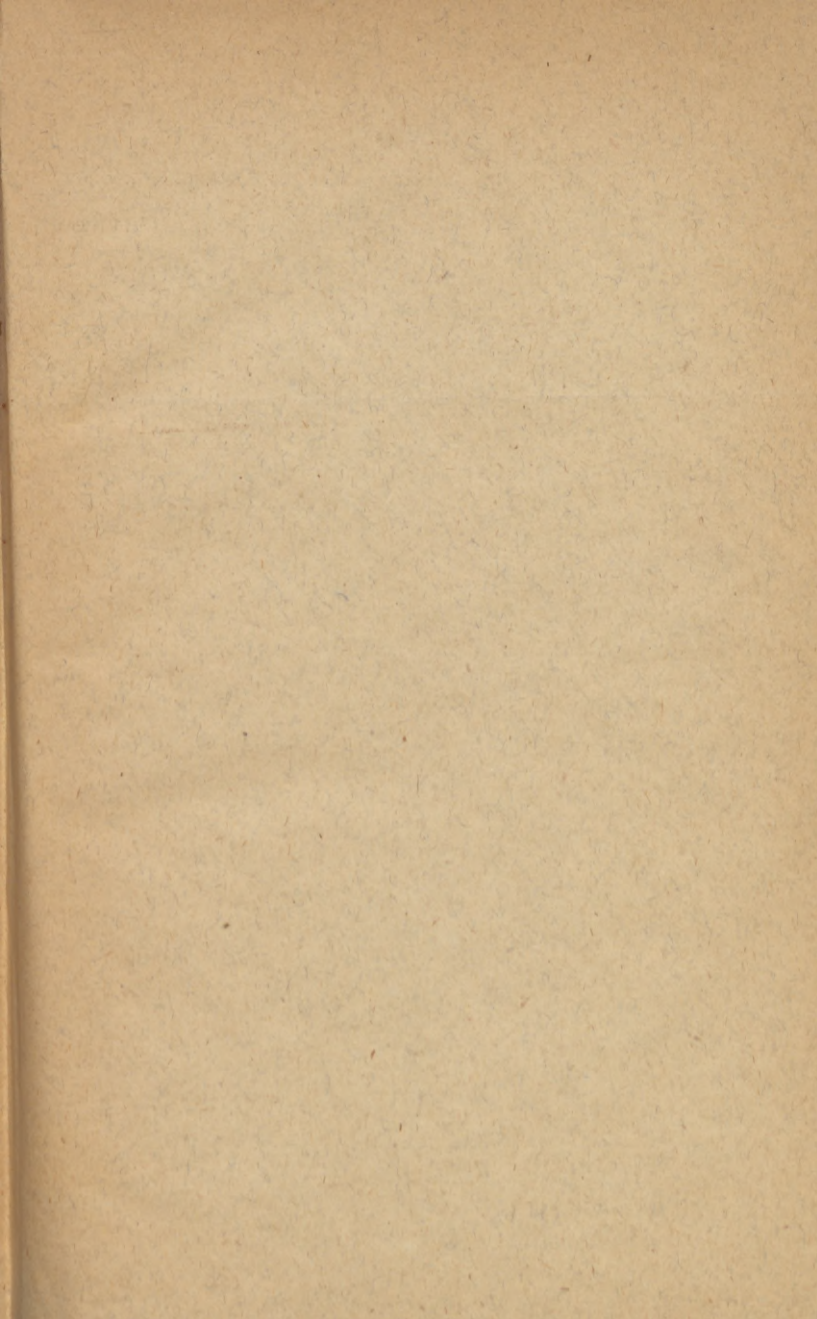
סלים

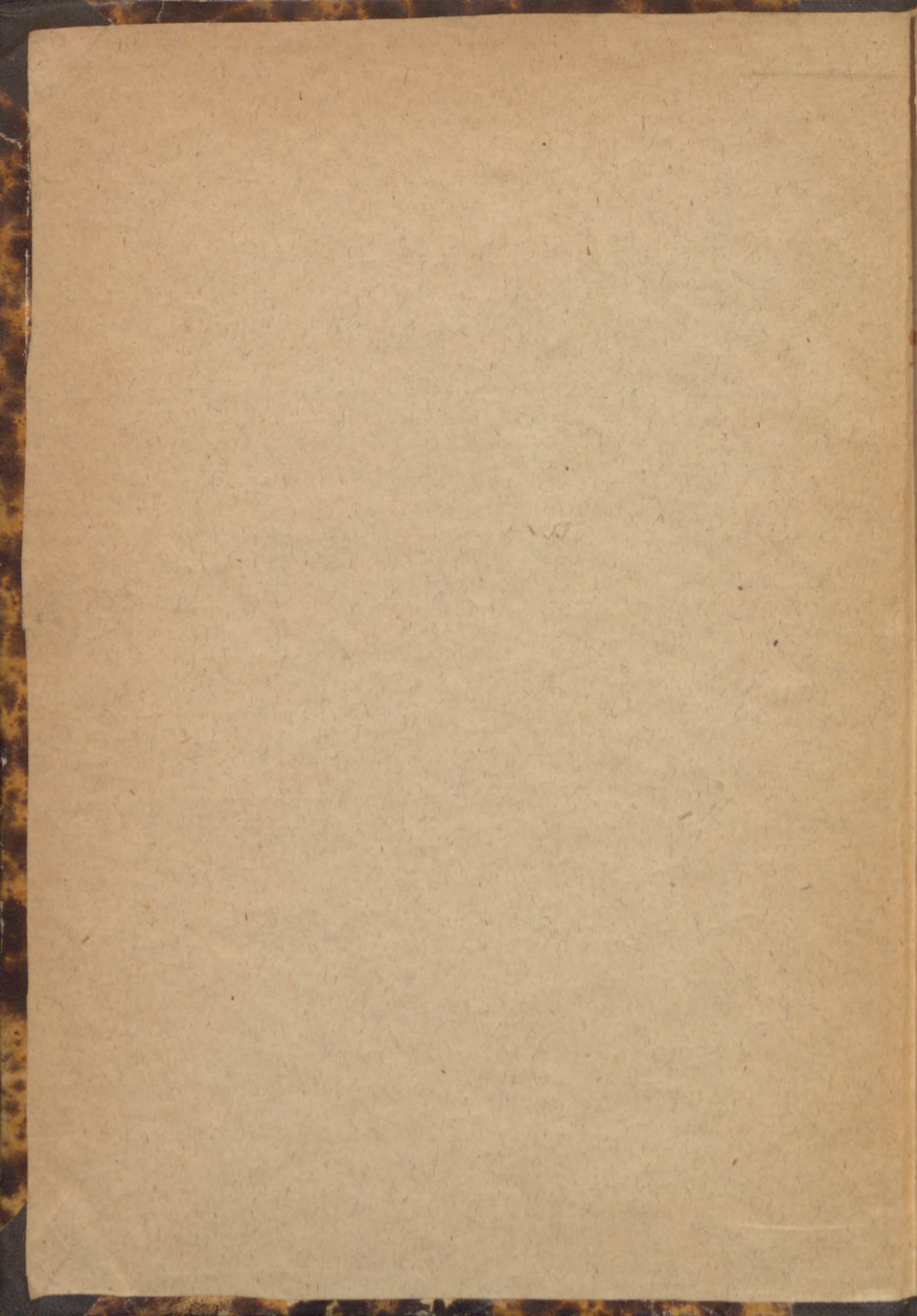

ע"י המקדר האותיות העוסק במלכת הקודס באמונה הצמח **היה**
יהודה ליב בן המנוח מהו **יעקב משה** באך ז"ל

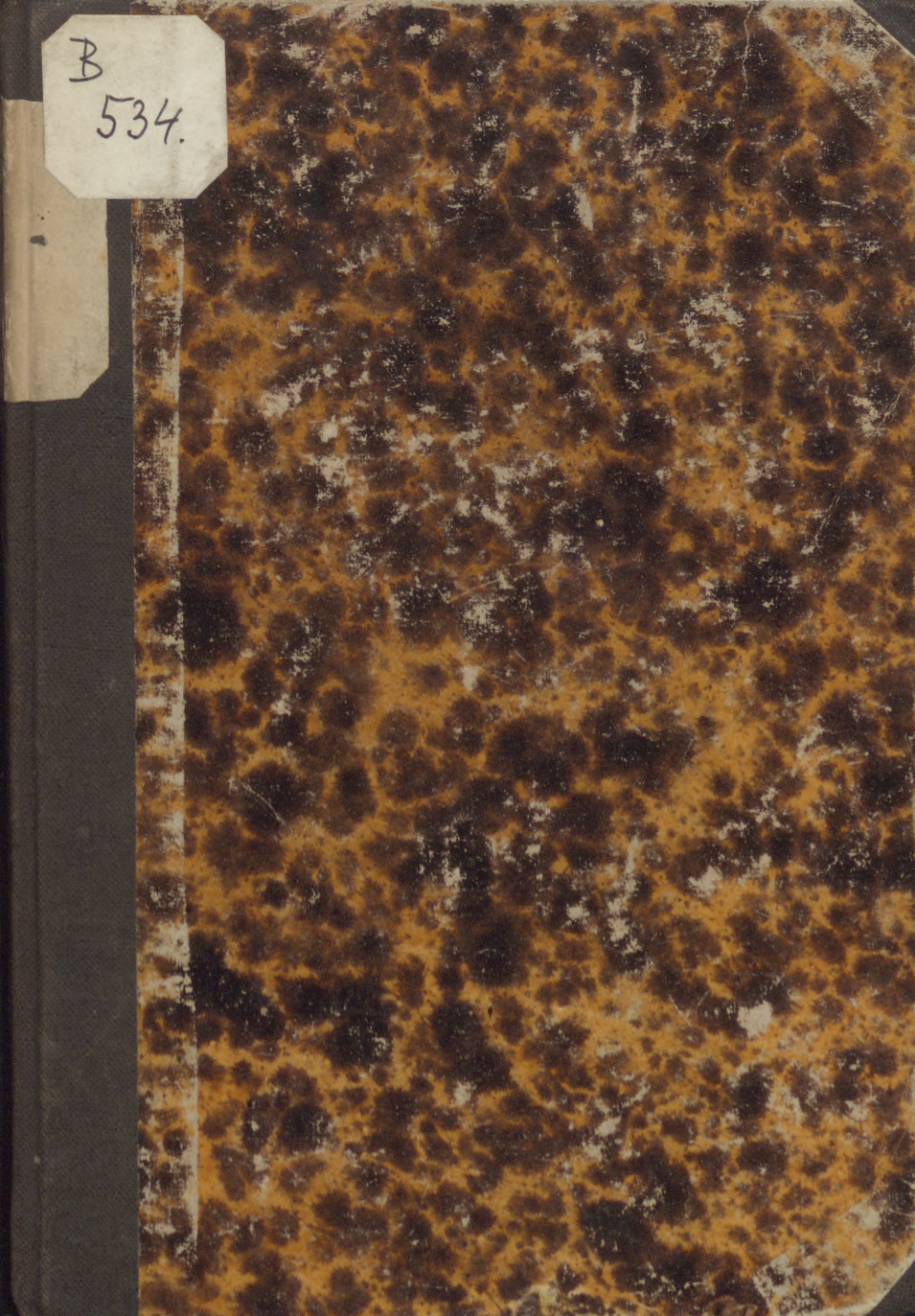

B

534.

351

571

22